

กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและ
ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม
รายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100

เพ็ญภา หวังที่ซอบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา 2564

**CORPORATE GOVERNANCE MECHANISM, CORPORATE SOCIAL
RESPONSIBILITY DISCLOSURE, AND EARNING MANAGEMENT AND
PERFORMANCE OF LISTED THAI COMPANIES IN SET 100**

PENNAPA WANGTICHOB

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Doctor of Philosophy in Accountancy Program
College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University
Academic Year 2021**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

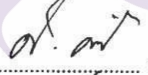
วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา ศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบัญชี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร
และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100
เสนอโดย นางสาวเพ็ญภา หวังที่ซอบ
หลักสูตร ศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.พิทธนันท์ เพชรเชิดชู

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

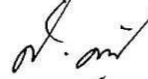

.....ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผศ.ดร.พิทธนันท์ เพชรเชิดชู)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

..... กรรมการ
(ดร.เปรมารัช วิลาลัย)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 30 เดือน พ.ยพ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100
ชื่อผู้เขียน	เพ็ญญา หวังที่ซอบ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
หลักสูตร	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของ กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร ที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการศึกษาพบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการดำเนิน CSR ภายนอกให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพ และเข้มแข็ง ในส่วนของกลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงลบกับผลการดำเนินงาน หมายความว่า การกำกับกิจการที่ดีไม่มีผลทำให้บริษัทมีผลประกอบการที่ดีขึ้น การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน เมื่อมีการลงทุนในการพัฒนาชุมชนและสังคมมากขึ้นจะทำให้บริษัทได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม แต่ผลการดำเนินงานของบริษัทจะลดลง และการจัดการกำไรมีอิทธิพลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) คือ ผู้บริหารสร้างอรรถประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเป็นการสนับสนุนแนวคิดของการจัดการกำไรจากผู้บริหารเพิ่มขึ้น ส่งผลให้บริษัทมีต้นทุนจากการมีตัวแทน (Agency Cost) เพิ่มขึ้นและส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานลดลง

ในขณะเดียวกันการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเส้นทางสัมพันธ์ พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรที่วัดโดย Yoon Model

Dissertation Title	CORPORATE GOVERNANCE MECHANISM, CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY DISCLOSURE, AND EARNING MANAGEMENT AND PERFORMANCE OF LISTED THAI COMPANIES IN SET 100
Author	Pennapa Wangtichob
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Pattanant Petchchedchoo
Co-Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Siridech Kumsuprom
Department	Accountancy
Academic Year	2021

ABSTRACT

This research aims to study the influence of corporate governance mechanisms, social responsibility disclosure, earnings management on the performance of listed companies on the Stock Exchange of Thailand, using statistical analysis of model data, equations, structure, and path analysis. The results showed that corporate governance mechanisms have a positive influence on social responsibility disclosure by successfully implementing external CSRs, requiring effective and strong corporate governance mechanisms. Corporate governance mechanisms to have a negative influence on performance, meaning that good corporate governance has no effect on the firm's performance. Social responsibility to negative influence performance when more investing in community and social development, companies will be recognized by the community and society, but the firm's performance will be reduced as higher costs of CSR. Earnings management have a negative influence on performance, it can be explained by the agency theory that executives create personal utilities rather than shareholder benefits as support for the concept of managing executive profits increases, resulting in increased agency costs and resulting in lower performance. Meanwhile, a relative path analysis of data found that governance mechanisms and corporate social responsibility disclosure had no influence on earnings management as measured by the Yoon Model.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนชี้แนะและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พนารัตน์ ปานมณี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะทั้งความรู้ด้านวิชาการรวมถึงข้อแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงงานวิจัยนี้ให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณกำลังใจจากบิดา มารดา น้องๆ รวมถึงกราบขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่สนับสนุนทุนการศึกษา ขอขอบคุณกำลังใจจากพี่ๆ เพื่อนๆ ที่คอยถามไถ่ด้วยความห่วงใย และที่ขาดไม่ได้ก็คือพี่ๆ น้องๆ PHD.Acc5 ที่ให้กำลังใจสนับสนุน และความช่วยเหลือในการศึกษามาโดยตลอด จนประสบความสำเร็จในวันนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ได้จากคณาจารย์นิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนครอบครัวผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

เพ็ญภา หวังที่ชอบ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญภาพ.....	๑๑
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 คำถามในงานวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	6
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
2.3 กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	66
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	67
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	67
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
3.4 ตัวแปรในการศึกษา.....	70
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
3.6 บทสรุป.....	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	86
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	88
4.2 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง.....	99
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	102
4.4 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ ผลการดำเนินงาน.....	111
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	124
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	129
5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	137
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	138
บรรณานุกรม.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	155

สารบัญตาราง

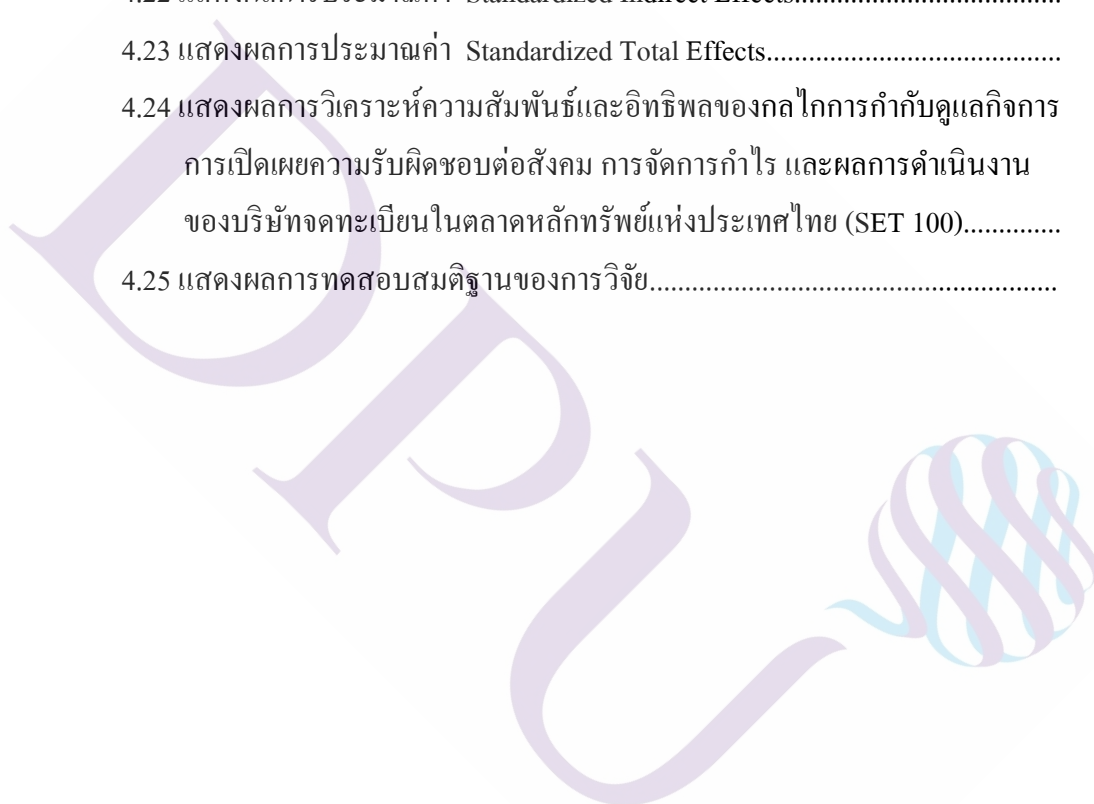
ตารางที่	หน้า
2.1 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม.....	25
2.2 เกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม.....	32
2.3 ตัวแบบการวัดการจัดการกำไร.....	37
2.4 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม.....	47
2.5 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและ ผลการดำเนินงาน.....	50
2.6 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและ การจัดการกำไร.....	54
2.7 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อ สังคมและผลการดำเนินงาน.....	57
2.8 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อ สังคมและการจัดการกำไร.....	61
2.9 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อ สังคมและการจัดการกำไร.....	63
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	69
3.2 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	78
3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล.....	82
4.1 การกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ.....	87
4.2 แสดงความครบถ้วนของข้อมูล.....	99
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง.....	100
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งหลังปรับค่า.....	101
4.5 ผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100)	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.6 สรุปทิศทางการความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความ รับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100).....	104
4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม.....	105
4.8 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมี ความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม.....	106
4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ.....	106
4.10 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลการ ดำเนินงานของธุรกิจ.....	107
4.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ กับการจัดการกำไร.....	107
4.12 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมี ความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร.....	108
4.13 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผล การดำเนินงาน.....	108
4.14 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงาน.....	109
4.15 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมี ความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร.....	109
4.16 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม กับการจัดการกำไร.....	110
4.17 สรุปผลความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ....	110
4.18 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับผลการดำเนินงาน..	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎีกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์.....	113
4.20 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Regression Weights.....	116
4.21 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects.....	117
4.22 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Indirect Effects.....	118
4.23 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Total Effects.....	119
4.24 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100).....	120
4.25 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย.....	125

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	66
4.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านขนาดของคณะกรรมการ.....	88
4.2 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนกรรมการอิสระ.....	89
4.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและ การเงิน.....	90
4.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ.....	91
4.5 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้าน บัญชีและการเงิน.....	93
4.6 กลไกการกำกับดูแลกิจการ.....	94
4.7 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม.....	95
4.8 แนวโน้มการจัดการกำไรของบริษัท.....	97
4.9 ผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Tobin Q).....	98
4.10 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ของตัวแปร การศึกษา.....	111
4.11 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของ โมเดลหรือผลการประมาณค่า สัมประสิทธิ์.....	115

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

รายงานทางการเงิน (Financial Statement) เป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีแบบแผน เพื่อแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน กระแสเงินสดและรายการอื่น ๆ ของบริษัท รายงานทางการเงินหรืองบการเงินนั้น จึงถือว่าเป็นภาษาทางธุรกิจที่ช่วยสื่อสารและรวบรวมธุรกรรมที่เกิดขึ้นประจำวันออกมาเป็นรูปแบบงบการเงินที่อ่านและเข้าใจง่ายเพื่อสื่อสารให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกภาคส่วนสามารถเข้าใจและนำสารสนเทศที่ได้จากรายงานทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจ เพราะฉะนั้นผู้บริหารจึงให้ความสนใจกับตัวเลขในรายงานทางการเงิน เพราะหวังว่าจะส่งผลต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว โดยเฉพาะนักลงทุน ซึ่งนักลงทุนจำเป็นต้องประเมินความสามารถในการสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของกิจการจากข้อมูลในงบการเงินที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทก่อนตัดสินใจลงทุน และนักลงทุนส่วนใหญ่จะนำตัวเลขกำไรมาใช้ในการตัดสินใจ ถึงแม้ว่าปัจจุบัน การตัดสินใจของนักลงทุนจะพิจารณาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพิ่มมากขึ้น แต่กำไรก็ยังเป็นข้อมูลที่สำคัญที่จะมีผลต่อการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้ข้อมูลกำไรในงบการเงินจึงมีผลต่อการตอบสนองของตลาดทุน กล่าวคือหากกิจการรายงานผลกำไรสูงในงบการเงินจะส่งผลให้นักลงทุนเกิดความสนใจที่จะลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของกิจการนั้นด้วยมูลค่าที่สูง ซึ่งย่อมจะส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์ของกิจการสูงขึ้นด้วยตามกลไกของตลาดทุน โดยนักลงทุนที่ตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะมีฐานะเป็นเจ้าของกิจการซึ่งเรียกว่าผู้ถือหุ้น แต่ในทางปฏิบัติกลุ่มผู้ถือหุ้นดังกล่าวไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานบริหารได้ด้วยตนเอง แต่จะมีผู้บริหารที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นเข้าไปปฏิบัติงานบริหารแทน ด้วยเหตุนี้จึงมีกลไกการกำกับดูแลกิจการเกิดขึ้น

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ให้คำนิยามไว้ว่า คือ “ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า

ให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น” (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสำคัญต่อบริษัทจดทะเบียน แสดงให้เห็นถึงการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย บริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทที่มีการระดมทุนประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น กรรมการ และผู้บริหาร ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบที่แบ่งสัดส่วนออกจากกันอย่างชัดเจนระหว่างเจ้าของเงินและการบริหาร โดยทั่วไปผู้ถือหุ้นในฐานะเจ้าของเงิน จะไม่มีส่วนในการบริหาร และในขณะเดียวกันผู้บริหารไม่ใช่เจ้าของเงิน แต่มีหน้าที่บริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เท่ากันระหว่างตัวการและตัวแทน อาจนำไปสู่ปัญหาตัวแทนจากความขัดแย้งระหว่างตัวการ-ตัวแทน (Jenson and Meckling, 1976) จึงต้องมีคนกลางทำหน้าที่ประสาน สอดส่อง ติดตาม สร้างความมั่นใจให้กับผู้ถือหุ้นผ่านหลักกำกับดูแลที่ดี ซึ่งคนกลางที่เป็นตัวการสำคัญในการก่อให้เกิดบรรษัทภิบาลที่ดีในบริษัทคือคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้น คณะกรรมการถือเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการคอยกำกับดูแลการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยโครงสร้างคณะกรรมการที่ดีและความรับผิดชอบของคณะกรรมการถือเป็นปัจจัยสำคัญ ในการผลักดันให้องค์กรขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดีขึ้น กลุ่มคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ระบุว่า โครงสร้างคณะกรรมการที่ดีควรมีขนาดเหมาะสม ไม่เล็กจนขาดความหลากหลายทางความคิด และไม่ใหญ่เกินไปจนทำลายประสิทธิภาพและความคล่องตัว รวมทั้งประกอบด้วยกรรมการที่มีความรู้ความสามารถหลากหลาย มีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เพราะการมีกรรมการอิสระยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของบริษัท (Baysinger and Bulter, 1985) ดังนั้นหากบริษัทมีโครงสร้างคณะกรรมการที่ดี และคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงมูลค่ากิจการและประโยชน์ขององค์กร จะเป็นแรงเสริมให้กลไกการกำกับดูแลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจะสะท้อนออกมาในผลการดำเนินงานด้วย

การที่บริษัทจะดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงเพียงการสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน เพราะการดำเนินธุรกิจในรูปแบบดังกล่าวนั้น อาจไม่สามารถทำให้บริษัทสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน แนวคิดในการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่นิยมที่จะเพิ่มมุมมองในด้านของการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เพิ่มเข้ามาด้วย (Freeman, 1984) โดยองค์กรต่าง ๆ จะออกแบบการบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ให้มี

ส่วนที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) การบริหารจัดการโดยจัดกิจกรรมในรูปแบบนี้จะถือว่าการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร เพื่อประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการลดความเข้มข้นของการกำกับติดตามโดยหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่สังคม โดยการยึดหลักการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันขององค์กรและสังคมที่ไม่สามารถที่จะนำมาแยกออกจากกันได้ Dane (2016) พบว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถลดความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นกับบริษัทได้ และยังพบว่าราคาหุ้นของบริษัทจะลดลง เมื่อบริษัทถูกรายงานว่าไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเมื่อมีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเพียงพอและเหมาะสม จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัท ในขณะที่ผลการศึกษาของ Brooke et al.(2014) พบว่ากลุ่มของนักลงทุนยินดีที่จะจ่ายเงินในจำนวนที่สูงขึ้น หากบริษัทมีแนวโน้มการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และมีการรายงานกิจกรรมเพื่อสังคมให้เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ของบริษัท ซึ่งมองได้ว่าการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีแนวโน้มที่จะทำให้มูลค่าของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีแนวคิดที่จะให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม นโยบายและการดำเนินการของบริษัทที่แสดงว่าได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานประจำปี ส่วนเนื้อหาของรายงานประกอบด้วย 10 ข้อ ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (Guidelines for Social Responsibility และ Guidelines for CSR Report) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ได้แก่ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (8) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (9) มินิวัตรกรรมและการเผยแพร่วัตรกรรม และ (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน

การจัดการกำไร (Earning Management) ซึ่งถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในเรื่องของความเชื่อถือได้ของงบการเงินและส่งผลโดยตรงต่อผู้ใช้งบการเงิน การจัดการกำไรก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกิจการ เช่น ทำให้เกิดปัญหาความไม่สมมาตรของข้อมูลระหว่างบุคคลภายในและภายนอก จึงส่งผลกระทบต่อมูลค่าของผู้ถือหุ้น คือ ทำให้มูลค่าของผู้ถือหุ้นลดลง (Park and Shin, 2004) อีกทั้งการตกแต่งงบการเงินมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ตามที่สมาคมผู้ตรวจสอบการทุจริต (Association of Certified Fraud Examiners : ACFE) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ.2012 ทำการสำรวจการตกแต่งงบการเงินปี ค.ศ. 2010 และปี ค.ศ. 2012 ของประเทศต่าง ๆ พบว่า บริษัทใน

ยุโรปมีการตกแต่งงบการเงินเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 5.5 รองลงมาคือบริษัทใน โอเชียเนีย 3.2 บริษัทใน สหรัฐอเมริกามีการตกแต่งงบการเงิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 บริษัทในแอฟริกามีการตกแต่งงบการเงิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 บริษัทในเอเชียมีการตกแต่งงบการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 และบริษัทในแคนาดามี การตกแต่งงบการเงินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.4 ตามลำดับ (ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2556) จากแนวโน้มการ ตกแต่งงบการเงินที่สูงขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน โดยเฉพาะประเทศไทยเป็น ประเทศที่ขาดแคลนเงินทุน จำเป็นต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากในและต่างประเทศ ทำให้งบการเงิน กลายเป็นข้อมูลที่สำคัญอันดับต้นๆ ที่ใช้เป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา

จากงานวิจัยในอดีต ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 เพื่อให้ทราบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานสูง และถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยคัดกรองความ น่าเชื่อถือของข้อมูลในงบการเงิน อันจะช่วยลดความเสี่ยงในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการ ตัดสินใจลงทุนได้จริงหรือไม่ โดยนำแนวคิดการจัดการกำไรมาใช้ควบคู่ไป รวมถึงบริษัทที่ดำเนินงาน เพื่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจผ่านการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่ง การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของบริษัท เพิ่ม ชื่อเสียงและความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลต่อภาพลักษณ์และทำให้มูลค่าของบริษัทเพิ่มขึ้น

1.2 คำถามในการวิจัย

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาในการศึกษาเรื่องกลไกการกำกับดูแลกิจการ การ เปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 สามารถสรุปเป็น คำถามในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่
- 1.2.2 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่
- 1.2.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการ จัดการกำไรหรือไม่
- 1.2.4 การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่

1.2.5 กลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของบริษัทหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน

1.3.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อการจัดการกำไร

1.3.3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน

1.3.4 เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไร

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.4.1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางให้หน่วยงานกำกับดูแล สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการควบคุมและกำกับดูแลกิจการให้มีประสิทธิภาพและใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของผู้บริหารกิจการในเรื่องของการจัดการกำไร

1.4.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายภาครัฐในการพัฒนาความสามารถในการกำกับดูแลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการ ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสังคม โดยมีแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสม เพื่อให้การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมีมาตรฐานในการรายงานที่ชัดเจน

1.4.3 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ ระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัท อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ นักวิเคราะห์ ผู้ซึ่งบการเงินอื่น ๆ

และผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์ ประกอบการการตัดสินใจได้

1.5 นิยามศัพท์

กลไกการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบการจัดการกระบวนการและโครงสร้าง ภาวะผู้นำ และการควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบตามที่ด้วยความโปร่งใส และสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อรักษาเงินทุนและเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว ภายในกรอบการมีจริยธรรมที่ดี โดยกำหนดบทบาทและวิธีปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการให้บริการและเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามหัวข้อตามแนวทางการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (8) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (9) มินิวัตกรรมและการเผยแพร่วันัตกรรม และ (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน ในรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

การจัดการกำไร หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจใช้นโยบายการบัญชีหรือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการบัญชีด้วยวิธีการต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร เพื่อให้งบการเงินแสดงเป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ อันจะส่งผลกระทบต่องบการเงินที่ไม่สามารถสะท้อนสถานะทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการ หรือ ผู้บริหารจะจัดการกำไรเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อรายงานทางการเงินที่น่าเสนอต่อบุคคลภายนอก

Tobin Q หมายถึง ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางตลาดเชิงเศรษฐศาสตร์ เป็นอัตราส่วนที่มีการผสมผสานกันระหว่างตัวเลขทางบัญชีและมูลค่าทางการตลาดของบริษัท ซึ่งคำนวณจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดบวกหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม (Market Capitalization + Total Liability) / Total Asset)

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ครั้งนี้ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลการศึกษาวินิจฉัยจะสามารถอธิบายกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และการจัดการกำไรที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน และสามารถนำผลของการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน และสามารถนำผลของการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นในการศึกษา กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 โดยมุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นเฉพาะตัวแปรเหตุต่าง ๆ ดังนี้ ด้านตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการ จประกอบด้วย (1) จำนวนคณะกรรมการ (2) สัดส่วนกรรมการอิสระ (3) สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี (4) สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ และ (5) สัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี ด้านตัวแปรการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมประกอบด้วย (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (8) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (9) มีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม และ (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน ตัวแปรการจัดการกำไร ใช้การวัดการจัดการกำไรโดยการคำนวณจากตัวแบบของ Yoon Model (Yoon, Miller and Jiraporn, 2006) และตัวแปรผลการดำเนินงานของธุรกิจ ตัวแบบที่ใช้วัดผลการดำเนินงานในงานวิจัยนี้ คือ Tobin's Q

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 อยู่ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม ของปี พ.ศ. 2557-2561 รวม 5 ปี ไม่รวมบริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันชีวิตและประกันภัย บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์

และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เหลือจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น
416 บริษัท

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

2.1.2 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

2.1.3 ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory)

2.1.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanism)

2.1.5 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility Disclosure)

2.1.6 การจัดการกำไร (Earnings Management)

2.1.7 ผลการดำเนินงาน (Firm Performance)

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงาน

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและการจัดการกำไร

2.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน

2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและการจัดการกำไร

2.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน

2.3 กรอบแนวคิด

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการเป็นตัวแทนโดยอธิบายว่าเป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย โดย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ตัวการ (Principal) หรือเจ้าของกิจการ และอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ตัวแทน (Agent) หรือผู้บริหารกิจการ โดยตัวการจะมอบอำนาจในการตัดสินใจบริหารกิจการของพวกเขาให้แก่ตัวแทน หากเป้าประสงค์ในความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายนี้ คือการสร้างอรรถประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนแล้ว ก็เป็นที่เชื่อได้ว่าตัวแทนจะไม่กระทำการใด ๆ อันจะยังประโยชน์สูงสุดให้แก่ตัวการเพียงฝ่ายเดียว (Jensen and Meckling, 1976) เนื่องจากมนุษย์ทุกคนย่อมมีแรงผลักดันที่จะทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้บริหาร กิจการจึงจะพยายามหาหนทางสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับกิจการ ก็ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าหนทางนั้นเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับตนเองด้วยนั่นเอง ความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ซึ่งกันและกันจึงเกิดขึ้น โดยที่ผู้บริหารกิจการจะสร้างอรรถประโยชน์สูงสุดให้กับตัวเอง โดยไม่คำนึงถึงว่าการกระทำเช่นนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์หรือความมั่งคั่งสูงสุดแก่ตัวผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือไม่

จากการศึกษาของ McColgan (2001) สามารถแยกสาเหตุการเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างตัวการและตัวแทน (Agency Problems) ได้ดังนี้

1. Moral-Hazard Agency Conflict คือ ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากผู้บริหารซึ่งเป็นตัวแทนบริหารงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

2. Earnings Retention Agency Conflict คือ ปัญหาความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับขนาดของกิจการ (Firm Size) ที่วัดโดยกำไรสะสมของกิจการ ซึ่งผู้บริหารจะใช้ประโยชน์จากกำไรสะสมโดยการไชน โยบาย โครงสร้างเงินทุนที่เป็นแหล่งเงินภายใน (กำไรสะสม) มากกว่าการหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก (เจ้าหนี้) เพื่อลดการถูกตรวจสอบการบริหารงานจากบุคคลภายนอก ซึ่งการใช้โครงสร้างเงินทุนดังกล่าวทำให้ ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ในรูปเงินปันผลลดลง

3. Time Horizon Agency Conflict คือ ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากระยะเวลาการลงทุน โดยผู้ถือหุ้นจะให้ความสำคัญต่อกระแสเงินสดของบริษัทในอนาคต แต่ผู้บริหารจะให้ความสำคัญต่อ

กระแสเงินสดของบริษัทในช่วงระยะเวลาที่ตนบริหารอยู่เท่านั้น ดังนั้น ผู้บริหารมักจะลงทุนในโครงการระยะสั้นมากกว่าโครงการระยะยาว ถึงแม้ว่าโครงการนั้นจะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ซึ่งปัญหาดังกล่าวมักเกิดกับผู้บริหารระดับสูงที่ใกล้เกษียณแล้ว

4. Managerial Risk Aversion Agency Conflict คือ ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากพฤติกรรม การยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนของผู้บริหารเนื่องจากค่าตอบแทนที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัท ทำให้ผู้บริหารยินดีที่จะเลือกลงทุนในโครงการที่ผลตอบแทนน้อย แต่ความเสี่ยงต่ำ มากกว่าที่จะเลือกลงทุนในโครงการที่ผลตอบแทนสูง ขณะที่ความเสี่ยงก็สูงเช่นกัน โดยเฉพาะผู้บริหารจะได้รับเพียงผลตอบแทนที่เป็นเงินเดือนในอัตราคงที่ เพราะหากการบริหารงาน ล้มเหลวก็ย่อมมีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่งาน ส่วนผู้ถือหุ้นจะชอบผู้บริหารที่ตัดสินใจลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยงสูง เพราะยอมได้ผลตอบแทนที่สูงด้วย เท่ากับเป็นการเพิ่มความมั่งคั่งให้แก่ตัวผู้ ถือหุ้นเอง

จากทฤษฎีตัวแทนข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า เมื่อใดก็ตามที่อำนาจความเป็นเจ้าของถูกแยกออก จากอำนาจการควบคุมกิจการ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งการเกิดปัญหาความ ขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Almari, et al. 2021) เนื่องจากตัวแทนหรือฝ่ายบริหารจะพยายามหาหนทางใน การสร้างมูลค่าสูงสุดให้ตัวการก็ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า หนทางนั้นเอื้อประโยชน์ให้กับตัวเองหรือ เกิดดุลภาพในผลตอบแทนที่ทั้งสองฝ่ายจะได้รับตามสัญญา มิฉะนั้นอาจเป็นไปได้ที่ตัวแทนจะปกปิด ซ่อนเร้นข้อมูล หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ และกระทำการที่ผิดต่อศีลธรรม เช่น การตกแต่งกำไรโดยใช้ คุลยพินิจของตัวแทนเอง ซึ่งการกระทำดังกล่าวของผู้บริหารก่อให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไร (Earnings Management) และเพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาดังกล่าว แนวคิดเรื่องการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) จึงเกิดขึ้นและถือเป็นกลไกสำคัญกลไกหนึ่งในการควบคุมการทำงานของฝ่าย บริหารของกิจการให้นำไปสู่ความมีประสิทธิภาพสูงสุดในปัจจุบัน

2.1.2 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

เมื่อกลางปี ค.ศ. 1980 มีการนำทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการจัดการเชิงกลยุทธ์โดย คำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” มาจากผลงานของสถาบันวิจัยสแตมฟอร์ด (Stamford Research Institute) ที่

พัฒนาขึ้น คำว่า Stakeholder มาจากคำว่า Stake รวมกับคำว่า Holder โดย Stake หมายถึงผลประโยชน์ หรือส่วนได้ส่วนเสีย ส่วน Holder หมายถึง ผู้ถือหรือผู้ได้ประโยชน์ Stakeholder จึงหมายถึง ผู้ถือหรือผู้ได้ประโยชน์ร่วมกันของเงินหรือทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย มีพัฒนาการมาจากกรอบแนวคิดของ Barnard (1938) จากหนังสือ เรื่อง The Functions of The Executive ที่มีมุมมองด้านบวกในการให้ความสนับสนุนความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีแนวคิดที่ว่า ผู้บริหารไม่ควรใส่ใจเพียงผู้มีส่วนได้เสียภายในองค์กรเท่านั้น แต่ควรสนับสนุน ความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย และได้ขยายผู้มีส่วนได้เสียในมุมมองของบริษัทที่กว้างขึ้นว่า เป็นผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่นที่ไม่ได้มีสิทธิหรือมีเสียงในการดำเนินกิจการ หรือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของ บริษัททั้งพนักงาน ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิต ชุมชนใน ท้องถิ่น และรัฐบาล Freeman (1983) สนับสนุน แนวคิดนี้เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มอาจมีผลต่อ (หรือได้รับ) ผลกระทบจากการบรรลุเป้าหมาย ของ บริษัท โดยเชื่อว่าบุคคลเหล่านี้มีผลกระทบ(หรือได้รับ) ผลกระทบจากความสำเร็จตามภารกิจของ องค์กร ทั้งจากการตัดสินใจในเชิงนโยบายและการปฏิบัติขององค์กร

ทฤษฎีนี้มีส่วนช่วยขยายความเข้าใจของธรรมชาติของบริษัทที่ควรพิจารณาถึงผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในมุมมองที่กว้างกว่าเดิม โดยคาดหวังให้มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดการผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Management) ของบริษัทโดยพิจารณาถึงความต้องการ (Need) ความสนใจ (Interest) และผลกระทบ (Effect) ที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการดำเนินงานของ บริษัทเพราะการที่บริษัทจะสามารถดำรงอยู่เจริญก้าวหน้าหรือล่มสลายถือเป็นความชอบธรรมของผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัทที่เป็นผู้กำหนดนั่นเอง อันที่จริงแล้วบริษัทข้ามชาติ อย่างเช่น จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (Johnson and Johnson) ได้ค้นพบแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มต่าง ๆ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาก่อนหน้านี้นานแล้ว โดยประกอบด้วย

1. ผู้ถือหุ้น คือ ผู้ที่นำเงินมาลงทุนกับบริษัท เพื่อหวังผลประกอบการโดยบริษัทกำหนดให้ มีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส ทั้งรายงานด้านการเงิน และเรื่องอื่น ๆ เป็นเรื่องของความ ต้องการ (Need) ทางด้านเศรษฐกิจ

2. พนักงาน คือ ผู้ที่ทำงานเพื่อให้บริษัทได้กำไรจากผลประกอบการเพื่อต้องการค่าจ้างตอบแทน โดยบริษัทต้องปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรม เสมอภาค สุภาพ และให้เกียรติแก่พนักงานทุกระดับ

3. ลูกค้า คือ ผู้บริโภคข้อมูลและสินค้าจากทางบริษัท เพื่อคาดหวังกับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า และคุ้มค่ากับสิ่งที่เสียไป โดยบริษัทมีการดูแลรักษาข้อมูลลูกค้า ตรวจสอบและพัฒนาเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมากที่สุด

4. คู่ค้า คือ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการค้าขาย โดยมีผลกำไรหรือผลดำเนินการร่วมกันบริษัทจึงปฏิบัติต่อคู่ค้าด้วยความเสมอภาคและยุติธรรม แต่ต้องอยู่ในหลักการที่ว่าบริษัทได้รับผลประโยชน์มากที่สุด

5. คู่แข่ง คือ ผู้ที่มีผลกระทบต่อการค้าโดยขึ้นอยู่กับการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจโดยบริษัทมีการควบคุมดูแลไม่ให้ข้อมูลความลับทางการค้า และไม่แข่งขันโดยวิธีผิดกฎหมาย

6. ชุมชนหรือสังคม คือ ผู้ที่มีผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ (ทั้งผลดีและผลร้าย) โดยบริษัท ให้อิทธิพลในความรับผิดชอบต่อสังคม ประชาชน ประเทศชาติ โดยเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ในแต่ละธุรกิจย่อมมีประเด็นที่มุ่งเน้นและในระดับความสำคัญที่ความแตกต่างกัน หรือประเภทของอุตสาหกรรมที่ธุรกิจนั้นดำเนินงานอยู่ จึงต้องทำการระบุและบริหารจัดการในรูปแบบที่อาจแตกต่างกันในแต่ละองค์กร องค์กรจึงต้องทราบความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในเชิงผลกระทบและประเด็นที่เชื่อมโยงระหว่างกันทั้งด้านบวกและลบ เพื่อทำการจัดทำนำไปใช้และปรับปรุงระบบการจัดการธุรกิจ ธุรกิจต้องมีการบริหารจัดการที่เรียกว่า การเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้เสีย อย่างเป็นกระบวนการเพื่อนำไปสู่การผลกระทบเชิงลบและสร้างผลกระทบเชิงบวกระหว่างธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียอันจะนำไปสู่ความร่วมมือและการสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างธุรกิจกับผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ถือหุ้นที่ต้องการการลงทุน คู่ค้ายินดีร่วมในการประกอบธุรกิจด้วย ลูกค้าที่ต้องการพอใจในสินค้าที่ซื้อ พนักงานยินดีปฏิบัติงานกับองค์กร การได้รับการยอมรับจากสังคมและชุมชนให้ธุรกิจเข้ามาประกอบกิจการในพื้นที่โดยไม่คัดค้าน นักบริหารควรให้ความสนใจต่อข้อเรียกร้องดังกล่าว ของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อนำมาเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดและสร้างกลยุทธ์ หากผู้บริหารละเลยความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปอาจทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเลิกให้การสนับสนุนต่อองค์กรได้ เช่นการเลิกเป็นลูกค้า การถอนหุ้นออกจากบริษัทของผู้ถือหุ้น การลาออกจากงานของพนักงาน การหยุดส่งสินค้าหรือวัตถุดิบให้จากผู้จัดส่งวัตถุดิบ เป็นต้น และอาจมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างความกดดัน เรียกร้องต่อองค์กรทำให้เป็นการบ่อนทำลายการบริหารงานขององค์กรได้

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory) เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องยึดหลักของการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance) การที่ผู้บริหารยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในการบริหาร ทำให้ผู้ได้ประโยชน์จากฝ่ายได้ประโยชน์เสมอภาคกัน ซึ่งอาจจะพิจารณาจากการให้การ

สนับสนุนของผู้ได้ประโยชน์ต่อกิจการ โดยที่ผู้ได้ประโยชน์ที่ให้การสนับสนุนกิจการมากจะได้ประโยชน์จากกิจการมาก และในทางตรงข้าม ผู้ได้ประโยชน์ที่ให้การสนับสนุนกิจการน้อยก็จะได้ประโยชน์จากกิจการน้อย นอกจากนี้กิจการที่รับผิดชอบต่อสังคมอาจจะเป็นที่น่าสนใจกับลูกค้าและนักลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อราคาหุ้นที่อาจจะปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ผลการดำเนินงาน (Firm's Performance) ของกิจการสูงขึ้นได้

2.1.3 ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory)

ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy Theory) โดย Suchman (1995) อธิบายว่าการดำเนินธุรกิจของบริษัทเกิดจากการที่บริษัทได้รับสิทธิและอำนาจจากสังคมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรบุคคลภายใต้เงื่อนไขที่บริษัทจะต้องดำเนินธุรกิจให้ตรงตามความคาดหวังของสังคม หากบริษัทไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม กิจการจะถูกปฏิเสธจากสังคมจนไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ซึ่งเป็นเหมือนสัญญาณผูกพันขององค์กรที่มีต่อสังคม ดังนั้น บริษัทจะต้องตรวจสอบอยู่เสมอว่าธุรกิจมีการตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมหรือไม่ โดยมุ่งเน้นไปที่ความต้องการและความคาดหวังของสังคม แทนการยึดบริษัทเป็นหลัก เพื่อความยั่งยืนขององค์กร

งานวิจัยจำนวนมากที่นำทฤษฎีความชอบธรรม มาใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เช่น การศึกษาของ Milne and Chan (1999) ที่ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า การที่บริษัทเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสมัครใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักลงทุนตัดสินใจลงทุน เช่นเดียวกับ Kim, Park and Wier (2012) ; Yip, Van and Cahan (2011) ที่พบความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการจัดการกำไร ซึ่งงานวิจัยนี้สามารถยืนยันหรือสามารถนำทฤษฎีความชอบธรรมมาอธิบายความสืบเนื่องของเหตุและผลลัพธ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้

2.1.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanism)

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) หรืออาจเรียกเป็นชื่ออื่นได้ เช่น บรรษัทภิบาล ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายและเพิ่มขึ้นทุกขณะในปัจจุบัน เนื่องจากการยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จที่เพิ่มขึ้นของการดำเนินงานของกิจการอย่างยั่งยืนส่งผลให้มีการให้คำนิยามความหมาย “การกำกับดูแลกิจการ” นี้อย่างกว้างขวางและหลากหลายทั้งอย่างอย่างแคบและอย่างกว้าง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายของการกำกับดูแลกิจการในปี 2543 ว่าเป็นระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นใน

ระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2548) กล่าวว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นเรื่องสำคัญซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากจากสาธารณชน หน่วยงานกำกับดูแล และผู้บริหารขององค์กร เพราะการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำให้กิจการมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ มีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพสร้างความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มมูลค่าแก่เจ้าของกิจการ สิ่งเหล่านี้จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ทุกฝ่าย

กลไกการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanism) เป็นระบบการจัดการ กระบวนการและโครงสร้าง ภาวะผู้นำ และการควบคุมของกิจการให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อรักษาเงินทุนและเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว ภายในกรอบการมีจริยธรรมที่ดี โดยกำหนดบทบาทและวิธีปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการให้บริการและเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรนอกจากนี้การกำกับดูแลกิจการยังเป็นระบบการจัดการ โครงสร้างระหว่าง คณะกรรมการฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดความสามารถในการจัดการ และการแข่งขันขององค์กรที่ คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย โดยคำนึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นและสังคมโดยรวมด้วย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีเพื่อรักษาสิทธิ ประโยชน์ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน เนื่องจากผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมบริหารจัดการบริษัทได้ จึงมีการแต่งตั้งบุคคลที่ไว้วางใจให้เป็นกรรมการเพื่อเข้าไปควบคุมดูแลผู้บริหารบริษัท ดังนั้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และไว้วางใจในการบริหารงานของตัวแทนผู้ถือหุ้นได้ ก็จะต้องมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยกรรมการต้องทำหน้าที่เพื่อรักษาผลประโยชน์ของบริษัท และผู้ถือหุ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่างับเงินลงทุนที่ใส่เข้ามาในบริษัท ในขณะที่เดียวกันก็ต้องให้สิทธิผู้ถือหุ้นรับทราบ ข้อมูลของบริษัท ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ รวมถึงตรวจสอบการทำงานของกรรมการและผู้บริหาร ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการบริหารงาน และควบคุมการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น และอย่างเท่าเทียมกัน

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ากิจการที่มีกลไกในการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะช่วยให้กิจการมีการ ดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการดี ซึ่ง โครงสร้างของ คณะกรรมการ เป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงกำหนดให้กลไกของการ

กำกับดูแลกิจการที่ดีหมายถึงกระบวนการในการจัดการ และการควบคุมกิจการ เพื่อให้สามารถมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของกิจการจะสามารถบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ซึ่งกลไกการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วย โครงสร้างคณะกรรมการ ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ สัดส่วนของกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเงินและบัญชี สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ และสัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี

1. ขนาดของคณะกรรมการ

การมีคณะกรรมการจำนวนมากย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางความรู้และความสามารถของคณะกรรมการ หรือสะท้อนให้เห็นถึงการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ซึ่งส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น Beasley (1996) ทั้งนี้ การวัดประสิทธิภาพจากจำนวนของคณะกรรมการเป็นการมุ่งเน้นการมีประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกันเป็นทีม เนื่องจากการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ย่อมทำให้การทำงานมีความละเอียดรอบคอบในการทำงานของคณะกรรมการเองและการทำงานของฝ่ายบริหารด้วย และการจำกัดขนาดของคณะกรรมการอาจจะมีผลต่อความเป็นอิสระในการควบคุมการดำเนินงานของผู้บริหารภายใต้ข้อสมมติฐานของ Steiner (1972); Hackman (1990); Lipton and Lorsch (1992); Jensen (1993) และ Yermack (1996) อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยที่สนับสนุนว่า คณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่ส่งผลกระทบต่อกิจการเช่น Delton et al. (1999) พบว่าขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของกิจการ และ Anderson, Mansi and Reeb (2004) รายงานว่า การมีคณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่ส่งผลให้กิจการแบกรับต้นทุนที่เกิดขึ้นจากภาระหนี้ของกิจการลดน้อยลง

ขนาดของคณะกรรมการ วัดจากจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด ตามแนวทางการกลไกกำกับดูแลกิจการที่ดีกล่าวว่า คณะกรรมการควรมีขนาดที่เหมาะสมต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คนและไม่ควรเกิน 12 คน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) Jensen (1993) พบว่า คณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดไม่เกิน 7-8 คน จะสามารถช่วยในการ ปรับปรุงการดำเนินงานของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Changanti, Mahajan and Sharma (1985) พบว่า จำนวนของคณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีปัญหาในการทำงานร่วมกัน

2. สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ หมายถึง จำนวนของคณะกรรมการบริษัทที่ไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องในบริษัท ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดว่า คณะกรรมการบริษัทควรมี

กรรมการอิสระที่สามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายจัดการได้อย่างอิสระในจำนวน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการแต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน กลไกของคณะกรรมการถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของกิจการในการกำกับดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น กิจการจำเป็นต้องจัดให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ให้อำนาจปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Peasnell, Pope and Young, 2005) ในขณะที่ Fama (1980) และ Fama and Jensen (1983) แสดงความเห็นว่าการกรรมการจากภายนอก (Outside Director) เป็นบุคคลที่เข้ามาสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการให้มีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร Beasley (1996) แสดงความเห็นว่าการกรรมการจากภายนอกเป็นผู้มีส่วนผลักดันให้คณะกรรมการสามารถทำหน้าที่กำกับดูแลผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยป้องกันการทุจริตในรายงานทางการเงิน Klein (2002) แสดงความเห็นว่า คณะกรรมการบริษัทที่มีความเป็นอิสระมีประสิทธิภาพในการติดตามและประเมินผลงานฝ่ายบริหาร รวมถึงความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทจะดียิ่งขึ้น และเป็นการพิจารณาว่าระหว่างกรรมการที่เป็นตัวแทนจากบุคคลภายนอกกับกรรมการที่มาจากบุคคลภายใน กรรมการใดที่จะช่วยทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น ภายใต้ข้อสมมติฐานของ Baysiger and Bulter (1985); Hermalin and Weisbach (1988) และ Rosenstein and Wyatt (1990) ที่ว่าการกรรมการอิสระหรือกรรมการที่มาจากบุคคลภายนอก จะช่วยให้การทำงานของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวดมากยิ่งขึ้น และจะช่วยทำให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดีและมีการเติบโตอย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ ซึ่งจากงานวิจัยของ Duchain, Matsusaka and Ozbas (2010) พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากบุคคลเหล่านี้สามารถที่จะบรรเทาปัญหาของตัวแทน และลดการจัดการประโยชน์ของตนเองส่งผลให้สามารถจัดการและปรับปรุงผลการดำเนินงานของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย และติดตาม และควบคุมการทำงาน นอกจากนี้คณะกรรมการอิสระจะช่วยให้การทำงานของคณะกรรมการมีคุณภาพ คณะกรรมการอิสระสามารถช่วยลดผลกระทบภายในองค์กร และยิ่งคณะกรรมการมีความเป็นอิสระจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Rosenstein and Wyatt, 1990)

3. สัดส่วนของกรรมการที่มีความรู้ด้านการเงินและบัญชี

สัดส่วนของกรรมการที่มีความรู้ด้านการเงินและบัญชี จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าสัดส่วนของผู้มีความชำนาญด้านการเงินและการบัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเกณฑ์คงค้างตามการประเมินของผู้บริหารทั้งสองรายอย่างมีนัยสำคัญ (Xie, Davidson and DaDalt, 2003) และไม่มีนัยสำคัญ (Park and Shin, 2004) พบว่า กรรมการที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินและบัญชีมี

ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการจัดการกำไรเนื่องจากกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชีสามารถจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในการควบคุมการจัดการกำไร คณะกรรมการจึงควรประกอบด้วยคณะกรรมการที่มีความรู้ ความชำนาญทางการเงินและบัญชี เพื่อที่จะสามารถให้ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวกับรายงานทางการเงินต่อคณะกรรมการ ดังนั้นการมีกรรมการที่มีความรู้เฉพาะด้านอย่างเพียงพอจะช่วยยับยั้งการจัดการกำไรและทำให้ปัญหาตัวแทนที่เกิดขึ้นภายในกิจการลดลง ทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น

4. สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นคณะกรรมการชุดย่อยที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ให้ทำหน้าที่หลักในการสอบทานรายงานทางการเงิน พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชี สอบทานระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎระเบียบ และดูแลรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งของผลประโยชน์ อันจะส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นผลงานที่เกิดขึ้นของคณะกรรมการตรวจสอบจึงเป็นผลของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้บทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ เป็นการสร้างความมั่นใจในการเกิดคุณภาพของรายงานทางการเงิน (Lin and Hwang, 2010) ดังนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจึงปฏิบัติงาน ด้วยความเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหาร (Bedard, Chtourrou and Courteau, 2004) โดยเฉพาะกิจการที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัวทำให้กิจการมีผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมกิจการ คณะกรรมการตรวจสอบจึงแสดงบทบาทและถ่วงดุลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการได้ Fama (1980) กล่าวว่า บทบาทสำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบจะทำการตรวจสอบรายงานทางการเงินให้มีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ หากมีคณะกรรมการตรวจสอบจำนวนมาก จะสามารถถ่วงดุลผู้บริหาร ลดปัญหาตัวแทน และลดการจัดการกำไรได้ Piot and Janin (2007) พบว่า การมีกรรมการตรวจสอบอยู่ในคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารซึ่ง สอดคล้องกับ Lin, Li and Yang (2006) แสดงถึงจำนวนของกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการต้องปรับปรุงงบการเงินใหม่ เหตุผลที่ทำให้การจัดการกำไรลดลง เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบมีขนาดใหญ่สามารถปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างดี ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

5. สัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางการเงินและบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้น โดยฝ่ายบริหาร การสอบทานนั้นจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รายงานทางการเงินมีความถูกต้อง และเปิดเผยข้อมูลอย่าง ครบถ้วน หากรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ใน การตัดสินใจได้ ความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี เป็นเรื่องของหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ให้ความสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะถือได้ว่าเป็นหน้าที่หลักของคณะกรรมการตรวจสอบจะต้องสอบ ทานให้กิจการจัดทำรายงานทางการเงินให้ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีความ น่าเชื่อถือ Carcello, Hermanson and Neal (2002); Klien (2002); Sharma, Naiker and Lee (2009) ; Lin and Hwang (2010) และ Sommer (1991) แสดงให้เห็นว่า ในการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบควรเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคในเชิง วิชาชีพ เช่นเดียวกับ Kalbers and Fogarty (1993) ระบุว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพควร ประกอบด้วย บุคลากรที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคในเชิงวิชาชีพใน กระบวนการจัดทำรายงาน คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้มีหน้าที่ ติดตามตรวจสอบที่แท้จริง คณะกรรมการตรวจสอบสามารถลดพฤติกรรมจัดการกำไรของผู้บริหาร ได้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประเมินความรู้ความสามารถและความเป็นอิสระ ของผู้สอบบัญชีภายนอก การมีส่วนร่วมในการ อภิปรายกับผู้บริหารและผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับ การใช้ดุลยพินิจทางการบัญชีที่สำคัญ ทั้งมีส่วนร่วม พิจารณาประเด็นทางบัญชีที่เกิดขึ้น (Bedard, Chtourou and Courteau, 2004) ดังนั้น กรรมการ ตรวจสอบจำเป็นต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางการเงินและบัญชีเพียงพอ เพื่อควบคุมให้ผู้บริหาร จัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพทำให้อิทธิพลสามารถลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล รวมทั้งลดปัญหาตัวแทนที่เกิดขึ้นในกิจการ เสริมสร้างผลการดำเนินงานที่ดีให้กับบริษัท

2.1.5 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility Disclosure)

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) และการ ปฏิบัติตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม เริ่มต้นจากการประชุมสุดยอดระดับ โลกด้านสิ่งแวดล้อม (Earth Summit) ในปีพ.ศ. 2535 และได้มีการประกาศทิศทางใหม่ของการพัฒนาให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ที่ต้องคำนึงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย เช่น ปัญหาโลกร้อน ภัย พิบัติทางธรรมชาติ นอกเหนือจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว ดังเช่นคำกล่าว ของ Bjorn Stigson ประธานสภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Business Council Sustainable

Development หรือ WBCSD) ที่ว่า“ธุรกิจ ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ในสังคมที่ล้มเหลว” (Business cannot succeed in a society that fails)

ในปี พ.ศ. 2542 กระแสแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม มีพัฒนาการชัดเจนมากขึ้น เมื่อนายโคฟีอันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ในเวลานั้นได้ออกมาเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจและกิจการต่าง ๆ ทั่วโลก แสดงความเป็นพลเมืองที่ดีของโลก (Good Global Citizenship) รวมทั้งประกาศ “The UN Global Compact” เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรธุรกิจ ในปีต่อมา องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ได้ออกแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติ (The OECD Guidelines for Multinational Enterprises) เสนอแนะให้บริษัทข้ามชาติของประเทศ สมาชิก OECD นำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติและให้ติดต่อกับชายเฉพาะกับคู่ค้าที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น ต่อมาในการประชุม World Economic Forum ณ เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในปี 2545 ที่ประชุมได้มีมติ (Joint CEO Statement) ขอมรับคุณค่าและความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยประกาศจัดตั้ง Global Corporate Citizenship Initiative (GCCCI) ขึ้น เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ ในการนำหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจหน้าที่และกลยุทธ์ในการดำเนินกิจการเพื่อผลกำไรและการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนของกิจการเอง รวมถึงผู้มีส่วนได้เสีย สังคมและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องที่ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง และได้รับความสนใจอย่างมากในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน การให้คำจำกัดความจึงมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละบุคคล มีกลุ่มบุคคลหลากหลายกลุ่มที่ได้ให้ความหมาย หรือคำจำกัดความไว้มากมาย กลุ่มของนักวิจัย กลุ่มของนักวิชาการกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มขององค์กรต่าง ๆ ได้มีการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้ทบทวนและสรุปผลการให้ความหมายจากกลุ่มต่าง ๆ ไว้เช่น The European Commission ได้ให้คำจำกัดความ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรว่า เป็นแนวคิดที่บริษัทจะดำเนินงานโดยผสมผสานกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าไปอยู่ในกระบวนการทำงานปกติของบริษัท และมีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้กับกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบได้รับรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นการเปิดเผยด้วยความสมัครใจของบริษัท (European Commission, 2001)

The World Bank (The World Bank, 2002) ได้ให้คำจำกัดความ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ว่า เป็นความมุ่งมั่นของบริษัทที่จะพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ด้วยการดูแลบุคลากรของ

บริษัทรวมไปถึงครอบครัวของพนักงาน ตลอดจนชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่ Kotler and Lee (2005) ได้ให้คำจำกัดความ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ว่าการพัฒนาสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยผ่านการดำเนินธุรกิจ และการจัดการทรัพยากรของธุรกิจ นอกจากนี้ CSR คือ การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาอย่างต่อเนื่องของบริษัทในการดำเนินธุรกิจ โดยใช้พื้นฐานของจริยธรรมเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานและคุณภาพชุมชนท้องถิ่น รวมถึงสภาพสังคมโดยรวม (WBCSD, 2019)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand) ให้ความหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หมายถึงการประกอบกิจการด้วยความดูแลใส่ใจต่อกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ตลอดจนการมีธรรมาภิบาล เป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสและยุติธรรม มีความตระหนักถึงผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยพร้อมจะแก้ไขเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว กับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการให้เกิดการดำเนินกิจการ เป็นการสร้างความสำเร็จและประโยชน์สุข อีกทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทุกเวที การค้าซึ่งจะเป็นผลดีต่อความยั่งยืนของกิจการ ผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ในขณะที่สถาบันไทยพัฒน์มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2560) กล่าวว่า CSR คือ การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคม และสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักจริยธรรม การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การปฏิบัติตามนิยาม CSR ที่สามารถยกระดับตนเองไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้เป็นผลสำเร็จ โดยไม่ผิดศีลธรรมจรรยาบรรณ ไม่เบียดเบียนทุกฝ่าย ย่อมสร้างสรรค์ความสุขที่แท้จริงให้กับทั้งตนเอง ธุรกิจรวมทั้งสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

จากการให้ความหมายและคำจำกัดความของกลุ่มบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ นั้นผู้วิจัยได้ทบทวนผลงานวิจัยของนักวิจัยในอดีตที่ผ่านมาและสามารถสรุปไว้ว่าการดำเนินงานของบริษัทควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อทำให้บริษัทมีแนวโน้มมูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น และจะเกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานของบริษัท โดยบริษัท ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่บริษัทได้ดำเนินงานอยู่ในสังคม และความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ควรมีการรายงานด้วยความสมัครใจ

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ.1950 จากการที่ผู้จัดการของบริษัทต่าง ๆ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มคุณค่าแก่สังคม (Bowen, 1953 ; Giannarakis, 2010) ความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นแนวคิดที่พบได้ทั่วไปในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักฐานที่ชัดเจนที่สุดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมจากการศึกษาของ Bowen (1953) ได้เขียนผลงานซึ่งถือได้ว่าเป็น “ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักธุรกิจ” จุดเริ่มต้นของการศึกษาเพื่อหาข้ออภิปรายและข้อโต้ตอบในประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมมาจนถึงปัจจุบัน และพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นขึ้นอยู่กับจริยธรรมในการดำเนินงานของผู้บริหารบริษัทเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ Johnson (1971) ก็เห็นด้วยกับแนวความคิดดังกล่าวโดย เพิ่มเติมว่าความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นการบริหารจัดการความสนใจที่หลากหลายของพนักงาน ของบริษัทมากกว่าการมุ่งหวังสร้างผลกำไรที่สูงที่สุดเพื่อตอบแทนกลุ่มของผู้ถือหุ้นเพียงอย่างเดียว

การศึกษาด้านการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทของ Jeffrey et al. (2012) ได้กล่าวไว้ว่าการรายงานข้อมูลการมีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท จะช่วยให้ผลการดำเนินงานของบริษัทสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมให้บริษัทเกิดความยั่งยืนในขณะที่ Mansoor (2013) ได้ศึกษาพบเช่นเดียวกันกับนักวิจัยท่านอื่น และยังพบอีกว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อสาธารณชนนั้น สามารถทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างความยั่งยืนให้กับบริษัทได้การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทนั้น ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บริษัทสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ (Bouten and Hoozee, 2015) การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกำลังจะกลายเป็นเกณฑ์มาตรฐานและแนวปฏิบัติของบริษัทที่จะต้องมีการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคต (Cheng and Ahmad, 2010)

มาตรฐานและหลักการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษามาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นพบว่า มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหลากหลายด้าน เช่น ด้านของข้อมูลทางการเงินนั้น บริษัทจะเลือกเปิดเผยเฉพาะข้อมูลที่มีผลต่อการตัดสินใจ หรืออาจกล่าวได้ว่าการรายงานสารสนเทศในสิ่งที่ดีเท่านั้นที่จะปรากฏในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Holland, 2005) ในขณะที่ Cowen, Ferreri and Parker (1987) ได้ศึกษาการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทขนาดใหญ่ Future 500 ในรายงานประจำปี 1987 พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมมีผลกระทบต่อรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จะเห็นได้ว่าการกล่าวถึงการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีอยู่หลายมาตรฐาน และ

หลากหลายหลักการจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมสามารถจำแนกมาตรฐาน และหลักการรายงานข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมได้ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการรายงาน (Standard of Reporting) การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นหน่วยงานองค์กรระดับประเทศจะเป็นผู้กำกับดูแลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ จะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแนวทางการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความหลากหลาย หากจะแบ่งกลุ่มของการรายงานนั้น สามารถจัดประเภทของการรายงานได้ 3 กลุ่ม คือ (1) Normative Frameworks คือแนวทางแนะนำให้กิจการนำไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (2) Process Guidelines คือแนวทางในการวัดผลของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม การให้ความเชื่อมั่น การประเมินผลและการสื่อสารของกิจการ และ (3) Management Systems คือ แนวทางการวัดการบริหารการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสังคม (Ligteringen, 2005)

หลักการรายงานตามแนวทางของ UN Global Compact. (2011) เป็นหลักการพื้นฐานที่เสนอแนะให้กิจการดำเนินงานโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมใน 10 ประเด็น คือ (1) กิจการควรสนับสนุนและเคารพการปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ (2) กิจการไม่ควรข้องเกี่ยวกับการกระทำที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนด้านมาตรฐานแรงงาน (3) กิจการควรส่งเสริมการให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการก่อตั้งสหภาพแรงงานของพนักงาน (4) กิจการต้องขจัดปัญหาการบังคับใช้แรงงาน (5) กิจการต้องมีส่วนร่วมในการต่อต้านการใช้แรงงานเด็ก (6) กิจการต้องไม่กีดกันการจ้างแรงงานและอาชีพ (7) กิจการควรส่งเสริมการดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม (8) กิจการควรพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (9) กิจการควรเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และต่อต้านคอร์รัปชัน (10) กิจการควรดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใส ขจัด การทุจริตและพฤติกรรมส่อทุจริตทุกด้าน รวมไปถึงประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) สิทธิมนุษยชน (2) มาตรฐานแรงงาน (3) สิ่งแวดล้อม (4) การต่อต้านคอร์รัปชัน (KPMG, 2010)

มาตรฐานการรายงานของ Global Reporting Initiative (GRI) เป็นหลักการรายงานระหว่างประเทศซึ่งเป็นมาตรฐานการรายงานโดยความสมัครใจที่ใช้เป็นมาตรฐานการรายงานระดับโลก GRI เป็นรายงาน 3 ประเด็น คือ (1) สิ่งแวดล้อม (2) เศรษฐกิจ (3) สังคม (Goel and Cragg, 2005) การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐาน GRI ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) แนวทางการรายงานด้าน

พื้นฐาน (Reporting Principles) เป็นแนวทางของกระบวนการรายงาน (2) รายงานที่เป็นตัวชี้วัด (Reporting Indicators) เป็นพื้นฐานในการรายงานเชิงปริมาณของเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และประเด็นด้านสังคม (KPMG, 2010)

หลักการรายงานจาก Guideline for MNE เป็นหลักการเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสำหรับบริษัทข้ามชาติ เป็นข้อเสนอแนะให้ธุรกิจประกอบการโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้แก่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ โดยมีการเสนอให้มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ประเด็น คือ (1) แนวคิดและหลักการพื้นฐาน (2) นโยบายทั่วไป (3) การเปิดเผยข้อมูล (4) การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรม (5) สิ่งแวดล้อม (6) การไม่รับสินบน (7) ผลประโยชน์ของลูกค้า (8) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (9) การแข่งขัน (10) ภาษี (Mckague and Cragg, 2007)

หลักการรายงานตามแนวทางของ Social Accountability Intonation (SAI) เป็นหลักการเพื่อรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสมัครใจใน 8 ประเด็น คือ (1) การใช้แรงงานเด็ก (2) การบังคับใช้แรงงาน (3) สุขลักษณะและความปลอดภัย (4) สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการเจรจาต่อรองในรูปแบบของการรวมกลุ่ม (5) การกีดกันหรือการแบ่งแยก (6) กฎระเบียบวินัย (7) ชั่วโมงการทำงาน และ (8) ค่าตอบแทนแรงงาน (Visser et al., 2007)

หลักการรายงานตามแนวทางของ Social Responsibility (ISO 26000) เป็นหลักการแนะนำแนวทางธุรกิจทุกประเภทกับประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนารายงานนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับรูปแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 3 ประเด็น คือ (1) ผลกระทบของกิจการที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (2) การเคารพสิทธิมนุษยชน (3) ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (สถาบันไทยพัฒนา, 2558)

แนวทางการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ของประเทศไทยมีแนวคิดให้บริษัทที่จดทะเบียนในหลักทรัพย์ต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในปัจจุบันนั้น ก.ล.ต. ยังไม่มีการบังคับให้ต้องเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่เป็นการให้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสมัครใจ ประเด็นในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ ก.ล.ต. ประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ 10 ประเด็น คือ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

- (8) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม (9) การมีนวัตกรรม และการเผยแพร่ นวัตกรรม และ (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมถือได้ว่าเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Trussel (1996) ; Boltan, Warlop and Alba (2003) และ Jorgensen and Michael (2003) ได้ทำการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลและพบว่า การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทยังคงขึ้นอยู่กับการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารองค์กรเป็นสำคัญ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมีมาตรฐานการรายงานที่ออกแบบไว้หลากหลายมาตรฐาน และการนำเสนอข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกำกับใต้ออกมาประกาศบังคับให้ต้องเปิดเผย หากว่ากิจการใดที่เลือกจะเปิดเผย ก็จะถือได้ว่าเป็นกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่อาจเป็นไปได้ว่ากิจการที่มีการเปิดเผยจะมีการดำเนินงานที่ยั่งยืน จากการศึกษามาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมข้างต้นนั้น สามารถจำแนกประเด็นการรายงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็น	UN Global compact	GRI	Guideline For NME	SAI	ISO 26000	ก.ล.ต.
หลักการทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเปิดเผยข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิทธิมนุษยชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การจ้างงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิ่งแวดล้อม	✓	✓			✓	✓
การต่อต้านทุจริต	✓	✓	✓			✓
การกำกับดูแลกิจการที่ดี					✓	✓
การคุ้มครองผู้บริโภค		✓	✓		✓	✓
การแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ			✓		✓	✓
การพัฒนาชุมชนและสังคม			✓		✓	✓
การทำรายงานความยั่งยืน						✓

ที่มา: การสังเคราะห์ข้อมูลจาก :Organization for Economic Co – Operation and Development(2009), สถาบันไทยพัฒนา (2558) (อ้างถึงใน คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ , 2560)

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วพบว่าการศึกษาบริบทการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยครั้งนี้ จะศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศไทย ซึ่งพบว่าโดยส่วนใหญ่มีการรายงานตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2555 (คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2560) อันประกอบด้วย

1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี การกำกับดูแลกิจการที่ดีในบริบทของความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็นส่วนขยายเพิ่มเติมของหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2549 ในหมวดความรับผิดชอบต่อสังคมและการและบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มเติมจากการได้รับการดูแลจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.1 บริษัทควรเปิดเผยถึงบทบาทของคณะกรรมการในการพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท เช่น วิสัยทัศน์และภารกิจ กลยุทธ์นโยบาย เป้าหมายการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การมอบหมายให้ผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคมรับผิดชอบต่อสังคมในบริษัท และการจัดให้มีกระบวนการหารือหรือรับฟังข้อเสนอแนะระหว่างผู้มีส่วนได้เสียและคณะกรรมการบริษัท

1.2 บริษัทควรเปิดเผยถึงวิธีการคัดเลือกองค์ประกอบของคณะกรรมการ ที่ประกอบด้วยตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ คุณสมบัติของกรรมการที่พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนากรรมการและผู้บริหารให้มีความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดให้มีกรรมการชุดย่อยทำหน้าที่ดูแลงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม นโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่ส่งเสริมผลการปฏิบัติงานที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความถี่และผลการประเมินการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการและของบริษัท

2. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรมในบริษัทของความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมของบริษัทที่มีต่อองค์กรอื่น ทั้งหน่วยงานภาครัฐ หุ้นส่วนทางธุรกิจ คู่ค้า ผู้ส่งมอบ ผู้รับเหมา ลูกค้า คู่แข่งขันและบรรดาสมาคมที่ตนสังกัดอยู่เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดผลในทางที่ดีหรือในทางบวก โดยใช้ภาวะผู้นำผลักดันให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมในขอบเขตที่บริษัทสามารถดำเนินการ

2.1 บริษัทควรเปิดเผยถึงวิธีการและมาตรการที่ใช้ในการต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เช่น การรวมหัวกันกำหนดราคา การกำหนดราคาจำหน่ายเพื่อจำกัดคู่แข่ง การฮั้วประมูล รวมถึงการรายงานการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตกลงร่วมผูกขาด การกีดกัน หรือการจำกัดการแข่งขันที่เป็นการละเมิดกฎหมาย

2.2 บริษัทควรเปิดเผยถึงนโยบายการดำเนินงานที่ส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินและภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการใช้สิทธิและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินของบริษัท โดยคำนึงถึงความคาดหวังของสังคม สิทธิมนุษยชน และความจำเป็นพื้นฐานของบุคคลรวมถึงการรายงานกรณี การกระทำหรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิโดยมิชอบ การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ การปลอมแปลงการละเมิดลิขสิทธิ์ และทรัพย์สินทางปัญญา

2.3 บริษัทควรรายงานถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมกับบรรดาคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทานผ่านช่องทางการจัดหา จัดซื้อ จัดจ้างและจัดจำหน่ายของบริษัท การช่วยเหลือสนับสนุนกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงมาตรการที่ใช้ป้องกัน มิให้เกิดการประนีประนอมต่อข้อยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

2.4 บริษัทควรเปิดเผยมูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ และจำนวนครั้งของการถูกบังคับโทษที่ไม่เป็นตัวแทนจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับ

3. การต่อต้านการทุจริต การต่อต้านการทุจริตในบริบทของความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็นข้อปฏิบัติที่แสดงถึงการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรมที่ถูกยกเว้นมาให้เป็นหัวข้อหลัก เนื่องจากความรุนแรงของปัญหาได้ขยายวงกว้างจนกลายเป็นปัญหาระดับชาติ ตัวอย่างของการทุจริต ได้แก่การให้สินบนในทุกรูปแบบ การเรียกรับ การเสนอหรือการรับสินบน ระหว่างบุคคลในภาคเอกชนด้วยกันเอง การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การฉ้อโกง การฟอกเงิน การข่มขู่ การปกปิดข้อเท็จจริงและขัดขวาง กระบวนการยุติธรรม และการใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ

3.1 บริษัทควรรายงานผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยขององค์กรที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การกรรโชก รวมถึงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการป้องกัน และขจัดการทุจริตขององค์กร

3.2 บริษัทควรเปิดเผยถึงรูปแบบการส่งเสริม สนับสนุน อบรม และสร้างความตระหนัก ให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องก่อน โยบายและแนวการปฏิบัติในการป้องกันและจัดการทุจริตของ องค์กร

3.3 บริษัทควรเปิดเผยถึงมาตรการที่ใช้ตอบโต้ต่อกรณีทุจริตที่เกิดขึ้น รวมถึงเจตนารมณ์ ในการต่อต้านทุจริตด้วยการทำงานร่วมกับองค์กรอื่น หรือผลิตภัณฑ์องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนิน มาตรการการต่อต้านการทุจริตในลักษณะเดียวกัน

4. การเคารพลีขิทธิมนุษยชน การเคารพลีขิทธิมนุษยชนในบริบทของความรับผิดชอบต่อ สังคมตามกรอบการรายงาน ฉบับนี้เป็น การเคารพลีขิทธิขั้นพื้นฐาน ที่จำแนกเป็นสองหมวดใหญ่ คือ หมวดสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งหมายรวมถึง สิทธิในชีวิตและเสรีภาพ ความเสมอภาค ในกฎหมาย เสรีภาพในการแสดงออก และหมวดสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งหมาย รวมถึงสิทธิในการทำงาน สิทธิที่พึงได้รับอาหาร สิทธิในสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ สิทธิในการศึกษาและสิทธิด้านสวัสดิการสังคม ซึ่งสิทธิมนุษยชนทั้งสองหมวดนี้ กิจการพึงให้การ เคารพภายใต้เขตอิทธิพลขององค์กร

4.1 บริษัทควรเปิดเผยถึงการนำหลักการแนวทางของสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติ ด้านสิทธิมนุษยชนในภาคธุรกิจภายใต้กรอบ “Protect Respect and Remedy” มาใช้ในองค์กร เช่น นโยบายและกระบวนการในการป้องกัน บรรเทาและแก้ไขผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่เกิดจาก กิจกรรมขององค์กร การให้ผู้บริหารสูงสุดแสดงพันธกรณี ที่จะปกป้องสิทธิมนุษยชน การตรวจสอบ ผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินธุรกิจและการตอบสนองผลกระทบนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารกับสาธารณชนเมื่อมีข้อกังวลเกิดขึ้น รวมถึงการสร้างหรือมีส่วนร่วมในกลไกเยียวยาทั้งใน ระดับบุคคลและระดับชุมชน

4.2 บริษัทควรเปิดเผยแนวปฏิบัติในการลงทุนและข้อตกลงกับองค์กรที่ได้รับเงินลงทุน ผู้ ส่งมอบ ผู้รับเหมา และคู่ค้าในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การแจ้งนโยบายและข้อปฏิบัติด้านสิทธิ มนุษยชนให้แก่พนักงานรวมถึงการไม่เลือกปฏิบัติ

4.3 บริษัทควรแสดงถึงการให้มีเสรีภาพในการสมาคมและการร่วมเจรจาต่อรอง มาตรการ ที่ใช้เพื่อยังผลมิให้การใช้แรงงานเด็ก และมาตรการที่ใช้เพื่อจัดการใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงาน บังคับให้แหล่งดำเนินงานและกับผู้ส่งมอบรายสำคัญ ที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญต่อกรณี ดังกล่าว

4.4 บริษัทควรรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ของแหล่งดำเนินงานที่อยู่ในข่ายการพิจารณาทบทวน รวมถึงการดำเนินการแก้ไขข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ได้รับผ่านทางกลไกการร้องทุกข์ที่เป็นทางการ

5. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ในบริบทของความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบรายงานฉบับนี้เป็นเรื่องของนโยบายและข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้ดำเนินการภายในองค์กร โดยองค์กรหรือในนามขององค์กร ซึ่งรวมถึงงานรับเหมาช่วง ข้อปฏิบัติด้านแรงงานในหัวข้อนี้ หมายรวมถึงการสรรหาและการเลื่อนตำแหน่งคนงาน วิธีดำเนินการทางวินัย และการร้องทุกข์ การโอนและการโยกย้ายคนงาน การเลิกจ้าง การฝึกอบรมและการพัฒนาฝีมือแรงงาน สุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งนโยบายและข้อ ปฏิบัติอื่นใดที่ส่งผลต่อสภาพการทำงาน โดยเฉพาะเรื่องเวลาการทำงานและค่าตอบแทน ตลอดจนการยอมรับในการจัดตั้งกลุ่มแรงงาน การมีตัวแทน การเข้ามีส่วนร่วมของทั้งองค์กร นายจ้างและแรงงาน ในการเจรจาต่อรองร่วมการเจรจาทางสังคม และการเข้าร่วมปรึกษาหารือไตรภาคีเพื่อหิบบกประเด็นสังคมที่เกี่ยวกับการจ้างงานมาดำเนินการ

5.1 บริษัทควรรายงานถึงสถิติที่สำคัญ เกี่ยวกับการจ้างงานและแรงงานสัมพันธ์ ยอดแรงงานรวม จำนวนและอัตราส่วนของพนักงานเข้าใหม่และพนักงานที่พ้นสภาพ การกลับเข้ามาทำงาน และอัตราการคงอยู่ของบุคลากรหลังการใช้สิทธิลาภิจเพื่อเลี้ยงดูบุตร อัตราร้อยละของพนักงานที่ได้รับความคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับ สภาพการจ้างงาน ระยะเวลาขั้นต่ำในการบอกกล่าว กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะไม่ระบุในข้อตกลงเกี่ยวกับสถานการณ์จ้างก็ตาม

5.2 บริษัทควรเปิดเผยข้อมูลอัตราการบาดเจ็บ โรคจากการทำงาน จำนวนวันสูญเสีย และการขาดงาน และจำนวนผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติงาน รวมถึงแผนงานที่มีไว้ช่วยเหลือแรงงานและครอบครัว ชุมชน ทั้งการให้ความรู้การฝึกอบรม การให้คำปรึกษาการป้องกันและการควบคุมความเสี่ยงต่อโรคร้ายแรง ต่าง ๆ

5.3 บริษัทควรรายงานถึงจำนวนชั่วโมงการฝึกอบรม และการให้ความรู้เพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน องค์กรประกอบของฝ่ายบริหารและสัดส่วนพนักงานที่คำนึงถึงความหลากหลาย และโอกาสที่เท่าเทียมกัน รวมถึงอัตราส่วนเงินเดือนขั้นพื้นฐานและค่าตอบแทนระหว่างหญิงและชาย ตามประเภทพนักงานและถิ่นที่ตั้งสำคัญของแหล่งดำเนินงาน

6. การมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็นความรับผิดชอบในตัวผลิตภัณฑ์และบริการที่บริษัทผลิต จำหน่าย หรือให้บริการแก่ผู้บริโภคในประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดที่เป็นธรรม การคุ้มครองสุขภาพและ

ความปลอดภัย การบริโภคที่ยั่งยืน การระงับข้อพิพาทและการชดเชยการคุ้มครองข้อมูลและความเป็น ส่วนตัวของผู้บริโภค การเข้าถึงผลิตภัณฑ์และการที่จำเป็น การตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มด้อยโอกาส รวมทั้งการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค

6.1 บริษัทควรเปิดเผยรายละเอียดข้อมูลผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่ได้รับ การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพและความปลอดภัย ข้อกำหนดในการแสดงฉลากผลิตภัณฑ์และบริการ การปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรฐาน และข้อแนะนำเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาด

6.2 บริษัทควรเปิดเผยข้อมูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ จากการละเมิดกฎหมายและ ข้อบังคับเกี่ยวกับข้อกำหนดและการใช้สอยผลิตภัณฑ์และบริการ

7. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมตามกรอบการรายงาน ฉบับนี้ เป็นเรื่องที่ถูกผนวกไว้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยชุมชนและสังคมที่บริษัทเข้าร่วม พัฒนา ในที่นี้อาจอยู่นอกแผนที่ผู้มีส่วนได้เสียในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการดำเนินงานของ องค์กร เนื่องจากองค์กรต้องเข้าร่วมพัฒนาในฐานะที่เป็นมีส่วนได้เสียหนึ่งในชุมชน และมี ผลประโยชน์ร่วมกับชุมชน ทั้งนี้การพัฒนาชุมชนในข้อนี้มีได้จำกัดในแง่ของการบริจาคเพื่อการกุศล (Philanthropy) เท่านั้น เพราะถ้าพึงกิจกรรมการบริจาคไม่ได้นำไปสู่จุดหมายแห่งการบูรณาการความ รับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร

7.1 บริษัทควรเปิดเผยถึงวิธีพิจารณาดำเนินการจ้างแรงงานท้องถิ่นและสัดส่วนของ ผู้บริหารอาวุโสที่มาจากชุมชนในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ

7.2 บริษัทควรรายงานถึงการพัฒนาและผลกระทบจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะในช่องทางที่เป็นทั้งเชิงพาณิชย์ การบริจาคเงิน การให้จำนวน เทียบเคียงเป็นจำนวนเงิน หรือการทำงานบริการสังคม

7.3 บริษัทควรเปิดเผยการดำเนินงานที่คำนึงถึงชุมชนท้องถิ่นด้วยการปฏิบัติตามข้อ ผูกพันร่วมการประเมินผลกระทบ และแผนงานการพัฒนา รวมถึงการดำเนินงานที่มีผลกระทบเชิงลบ หรือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น

8. การจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมในบริบทของความรับผิดชอบต่อสังคม ตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็นการคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจและการดำเนินงาน ขององค์กรทั้งในแง่ของ การใช้ทรัพยากรถิ่นที่ตั้งของสถานประกอบการ มลภาวะและของเสีย รวมถึง ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของพืชและสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ

ทั้งนี้การลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมควรดำเนินการในลักษณะบูรณาการโดยพิจารณาทั้งนัยทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

8.1 บริษัทควรรายงานปริมาณการใช้วัสดุ วัสดุรีไซเคิล พลังงานและน้ำ ข้อมูลปริมาณการปล่อยมลพิษทางอากาศ น้ำทิ้งและของเสีย รวมถึงการทรวัวไหลที่มีนัยสำคัญ

8.2 บริษัทควรมีการเปิดเผยข้อมูลการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายและวัสดุภัณฑ์ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามประเภทผลิตภัณฑ์

8.3 บริษัทควรเปิดเผยรายละเอียดที่ตั้งและขนาดของที่ดินในกรรมสิทธิ์ หรือในครอบครองที่ตั้งอยู่ภายในหรือใกล้เคียงกับพื้นที่คุ้มครอง ผลกระทบที่สำคัญจากการดำเนินงาน ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้งอาณาบริเวณที่มีคุณค่าเชิงความหลากหลายทางชีวภาพสูงนอกพื้นที่คุ้มครอง

8.4 บริษัทควรเปิดเผยมูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ และจำนวนครั้งของการถูกบังคับโทษที่ไม่เป็นตัวแทนจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม

9. นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็นการนำความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การดำเนินงานด้าน CSR มาพัฒนาปรับใช้และคิดค้นให้เกิด นวัตกรรมทางธุรกิจ ที่สามารถสร้างประโยชน์ขีดความสามารถทางการแข่งขัน และมูลค่าเพิ่มทั้งต่อธุรกิจและสังคมไปพร้อม ๆ กัน

9.1 บริษัทควรเปิดเผยรายละเอียดที่สำคัญของผลกระทบ ความเสี่ยง และโอกาสในบริบทของความยั่งยืน และผลที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งในระยะใกล้และระยะไกล รวมทั้งแนวทางในการปรับกระบวนการทำงาน เพื่อพัฒนาไปสู่การค้นพบนวัตกรรมทางธุรกิจ

9.2 บริษัทควรเปิดเผยนวัตกรรมที่ค้นพบในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม เพื่อกระตุ้นให้ธุรกิจและผู้ประกอบการรายอื่นได้ปฏิบัติตาม

10. การจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน การจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน (Sustainability Report) เป็นช่องทางการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานที่มากกว่ารายงานทางการเงิน ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) กลุ่มต่าง ๆ เป็นผู้ใช้ข้อมูล ส่วนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นรวมในรายงานประจำปีตามกรอบการรายงานฉบับนี้ เป็น

การให้ข้อมูลในส่วนผู้ถือหุ้น (Shareholder) ให้ความสนใจต่อการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท และผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

10.1 บริษัทควรมีนโยบายการเปิดเผยข้อมูลและแนวทางการบริหารจัดการ (Disclosure on Management Approach) ผลกระทบที่เกี่ยวข้องและมีนัยสำคัญ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ที่แสดงให้เห็นถึงนโยบาย เป้าประสงค์ความรับผิดชอบต่อ ทรัพยากรที่ใช้ข้อปฏิบัติในแต่ละด้าน ความท้าทาย และความยุ่งยากที่เกิดขึ้นรวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินแนวทางการบริหารจัดการดังกล่าว

10.2 บริษัทควรเปิดเผยข้อมูลตามตัวบ่งชี้การดำเนินงานที่ได้ผ่านการทดสอบสมรรถภาพ (Materiality Test) โดยพิจารณาจากผลกระทบจากการดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

10.3 บริษัทควรจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน โดยใช้แนวทางการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนและวิธีจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนตามกรอบของ GRI ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (CSRI) และสถาบันไทยพัฒนา ร่วมกันจัดทำขึ้น

โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นรายประเด็นได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม	ประเด็นการให้คะแนนการเปิดเผย
CSR1 : การกำกับดูแลกิจการที่ดี	บทบาทของคณะกรรมการ การคัดเลือกคณะกรรมการ
CSR2 : การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	มาตรการและวิธีการแข่งขัน นโยบายการดำเนินงาน รายงานกิจกรรม CSR ต่อสังคมต่อลูกค้า การแจ้งมูลค่าของโทปปรับความผิดด้านความเป็นธรรม
CSR3 : การต่อต้านการทุจริต	รายงานผลความเสี่ยงต่อการทุจริต ส่งเสริมพนักงานให้จัดการทุจริต แจ้งมาตรการจัดการการทุจริต

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

CSR4 : การเคารพสิทธิมนุษยชน	เปิดเผยนโยบายปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน เปิดเผยแนวปฏิบัติในการร่วมลงทุน การให้ความสำคัญกับสมาคมเพื่อสังคม การรายงานผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน
CSR5 : การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	รายงานสถิติการจ้างแรงงาน เปิดเผยอัตราการได้รับบาดเจ็บของพนักงาน รายงานจำนวนชั่วโมงฝึกรอบรมของพนักงาน
CSR6 : การมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	เปิดเผยข้อมูลผลิตภัณฑ์หรือบริการ เปิดเผยข้อมูลโทษปรับจากการทำผิดข้อบังคับด้าน ผลิตภัณฑ์หรือบริการ
CSR7 : การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม	การจ้างแรงงานท้องถิ่น การพัฒนา และผลกระทบต่อสังคมชุมชน นโยบายในการพัฒนาสังคมและชุมชน
CSR8 : การจัดการสิ่งแวดล้อม	รายงานการใช้วัสดุจากธรรมชาติ เปิดเผยนโยบายการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รายงานถือครองสินทรัพย์ที่มีประโยชน์ต่อสังคม แจ้งมูลค่าการละเมิดกฎหมายหรือข้อบังคับสิ่งแวดล้อม
CSR9 : นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจาก การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม	เปิดเผยนวัตกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เปิดเผยนวัตกรรมที่พบและให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
CSR10 : การจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน	เปิดเผยแนวทางการบริหารด้านเศรษฐกิจ การรายงานความยั่งยืนของกิจการ

ที่มา: เกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (ดาร์ตัน โพร้ประจักษ์, 2560)

จากตารางที่ 2.2 สามารถสรุปเกณฑ์การให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555 ในแต่ละองค์ประกอบของการ

รายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยจะให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1 ประโยค และหากไม่มีการเปิดเผยในประเด็นใดผู้วิจัยจะให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ในประเด็นนั้น และหากพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ข้อมูลนั้นไม่เกี่ยวข้องกับริษัท หรือเปิดเผยแบบไม่ชัดเจนว่าเป็นการดำเนินการของบริษัทหรือไม่ จะให้ค่าคะแนนเป็น N/A (Not Applicable) และไม่นำมารวมในการนับคะแนนการเปิดเผยหลังจากนั้นทำการรวมคะแนนของแต่ละบริษัท นำค่าคะแนนที่ได้จากการวัดการเปิดเผยข้อมูลในมาคำนวณหาระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Scale) (Cooke, 1989) ดังนี้

$$\text{ระดับการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{\text{คะแนนจริงของแต่ละบริษัทที่ได้รับ}}{\text{คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทจะได้รับ}}$$

โดยมีเงื่อนไขดังนี้ 0 ระดับการเปิดเผยข้อมูล 1

2.1.6 การจัดการกำไร (Earnings Management)

รายงานทางการเงินเป็นผลมาจากการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) หมายถึงวิธีการทางบัญชีที่ใช้เป็นหลักในการพิจารณาบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายให้อยู่ในงวดต่าง ๆ โดยคำนึงถึงรายได้ที่พึงรับและค่าใช้จ่ายที่พึงจ่าย เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานของแต่ละงวดนั้นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงรายรับและรายจ่ายเป็นเงินสดว่าได้รับเงินมาแล้วหรือจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่ตามเกณฑ์เงินสด ซึ่งการบันทึกบัญชีในลักษณะดังกล่าวจะกระทบต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการในอนาคต

การจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง จะสามารถเปิดโอกาสให้เกิดการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างได้ โดยได้มีผู้นิยาม การจัดการกำไรไว้หลากหลาย Healy and Wahlen (1998) ให้คำนิยามการจัดการกำไร หมายถึง การจัดการกำไรจะทำเมื่อผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในขั้นตอนการจัดทำรายงานทางการเงิน (Financial Reporting) และสร้างรายการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือบิดเบือนข้อมูลในรายงานทางการเงิน ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดพลาดในผลการดำเนินงานของบริษัท หรือเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการให้ได้ผลตอบแทนของผู้บริหารที่ยึดติดกับผลการดำเนินงานของบริษัท หรือเพื่อผลประโยชน์ตามสัญญาทางธุรกิจที่ผูกติดกับตัวเลขทางบัญชี เช่น เงินโบนัส เป็นต้น วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2543) กล่าวถึง การจัดการกำไรถือเป็นการปรับแต่งกำไรอย่าง มีประสิทธิภาพ โดยใช้

ความยืดหยุ่นของหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principle : GAAP) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการมีกำไรตามที่กำหนดไว้ โดยเป้าหมายดังกล่าว คือ การมีอัตราการเติบโตของกำไรในระยะยาวที่ไม่ใช่ระดับสูงสุดหรือต่ำสุดที่กิจการ จะถือว่าเป็นรายการสะท้อนกับกระบวนการทางเศรษฐกิจตามปกติ โดยเป้าหมายดังกล่าวนั้น อาจถูกกำหนดขึ้นจากฝ่ายบริหาร ตัวเลขพยากรณ์ที่นักวิเคราะห์จัดทำขึ้น หรือจำนวนที่สะท้อนกระแสกำไรที่เกิดเป็นประจำและราบเรียบยิ่งขึ้น สมชาย สุภัทรกุล (2548) ให้ความหมายของการจัดการกำไร หมายถึง ผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ด้วยการใช้จ่ายเงินเพื่อเลือกนโยบายการบัญชี ในอันที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของกำไร ด้วยการหลีกเลี่ยงการรายงานผลขาดทุนหรือหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ลดลง หรือการหลีกเลี่ยงการรายงานที่ต่ำกว่าประมาณการกำไรของผู้บริหารหรือที่ต่ำกว่าการคาดหมายของนักลงทุน

สรุป การจัดการกำไร (Earnings Management) หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจใช้นโยบายการบัญชีหรือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการบัญชีด้วยวิธีการต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร เพื่อให้งบการเงินแสดงเป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ อันจะส่งผลกระทบต่องบการเงินที่ไม่สามารถสะท้อนสถานะทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการ หรือผู้บริหารจะจัดการกำไรเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อรายงานทางการเงินที่นำเสนอต่อบุคคลภายนอก

จากการบันทึกบัญชีด้วยเกณฑ์คงค้าง ซึ่งทำให้เกิดรายการค้างรับค้างจ่ายขึ้นมานั้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า กำไรสุทธิของกิจการหนึ่งๆ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และรายการค้างรับค้างจ่าย โดยกระแสเงินสดจากการดำเนินงานเป็นรายการเงินสดที่เกิดขึ้นจริงในงวดนั้น ดังนั้น หากกิจการจะทำการตกแต่งกำไรก็จะสามารถทำได้โดยผ่านทางรายการค้างรับค้างจ่าย เช่น รับรู้รายได้ล่วงหน้าเพิ่มขึ้น และชะลอการรับรู้ค่าใช้จ่ายออกไป ก็จะทำได้กำไรในปัจจุบันเพิ่มขึ้น เป็นต้น

รายการค้างรับค้างจ่ายสามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 ประเภทคือ

1. แบ่งตามช่วงระยะเวลา แบ่งเป็นรายการค้างรับค้างจ่ายระยะสั้น (Current Accruals) คือ รายการค้างรับค้างจ่ายที่เกี่ยวข้องกับปรับเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน เช่น การรับรู้รายได้ล่วงหน้า หรือการชะลอการรับรู้ค่าใช้จ่าย และรายการค้างรับค้างจ่ายระยะยาว (Long-term Accruals) คือ รายการค้างรับค้างจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยน สินทรัพย์ระยะยาว หรือหนี้สินระยะยาว เช่น การชะลอตัดค่าเสื่อมราคา

2. แบ่งตามการควบคุมของฝ่ายบริหารแบ่งเป็นรายการค้างรับค้างจ่ายโดยดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) คือ รายการค้างรับค้างจ่ายที่สืบเนื่องมาจากการตกแต่งตัวเลขของฝ่าย

บริหาร เช่น การตั้งประมาณการหนี้สงสัยจะสูญ หรือการเลือกใช้วิธีคิดค่าเสื่อมราคา และรายการค้างรับค้างจ่ายจากการดำเนินงาน (Non-Discretionary Accruals) คือ รายการค้างรับค้างจ่ายที่เกิดการดำเนินธุรกิจตามภาวะเศรษฐกิจซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ยอดขายที่เป็นไปตามระดับการเติบโตของอุตสาหกรรม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป

โดยสรุปจะพบว่า การจัดการกำไรส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นได้ โดยผ่านการทำรายการค้างรับค้างจ่ายที่เกิดจากการทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง และมีความเกี่ยวข้องกับดุลพินิจของผู้บริหารในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนอายุของสินทรัพย์ที่มีค่าเสื่อมราคา การเปลี่ยนแปลงการหนี้สงสัยจะสูญ หรือการเลือกวิธีคิดประมาณการค่าใช้จ่ายในการรับประกันสินค้า เป็นต้น

การวัดการจัดการกำไร (Earning management measurement)

การวัดการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท Riahi Belkaoui (2004) คือ ตัวแบบตามแนวทางสมดุล (The Balance Sheet Approach) และ แนวทางกระแสเงินสด (The Cash Flow Approach) ทั้งนี้การทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ตามแนวคิดสมดุลจะเป็นการพิจารณาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับรายการคงค้างบางรายการ โดยไม่ครอบคลุมถึงรายการคงค้างที่มีความเป็นไปได้ทั้งหมด ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงเลือกใช้การประมาณการรายการคงค้างรวมตามแนวคิดกระแสเงินสด เนื่องจากตามแนวคิดของงบกระแสเงินสด จะสามารถประมาณรายการคงค้างรวมได้มากกว่าแนวคิดสมดุล โดยได้ทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยที่ผ่านมา จนได้ตัวแบบรายการคงค้างสำหรับการวัดการจัดการกำไรดัง ตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ตัวแบบการวัดการจัดการกำไร

ปี	ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
1985	The Healy Model โดย Healy	<p>Healy พัฒนาตัวแบบ โดยการทดสอบการจัดการกำไร โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างรวม (ถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์รวม) ผ่านตัวแปรที่แบ่งการจัดการกำไร และศึกษาความแตกต่างจากการจัดการกำไร โดยคาดการณ์ว่าการจัดการกำไรที่เป็นระบบจะเกิดขึ้นในทุกช่วงเวลา และแบ่งตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ</p> <p>กลุ่มที่ 1 คาดการณ์ว่ามีการจัดการกำไรในรอบบัญชีนั้นเพิ่มขึ้นกลุ่มที่ 2 และ 3 คาดการณ์ว่ามีการจัดการกำไรลดลง จากนั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการคงค้างรวมเป็นคู่ในกลุ่มที่คาดการณ์ว่ามีการจัดการกำไรเพิ่มขึ้นกับค่าเฉลี่ยรายการคงค้างของกลุ่มที่คาดการณ์มีการตกแต่งกำไรให้ลดลง โดยวิธีการนี้พบว่าค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างมีค่าเท่ากัน โดยค่าเฉลี่ยรายการคงค้างรวมจากการประมาณค่าตามช่วงเวลาจะเป็นตัวแทนการวัดรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารตามตัวแบบแสดงดังนี้</p>

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ปี	ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
		$NDA_t = \frac{\sum TA_t}{T}$ <p>โดยที่</p> <p>NDA_t คือ รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารปีที่ t</p> <p>TA_t คือ รายการคงค้างรวมถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์รวมในปีที่ t</p> <p>T คือ จำนวนปีที่ใช้ประมาณค่า</p>
1986	The DeAnglo Model โดย DeAnglo	<p>เป็นการทดสอบการจัดการกำไร โดยคำนวณจากความแตกต่างในรายการคงค้างรวม และสมมติว่าความแตกต่างในครั้งแรกจะถูกคาดการณ์ว่ามีมูลค่าเท่ากับศูนย์คือ ไม่มีการจัดการกำไร โดยตัวแบบนี้จะใช้รายการคงค้างรวมของปีก่อนถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นการวัดรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารตัวแบบ แสดงดังนี้</p> $NDA_t = \frac{TA_t}{A_{t-1}}$ <p>โดยที่</p> <p>NDA_t คือ รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารปีที่ t</p> <p>TA_t คือ รายการคงค้างรวมในปีที่ t</p> <p>A_{t-1} คือ สินทรัพย์รวมในปีที่ $t-1$</p>

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ปี	ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
1991	The Jones Model โดย Jones	<p>แนวคิดคือรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Non-discretionary Accruals) จะคงที่เสมอ ซึ่ง Jones ได้พยายามควบคุมผลกระทบของเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจของบริษัทที่มีผลต่อรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Non-discretionary Accruals : NDA) เช่น การเปลี่ยนแปลงของรายได้ การเปลี่ยนแปลงยอดขายและมูลค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ทำให้ได้ตัวแบบ Jones (1991) ดังสมการต่อไปนี้</p> $NDA_t = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 (\Delta REV_t) + \alpha_3 (PPE_t)$ <p>NDA_t คือ รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารปีที่ t, A_{t-1} คือ สินทรัพย์รวมในปีที่ t-1 ΔREV_t คือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ปีที่ t ถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์รวมปีที่ t-1 PPE_t คือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิปีที่ t</p> <p>ทั้งนี้ ถ้าผู้บริหารตกแต่งกำไรผ่านยอดขาย โดยเฉพาะยอดขายเชื่อ โมเดลนี้จะไม่สามารถตรวจจับการตกแต่งกำไรได้ เพราะตัวโมเดลจะไม่ถือว่ายอดขายเชื่อที่ถูกตกแต่งนั้นเป็นรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals : DCA) และ โมเดลนี้จะอธิบายความผันแปรของรายการคงค้างได้ค่อนข้างต่ำ และค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals : DCA) ที่คำนวณได้ยังตรวจจับการตกแต่งกำไรได้ไม่ดีเท่ารายการคงค้างรวม (Total accruals : TA) (Dechow, Ge, Larson and Sloan, 2011) นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากแบบจำลอง Jones กลับมีความสัมพันธ์ (Correlation) กับ รายการคงค้างรวม (Total Accruals : TA) ซึ่งทำให้แบบจำลองประมาณการนี้มีความไม่สมบูรณ์</p>

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ปี	ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
1995	Dechow, Sloan and Sweeney ดัดแปลงแบบ ของ Jones เรียกว่า Modified Jones model	<p>พัฒนามาจาก The Jones Model โดยเรียกว่า Modified Jones ที่มีการรวมเอา รายได้เข้าไว้ในโมเดล เนื่องจากแนวคิดที่ว่ารายได้นั้นได้รวมเอาลูกหนี้การค้าซึ่ง เกิดจากการขายเชื่อเข้าไปด้วย ซึ่งกิจการสามารถจัดการกำไรด้วยรายการขาย เชื้อได้ ดัดแปลงโมเดลของ Jones และเพิ่มตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของ ยอดขายเชื่อ (ΔREV_{it}) เพื่อลบกับแบบจำลองของการเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้ (ΔREC_{it}) ถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์ในปีที่ $t-1$ โดยมีความเชื่อว่าการ เปลี่ยนแปลงทั้งหมดของยอดขายเชื่อมาจากการตกแต่งกำไรที่อาจทำให้เรา ประมาณค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals : DCA) ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น งานวิจัยจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการ ตกแต่งกำไรนิยมใช้แบบจำลอง Modified Jones (1995)</p> $NDA_t = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 (\Delta REV_t - \Delta REC_t) + \alpha_3 (PPE_t)$ <p>โดยที่</p> <p>NDA_t คือ รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจ ของฝ่ายบริหารปีที่ t</p> <p>ΔREV_t คือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ปีที่ t ถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์ รวมปีที่ $t-1$</p> <p>PPE_t คือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิปีที่ t ถ่วงน้ำหนักด้วย สินทรัพย์รวมปีที่ $t-1$</p> <p>ΔREC คือ การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้ถ่วงน้ำหนักด้วยสินทรัพย์ใน ปีที่ $t-1$</p> <p>A_{t-1} คือ สินทรัพย์รวมในปีที่ $t-1$</p> <p>$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงเส้นของตัวแปร</p>

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ปี	ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
2006	Yoon, Miller and Jiraporn	<p>งานวิจัยของ Yoon, Miller and Jiraporn (2006) พบว่า ตัวแบบ Modified Jones Model (Dechow, Sloan and Sweeny, 1995) ยังมีข้อบกพร่อง ซึ่งไม่ครอบคลุมการจัดการกำไรผ่านรายการค่าใช้จ่ายและเจ้าหนี้ และมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างตัวแปรที่ใช้สินทรัพย์รวมต้นงวด ซึ่งเป็นตัวแปรคงที่เป็นตัวแปรมาตรฐานของสมการ ขณะที่รายการค้างรับค้างจ่ายที่ต้องการศึกษานั้น เป็นตัวแปรที่ไม่คงที่สามารถผันแปรได้ นอกจากนี้ รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ใช้ในสมการซึ่งถือเป็นตัวแทนของค่าเสื่อมราคานั้น ก็ไม่ได้สะท้อนค่าของรายการค้างรับค้างจ่ายไม่หมุนเวียนโดยแท้จริง</p> $NDCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta AR_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_2 \left(\frac{\Delta EXP_{it} - \Delta AP_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_3 \left(\frac{DEP_{it} + PEN_{it}}{REV_{it}} \right)$ <p>โดยที่</p> <p>TA_{it} คือ รายการค้างรับค้างจ่ายรวมของบริษัท i ในปี t</p> <p>REV_{it} คือ รายได้ของบริษัท i ในปี t</p> <p>ΔREV_{it} คือ รายได้ของบริษัท i ในปี t หักรายได้ในปี $t-1$</p> <p>ΔAR_{it} คือ การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้การค้าของบริษัท i ในปี t</p> <p>ΔEXP_{it} คือ ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงินของบริษัท i ในปี t หักด้วยผลรวมของผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงินของบริษัท i ในปี $t-1$</p> <p>ΔAP_{it} คือ การเปลี่ยนแปลงของเจ้าหนี้การค้าของบริษัท i ในปี t</p> <p>DEP_t คือ ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ในปี t</p> <p>PEN_t คือ ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของบริษัท i ในปี t</p>

โดยสรุป งานวิจัยฉบับนี้ใช้รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals : DCA) เป็นตัวแทน (Proxy) ในการวัดค่าการจัดการกำไรโดยคำนวณ จากผลต่างระหว่างรายการคงค้างรวมกับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารจากตัวแบบ Yoon Model (Yoon, Miller and Jiraporn, 2006) ในการวัดการจัดการกำไร

2.1.7 ผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Firm Performance)

วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จและสามารถแข่งขันได้ในตลาดที่มีการแข่งขันสูง คือ การสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น (Maximize Shareholder's Wealth) เนื่องจากในการลงทุนนั้น ผู้ถือหุ้นย่อมคาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าต้นทุนของเงินลงทุน (Cost of Capital) ซึ่งในปัจจุบันการขยายตัวของตลาดทุน ทำให้ผู้ลงทุนสามารถเคลื่อนย้ายเงินลงทุนไปยังบริษัทที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้แนวคิดเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้องค์กรให้ความสำคัญต่อความคาดหวังของผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจมากขึ้น มีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญอย่างครบถ้วน ถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา และเท่าเทียมกัน ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ด้วยสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้มูลค่ากิจการของบริษัท (Firm Value) จึงเป็นปัจจัยที่ผู้บริหารของบริษัทต้องให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

ตัววัดผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Measures) ของบริษัทจึงเป็นสิ่งสำคัญในการวัดประสิทธิภาพของผลการดำเนินงานและผลักดันให้เกิดมูลค่า (Value) ซึ่งในการวัดมูลค่ากิจการของบริษัทนั้น ควรสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าของบริษัทที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริง ก็จะทำให้บริษัทดำเนินต่อไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทเกิดจากข้อมูลจากงบการเงินและมูลค่าทางตลาด ประกอบด้วย

ผลการดำเนินงานทางบัญชี

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางบัญชี เป็นตัวชี้วัดที่ได้จากข้อมูลในงบการเงิน ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลในอดีต จากอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE) เพราะเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยเปรียบเทียบกำไรสุทธิ (Net Profit) ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity) เพื่อพิจารณาว่าผู้ลงทุนได้รับผลตอบแทนสูงหรือต่ำกว่าเงินที่ลงทุนไป ทั้งนี้การวิเคราะห์ ROE จะแยกวิเคราะห์ออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ดังต่อไปนี้

ROE = Net Profit Margin x Asset Turnover x Financial Leverage Ratio

ROE = $\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$

1. Net Profit Margin อธิบายความสามารถในการทำกำไรจากยอดขาย ซึ่งคำนวณจากการเปรียบเทียบกำไรสุทธิต่อยอดขาย ถ้าตัวเลขมีค่าน้อยแสดงว่าบริษัททำกำไรได้เพียงเล็กน้อย ทั้งที่ยอดขายสูงมาก เป็นตัวบ่งชี้ได้ถึงความรุนแรงของการแข่งขันในตลาด หรือเกิดปัญหาจากกำลังซื้อของผู้บริโภค

2. Asset Turnover อธิบายความสามารถในการสร้างยอดขายจากการบริหารสินทรัพย์ที่มี ซึ่งคำนวณจากการเปรียบเทียบยอดขายว่าเป็นกี่เท่าของสินทรัพย์รวม ถ้าตัวเลขมีค่าน้อยแสดงว่าประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ต่ำ เป็นตัวบ่งชี้ได้ถึงการผลิตสินค้าออกมาขายได้น้อย ทั้งที่มีโรงงานและเครื่องจักรจำนวนมาก หรืออาจแสดงถึงราคาสินค้าในตลาดตกต่ำ

3. Financial Leverage Ratio อธิบายความเสี่ยงทางการเงินของธุรกิจ ซึ่งคำนวณจากการเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์ทั้งหมดต่อการลงทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเหมาะสมในการรักษาสถิตระหว่างการก่อหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยหรือการระดมเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับที่เหมาะสม ที่บริษัทจะต้องบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้น

ผลการดำเนินงานทางตลาด

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางตลาดเชิงเศรษฐศาสตร์ เป็นอัตราส่วนที่มีการผสมผสานกันระหว่างตัวเลขทางบัญชีและมูลค่าทางการตลาดของบริษัท ได้แก่ ราคาคาดของหุ้น ซึ่งได้รวมทั้งข้อมูลที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตและข้อมูลที่มีการคาดการณ์ของนักลงทุนเกี่ยวกับโอกาสในอนาคต จาก Tobin's Q ถูกคิดค้น โดย Professor James T. Tobin ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย Yale ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์เมื่อปี ค.ศ. 1981 ซึ่งอัตราส่วน Tobin's Q คือมูลค่าทางการตลาด (Market Value) ขององค์กรต่อราคาเปลี่ยนแปลง (Replacement Cost) ของสินทรัพย์ขององค์กร ซึ่งมูลค่าตลาดขององค์กรจะวัดจากมูลค่าทางการตลาดของหุ้นที่ถืออยู่ในมือผู้ถือหุ้นและมูลค่าตลาดของหนี้สิน โดย Professor James T. Tobin เชื่อว่าค่า Tobin's Q เป็นตัววัดที่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของบริษัท โดยที่ Tobin's Q เป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการดำเนินงาน (Lang and Stulz, 1993) และถือเป็นตัวแทนมูลค่าขององค์กรที่ดี แสดงถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุน โดยวัดจากมูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ ณ สิ้นปี หาก

Tobin's Q มีค่าสูง แสดงว่าผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ถือหุ้น ซึ่ง Tobin's Q สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{Tobin's Q} = \frac{\text{Market Capitalization} + \text{Total Debt}}{\text{Total Assets}}$$

$$\text{Tobin's Q} = \frac{\text{มูลค่าทางการตลาดทั้งหมดของบริษัท}}{\text{มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์}}$$

โดย มูลค่าทางการตลาดทั้งหมดของบริษัท คำนวณได้จาก

(มูลค่าทางการตลาดของหุ้นสามัญ + มูลค่าทางการตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ + มูลค่าทางการตลาดของหนี้สิน)

โดย มูลค่าทางการตลาดของหุ้นสามัญ = ราคาตลาดของหุ้นสามัญ x จำนวนหุ้นในมือของผู้ถือหุ้น

มูลค่าทางการตลาดของหุ้นบุริมสิทธิ = มูลค่าไถ่ถอนของหุ้นบุริมสิทธิ

มูลค่าทางการตลาดของหนี้สิน = มูลค่าตามบัญชีหนี้สินหมุนเวียนสุทธิจากสินทรัพย์หมุนเวียนและมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินระยะยาว

สำหรับงานวิจัยนี้ใช้ Tobin's Q ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (Firm Performance) เพราะมีงานวิจัยทางด้านบัญชีและการเงินมากมายที่สนับสนุนความเหมาะสมในการนำ Tobin's Q มาเป็นตัววัดมูลค่ากิจการของบริษัทหรือผลการดำเนินงาน เช่น งานวิจัยของ Harney and Tower (2003) และ Villalonga (2004) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Limpaphayom and Connolly (2004) เรื่อง Corporate governance in Thailand เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการกำกับดูแลกิจการกับ Tobin's Q ผลวิจัยพบว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ Tobin's Q อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าการมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี สามารถสร้างมูลค่ากิจการหรือผลการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มมากขึ้นได้

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

กลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ขึ้นชื่อว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนผลการดำเนินงานของบริษัท โดยทั้งสองปัจจัยนำไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้หรือไม่ มีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร สามารถอธิบายได้ตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) กลไกการกำกับดูแลกิจการถือเป็น โครงสร้างและกระบวนการในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหาร ให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดเพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น โดยกลไกการกำกับดูแลกิจการถูกขยายความมากขึ้น เมื่อ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) แนะนำว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ดังนั้น กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงเป็นการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ตามแนวคิดการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ขึ้นพื้นฐานและทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) นั่นเอง ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) หรือที่เรียกว่า เข้มทิศ ธุรกิจ ได้กำหนดมิติด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ว่าประกอบด้วย การกำกับดูแลกิจการ การต่อต้านทุจริต การให้ความสำคัญกับพนักงาน ลูกค้าชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและการจัดทำรายงาน ดังนั้นการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีจึงต้องมีCG เป็นองค์ประกอบด้วยเช่นกัน จากแนวคิดข้างต้น แม้ว่าทั้งสองปัจจัยจะเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่ตามหลักการแล้วทั้งสองปัจจัยมีความแตกต่างกันบ้าง โดยกลไกการกำกับดูแลกิจการเน้นไปที่บุคลากรภายในตามหลักคุณธรรมขั้นพื้นฐาน การสร้างมูลค่าเพิ่มและการเติบโตเฉพาะกิจการ ขณะที่ CSR เน้นไปที่ผู้มีส่วนได้เสียอื่น ตามหลักศีลธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด และการสร้างคุณค่าร่วมเพื่อรักษาความยั่งยืนในระยะยาว (Thaipat Institute, 2012) ทั้งนี้ จากความแตกต่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เน้นไปยังความมั่งคั่งและมั่นคงภายใต้แบบแผนที่สังคมยอมรับ ขณะที่ CSR เน้นการทำประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียเป็นหลัก ดังนั้น การดำเนิน CSR ภายนอกให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การทำ CSR ให้ประสบความสำเร็จจะละเลยเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่ได้เช่นกัน (Jo and Harjoto, 2012)

Mohd Ghazali (2007) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของและรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างการถือครองหุ้นโดยรัฐบาลกับขนาดของบริษัทซึ่งวัดจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด และพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นโดยกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรกกับความสามารถในการทำกำไร และประเภทของอุตสาหกรรมกับความรับผิดชอบต่อสังคม

Buniamin et al. (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้นำหลักทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ พบว่า ขนาดของกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ตามทฤษฎีความชอบธรรมพบความสัมพันธ์เชิงบวกในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับขนาดของบริษัท ในประเทศมาเลเซียมักจะไปในทางด้านสร้างภาพมากกว่า เพื่อให้บรรลุความรับผิดชอบต่อสังคม

Kathyayini, Tilt and Lester (2012) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่เป็นอิสระมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียและประชาชน โดยทั่วไปในแง่ของปัญหาสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก

Giovanna and Antonio (2010) ศึกษาเรื่องผลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการเปิดเผยการพัฒนาอย่างยั่งยืนศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 บริษัทชั้นนำของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศเดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ สวีเดน สเปน สวิสเซอร์แลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ศึกษามิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านสิ่งแวดล้อมมิติทางด้านสังคม ตัวแปรที่ใช้วัดความความยั่งยืนของกิจการ ได้แก่ สัดส่วนของกรรมการอิสระ(IND) การควมรวมอำนาจของประธานบริษัท (CEO) สัดส่วนของสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการบริหาร (CI) ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CS_Res) คณะกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate CS_Et) จำนวนสมาชิกของคณะกรรมการบริษัท (NBOD) บริษัทที่มีชื่อเสียงอยู่ดัชนี DowJones (DJSI) การทำกำไรและผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ขนาดยอดขายสุทธิ (SIZE)ตราสารหนี้/ ถือหุ้น (LEV) ความเสี่ยงด้านตลาด (Beta) อายุบริษัท (AGE) สถานะในรายการ(List) ประเทศ (Country) ประเภทอุตสาหกรรม (Industry) ตัวแปรตามการเปิดเผยการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร (CSD)

ตารางที่ 2.4 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Mohd Ghazali (2007)	ระหว่างการถือครองหุ้น โดยรัฐบาลกับขนาดของบริษัทซึ่งวัดจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด และมีผลต่อกับความรับผิดชอบต่อสังคม	+
Buniamin et al. (2008)	ขนาดของกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	+
Kathyayini et al. (2012)	คณะกรรมการที่เป็นอิสระมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	+
Giovanna and Antonio (2010)	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ จำนวนกรรมการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังส่งผลให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น	+

จากตารางที่ 2.4 การทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถพัฒนาสมมติฐานการวิจัยที่ 1 และสมมติฐานการวิจัยที่ 7 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H1) กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกกับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

สมมติฐานที่ 7 (H7) กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงานผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงาน

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีวัตถุประสงค์เพื่อพยายามลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เหลือน้อยที่สุด สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจการ โดยมิจงานวิจัยหลายงาน เช่น Yeh, Lee and Ko (2002); Black, Jang and Kim (2002) แสดงให้เห็นว่า กิจการที่มีกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นด้วย เนื่องจากการลดโอกาสในการกระทำทุจริต ลดการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เท่าเทียมกัน (Asymmetric information) Beiner et al. (2004) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนใน

ตลาดหลักทรัพย์ประเทศสวีเดนแลนด์ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 267 บริษัท โดยตัวแปรที่ใช้แทนการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการอิสระ ในคณะกรรมการ โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทและระดับหนี้สิน ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุบริษัท การควบคุมตำแหน่งผู้จัดการใหญ่กับประธานกรรมการในคนเดียวกัน และความเสียหายทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างการถือหุ้นที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการดำเนินงาน ในขณะที่ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ Haniffa and Hudaib (2006) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กัวลาลัมเปอร์ (The Kuala Lumpur Stock Exchange) จำนวน 347 บริษัท ระหว่างปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2543 โดยมีตัวแปรต่าง ๆ แทนลักษณะการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการในบริษัท สัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร การควบคุมตำแหน่งของผู้จัดการใหญ่และประธานกรรมการในคนเดียวกัน สัดส่วนของกรรมการบริษัทที่ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทมากกว่าหนึ่งแห่ง สัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือ โดยผู้ถือหุ้นใหญ่ 5 อันดับแรก และสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือ โดยกรรมการบริหารของบริษัท ผลการศึกษาพบว่า ขนาดคณะกรรมการในบริษัทและสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นใหญ่ 5 อันดับแรก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงาน ที่วัด ROA ส่วนการควบคุมตำแหน่งของผู้จัดการใหญ่และประธานกรรมการในคนเดียวกัน และสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยกรรมการบริหารของบริษัทมีความสัมพันธ์ทางลบ โดยสัดส่วนของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารและสัดส่วนของกรรมการบริษัทที่ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทมากกว่าหนึ่งแห่งไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน Baysinger and Bulter (1985) ทำการศึกษาผลกระทบของกรรมการอิสระที่มีต่อความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากรรมการอิสระช่วยส่งเสริมผลการดำเนินงานและมูลค่าบริษัทให้สูงขึ้นเช่นเดียวกับ Hermalin and Weisbach (1988) และ Bai et al. (2004) พบว่าจำนวนกรรมการอิสระมากขึ้น ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัท เนื่องจากคณะกรรมการอิสระจะตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการได้ดีกว่ากรรมการที่มาจากภายใน

ในขณะที่ Chidambaran, Palia and Zheng (2006) ศึกษาเพื่อพิสูจน์ว่าบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะมีผลการประกอบการที่ดีกว่าบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีหรือไม่ โดยศึกษาจากบริษัทที่มีผลการดำเนินการแตกต่างกัน โดยวัด จาก Stock Return และผลกำไร ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1. บริษัทที่มีผลการดำเนินการที่ดีมาก 2. บริษัทที่มีผลการดำเนินการที่ตกต่ำมาก และ 3. บริษัทที่มีผลการดำเนินการค่อนข้างคงที่ จากนั้นทำการวัดประสิทธิภาพการกำกับดูแล

กิจการของแต่ละบริษัทจากตัววัด 13 ตัว เช่น ลักษณะของคณะกรรมการ สิทธิของผู้ถือหุ้น การถือหุ้น โดยนักลงทุนสถาบัน เป็นต้น เพื่อแปลตัววัดทั้งหมดออกมาเป็นคะแนนรวมของแต่ละบริษัท เพื่อหาว่าแต่ละบริษัทมีประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการเป็นอย่างไร จากการศึกษาพบว่า ไม่ว่าจะบริษัทจะมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ดี ก็ไม่มีผลต่อผลประกอบการของบริษัท โดยบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็สามารถมีผลประกอบการที่ตกต่ำได้ ในขณะที่บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีกลับสามารถทำผลประกอบการของบริษัทให้ดีมากได้ ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีผลทำให้บริษัทมีผลประกอบการที่ดีขึ้น Lipton and Lorsch (1992) พบว่าขนาดของคณะกรรมการขนาดใหญ่ ส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานต่ำกว่าขนาดคณะกรรมการขนาดเล็ก เนื่องจากจำนวนกรรมการมากทำให้ต้องใช้เวลาในการตัดสินใจนาน เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน เป็นเหตุให้บริษัทเสียโอกาสทางธุรกิจส่งผลให้ผลการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้การมีจำนวนคณะกรรมการมากเกินไป ทำให้กรรมการบางคนไม่ต้องทำงานและได้ผลประโยชน์การทำงานของกรรมการท่านอื่นๆ แทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Bonn, Yoshikawa and Phan (2004) ที่พบว่าขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลประกอบการของบริษัท Agrawal and Knoeber (1996) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระกับผลการดำเนินงานของบริษัท ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานของบริษัท กล่าวคือ จำนวนกรรมการอิสระที่เพิ่มขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทลดลง

แต่ก็มีงานวิจัยที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงาน โดย Pham, Suchard and Zein (2007) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยดูจาก Tobin's Q และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) กับการกำกับดูแลกิจการ โดยได้ใช้ตัวแปรในการวัดผล 3 ตัว คือ (1) สัดส่วนความเป็นอิสระของกรรมการและขนาดของคณะกรรมการ (2) จำนวนของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลภายใน (3) จำนวนของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลภายนอก จากการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำกับดูแลกิจการ อีกทั้ง Tobin's Q และ EVA ยังไม่สามารถเชื่อมโยงหรือหาผลกระทบไปยังกลไกของการกำกับดูแลกิจการได้ สาเหตุของความไม่สัมพันธ์ได้อธิบายไว้ว่าในการทำวิจัยประเภทนี้การทำการควบคุมปัจจัยภายในที่มีผลต่อการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทนั้นทำได้ยาก เนื่องจากมีปัจจัยหลายตัวและยากต่อการควบคุมและปัจจัยเหล่านี้ถูกทำนายว่า เกิดมาจากตัวแปรสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

ตารางที่ 2.5 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงาน

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Yeh, Lee and Ko (2002)	กิจการที่มีกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นด้วย เนื่องจากการลดโอกาสในการกระทำทุจริต ลดการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เท่าเทียมกัน	+
Black, Jang and Kim (2002)	กิจการที่มีกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นด้วย เนื่องจากการลดโอกาสในการกระทำทุจริต	+
Beiner et al. (2004)	โครงสร้างการถือหุ้นที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการดำเนินงาน ในขณะที่ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน	+,-
Haniffa and Hudaib, (2006)	ขนาดคณะกรรมการในบริษัทและสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นใหญ่ 5 อันดับแรก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงาน ที่วัดโดย ROA	+
Baysinger and Bulter (1985)	กรรมการอิสระช่วยส่งเสริมผลการดำเนินงานและมูลค่าบริษัทให้สูงขึ้น	+
Hermalin and Weisbach (1991) และ Bai et al. (2004)	จำนวนกรรมการอิสระมากขึ้น ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัท	+

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Chidambaran, Palia and Zheng (2006)	บริษัทจะมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ดี ก็ไม่มีผลต่อผลประกอบการของบริษัท โดยบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็สามารถมีผลประกอบการที่ดีกว่าได้ ในขณะที่บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีกลับสามารถทำผลประกอบการของบริษัทให้ดีมากได้ ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีผลทำให้บริษัทมีผลประกอบการที่ดีขึ้น	+,-
Lipton and Lorsch (1992)	ขนาดของคณะกรรมการขนาดใหญ่ ส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานต่ำกว่าขนาดคณะกรรมการขนาดเล็ก	-
Bonn, Yoshikawa and Phan (2004)	ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลประกอบการของบริษัท	-
Agrawal and Knoeber (1996)	สัดส่วนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยจำนวนกรรมการอิสระที่เพิ่มขึ้นทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทลดลง	-
ศศิวิมล มีอำพน และศราวุฑฒ เรืองสุวรรณ (2553)	สัดส่วนกรรมการอิสระสูง แต่ไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริงจะส่งผลให้การเติบโตของผลประกอบการต่ำลง	-
Pham Suchard and Zein, (2007)	ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนความเป็นอิสระของกรรมการและขนาดของคณะกรรมการ กับผลการดำเนินงานของบริษัท	ไม่พบความสัมพันธ์

จากตารางที่ 2.5 การทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น พบว่าความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการไปในทิศทางบวกต่อผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 (H2) : กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและการจัดการกำไร

Klein (2002) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) คณะกรรมการบริษัท (Board of Director) และการจัดการกำไร โดยใช้คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบจากตลาดหุ้นนิวยอร์ก (New York Stock Exchange : NYSE) และตลาดหุ้นแนสแดค (Nasdaq Stock Market : NASDAQ) จากตัวแปร 1. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ คือ กรรมการอิสระจะช่วยดูแลตรวจสอบการทำงานของกรรมการที่มาจากบุคคลภายใน โดยไม่ให้อำนาจของกรรมการอยู่ที่คนใดคนหนึ่ง ถือเป็นความช่วยเหลืออำนาจของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลภายในและคานอำนาจในการทำงานของกรรมการแต่ละคน รวมถึงดูแลไม่ให้การทำงานของฝ่ายจัดการหรือฝ่ายบริหารอยู่ภายใต้อำนาจของกรรมการคนใดคนหนึ่งอีกด้วย 2. ความสัมพันธ์กับนักลงทุน หากคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับนักลงทุนมากกว่าเขามองว่าเป็น โอกาสที่นักลงทุนเหล่านั้นหันมาลงทุนในกิจการมากขึ้น 3. กรณีคณะกรรมการที่เป็นผู้บริหารด้วยก็จะทำให้การทำงานไม่มีการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เกิดการตกแต่งกำไรโดยฝ่ายบริหารได้ง่าย โดยใช้ตัวอย่างทั้งหมด 692 บริษัทในการทดสอบกับการจัดการกำไรโดยใช้รายการคงค้างเกินปกติจากการพัฒนาตัวแบบของ Jones, (1991) จากผลการทดสอบโดยใช้ Cross-sectional analysis พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ทางลบกับรายการคงค้างปกติ หมายถึงเมื่อคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Beasley (1996) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกับโอกาสในการทุจริตจากรายงานทางการเงิน โดยตั้งสมมติฐานว่าคณะกรรมการอิสระจะช่วยลดการทุจริตทางการเงินลงได้ กลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีการทุจริตทางการเงินและกลุ่มที่ไม่ทุจริตทางการเงิน โดยใช้ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ สัดส่วนของการถือหุ้น จากบุคคลภายนอกและจำนวนคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์กับการทุจริตจากรายงานทางการเงินได้ และ Beasley (1996) ศึกษาในเรื่องความแตกต่างของการกำกับดูแลกิจการระหว่างบริษัทที่มีการทุจริตกับบริษัทที่ไม่มีการทุจริต โดยพิจารณาจากลักษณะเฉพาะตามอุตสาหกรรมและกลไกการกำกับดูแลกิจการ โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างในช่วงปลาย ค.ศ. 1980–1990 ใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ เทคโนโลยี การแพทย์ และสถาบันการเงิน ผลการวิจัยพบว่า 1. กิจการที่อยู่ในกลุ่มเทคโนโลยีจะมีการทุจริตด้านรายได้ 2. กิจการที่อยู่ในกลุ่มสถาบันการเงินจะมีการทุจริตด้านสินทรัพย์ กิจการที่มีการทุจริตเหล่านี้มี

กลไกด้านการกำกับดูแลกิจการที่อ่อนแอ คือ การมีคณะกรรมการน้อยกว่าบริษัทที่ไม่มีการทุจริตซึ่งความหลากหลายของคณะกรรมการนี้จะเป็นผลดีต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานให้กับผู้ตรวจสอบบัญชีในด้านต่าง ๆ

Xie, Davison and Dadalt (2003) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกำกับดูแลกิจการ กรณีบทบาทของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่าการที่มีสมาชิกในคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการเงิน และมีการประชุมคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบบ่อย ๆ จะทำให้ระดับของรายการค้างรับค้างจ่ายที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารลดลง ซึ่งมีผลให้แนวโน้มในการทำการจัดการกำกับดูแลกิจการของบริษัทลดลง สอดคล้องกับ Chen, Elder และ Hsieh (2007) ได้ ศึกษาเรื่องการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำกับดูแลกิจการ กรณีศึกษา หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในไต้หวัน พบว่าการบังคับใช้หลักการดังกล่าวในไต้หวัน สามารถลดความเป็นไปได้ ในการจัดการกำกับดูแลอย่างชัดเจน Chang (2008) ได้ ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการให้ข้อมูลกำไร (Earnings Information), การจัดการกำไร (Earnings Management) และการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ภายหลังจากการบังคับใช้ กฎหมาย Sarbanes-Oxley ในปี พ.ศ.2545 ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการให้ข้อมูลกำไรมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนในเชิงบวกกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระทั้งหมด และการที่บริษัทในสหรัฐอเมริกาที่มีผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ทางการบัญชี ขณะที่การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับปัจจัยเหล่านี้ ในทางตรงกันข้าม ความสามารถในการให้ ข้อมูลกำไรกลับมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนในเชิงลบกับการที่บริษัทมีผู้บริหาร (CEO) และประธานคณะกรรมการบริหาร (Chair of The Board) เป็นบุคคลคนเดียวกัน ซึ่งการจัดการกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างชัดเจนกับปัจจัยดังกล่าวสำหรับบริษัทในสหรัฐอเมริกา ส่วนบริษัทในต่างประเทศนั้นความสัมพันธ์ไม่ชัดเจนเท่า โดยสรุปว่า การประกาศใช้กฎหมาย Sarbanes-Oxley นี้ มีผลทำให้กลไกในการกำกับดูแลกิจการดีขึ้น ซึ่งทำให้ความเชื่อมั่นในคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีสูงขึ้น ต่อมา Kang and Kim (2011) ได้ ทำการวิจัยเพื่อหาว่า การจัดการกำไรจะเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทในเกาหลีใต้หรือไม่ โดยจากผลการวิจัยนี้พบว่า การจัดการกำไรจะลดลง หากบริษัทมีระบบการกำกับดูแลที่ดีซึ่งการจัดการกำไรที่ลดลงนี้มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งวัดด้วย Tobin's Q ด้วย

ตารางที่ 2.6 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและการจัดการ
กำไร

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Klein (2002)	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ทางลบกับรายการคงค้างปกติ	-
Beasley (1996)	คณะกรรมการกับโอกาสในการทุจริตจากรายงานทางการเงิน โดยตั้งสมมติฐานว่าคณะกรรมการอิสระจะช่วยลดการทุจริตทางการเงินลง	-
Beasley (1996)	ความหลากหลายของคณะกรรมการนี้จะเป็นผลดีต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ให้ลดการทุจริต	-
Xie, Davison and Dadalt (2003)	คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางการเงิน จะทำให้ระดับของรายการค้างรับค้างจ่ายที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารลดน้อยลง ซึ่งมีผลให้แนวโน้มในการทำการจัดการกำไรของผู้บริหารบริษัทลดลง	-
Chen, Elder and Hsieh (2007)	หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในไต้หวัน สามารถลดความเป็นไปได้ในการจัดการกำไรลง	-
Chang (2008)	การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระทั้งหมด และการที่บริษัทในสหรัฐอเมริกาที่มีผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ทางการบัญชี	-
Kang and Kim (2011)	การจัดการกำไรจะลดลง หากบริษัทมีระบบการกำกับดูแลที่ดี	-

จากตารางที่ 2.6 การศึกษางานวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไร พบว่าส่วนใหญ่ได้ ผลสนับสนุนไปในทางที่ว่า การมีปัจจัยที่ส่งเสริมต่อกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะมีผลให้การจัดการกำไรลดน้อยลง หรือกล่าวได้ว่าผลวิจัยส่วนใหญ่ชี้ว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร ผู้วิจัยจึงสามารถพัฒนาสมมติฐานที่ 3 ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 (H3) กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงลบกับการจัดการกำไร

2.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร นอกจากจะส่งผลให้องค์กรสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ ลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน และรักษาพนักงานคุณภาพให้อยู่กับองค์กร เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์กับนักลงทุนตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการในที่สุด แต่งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตอบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างเป็นเอกฉันท์ และยังคงถกเถียงกันอยู่ โดยงานวิจัยมากมายพบความสัมพันธ์กันเชิงบวก ยกตัวอย่าง เช่น Bowman (1978); Fry and Hock (1976); Preston (1978); Anderson and Frankle (1980); Belkaoui (1976) ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่า ต้นทุนของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระดับที่สูง ให้ผลตอบแทนที่มากกว่าด้วยการเพิ่มประโยชน์ในส่วนของขวัญ กำลังใจของพนักงาน และผลผลิต (Soloman and Hansen, 1985) และยังบ่งบอกอีกว่า กิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กร ส่งผลให้ระดับชื่อเสียง (Good Citizen) ขององค์กรเพิ่มขึ้น (Nikolai, Bazley, and Brummet, 1976) โดยระดับของชื่อเสียงมีประโยชน์ต่อบริษัทในหลายๆ ทางที่ไม่สามารถวัดค่าได้ นั่นคือ ในขณะที่ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นอยู่ในระดับต่ำ แต่ผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นกลับสูง (Waddock and Graves, 1997)

Porter and Van der Linde (1995) ยังได้กล่าวถึงการที่ บริษัทได้ให้ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมรวมถึงทางด้านปกป้องสิ่งแวดล้อม จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมนั้นดีขึ้น โดยมี 3 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดการประหยัดต้นทุน เนื่องจากในการทำ CSR ทางด้านธุรกิจ โดยทั่ว ๆ ไปจะมองว่าเป็นต้นทุน แต่ในความเป็นจริงแล้วผลตอบแทนที่ได้มา คือชื่อเสียงและภาพพจน์ของบริษัท จึงช่วยเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้ และโอกาสในการได้มาซึ่งการทำกำไร รวมถึงภาพลักษณ์ที่จะนำไปสู่ผู้มีส่วนได้เสีย และยังทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายจากการประหยัดพลังงานหรือในการใช้พลังงานทดแทนด้วย แต่ในทางกลับกันหากบริษัทไม่มีการคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อาจเกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นแทน เช่น ใน

กรณีธุรกิจทำให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมหรือประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธุรกิจนั้นต้องมีการจ่ายค่าเสียหายในการทำให้เกิดมลภาวะเพื่อให้สิ่งแวดล้อมกลับมาดังสภาพเดิม ซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายมากกว่าการป้องกันตั้งแต่แรกเริ่ม

ซึ่งผลงานวิจัยของ Waddock and Graves (1997) ได้มีการศึกษาถึงบริษัทที่มีการดำเนินงานทางด้านสังคมที่คือนั้นจะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีขึ้นหรือไม่ โดยบริษัทที่อยู่ใน S&P 500 จะมีการประเมินและให้คะแนนจากการดำเนินงานทางการเงินทางด้านสังคม โดยวัดจากคุณสมบัติในการดำเนินงานทางด้านสังคมของบริษัท 8 ข้อ ซึ่งจะมีการใช้ข้อมูลทางการเงินในปี 1989 และข้อมูลการดำเนินงานทางด้านสังคมในปี 1990 และในปี 1991 พบว่าจากการที่บริษัทมีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานทางด้านสังคมนั้น ส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่จะส่งผลในระยะยาวมากกว่าที่จะวัดผลในแค่ช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพราะจากการที่บริษัทมีการจัดการที่ดี มีการดำเนินงานด้านสังคมรวมถึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมจะส่งผลให้ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียดีขึ้น ต่อมา Lev, Petrovits and Radhakrishnan (2008) ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมว่าการที่บริษัทได้มีการทำ CSR ส่งผลให้บริษัทมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ผลจากการศึกษาพบว่า ในการทำกิจกรรม CSR เช่น การบริจาคเงินเพื่อการกุศล การบริจาคสิ่งของ อาสาสมัครชุมชน ส่งผลต่อรายได้และยอดขายในบริษัทเพิ่มสูงขึ้น ไม่เพียงแต่รายได้และยอดขายเพิ่มขึ้นเท่านั้น ยังพบว่ากิจกรรม CSR ได้ส่งผลต่อการทำงานของพนักงาน ความสัมพันธ์ต่อรัฐบาล รวมถึงการลงทุนเพื่อสังคมเป็นไปในทางที่ดีขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยบางส่วนพบความสัมพันธ์กันเชิงลบ (ยกตัวอย่าง เช่น Ingram and Frazier, 1980; Freedman and Jaggi, 1982) ซึ่งสนับสนุนแนวคิดที่ว่าต้นทุนของความรับผิดชอบต่อทางสังคมส่งผลให้องค์กรอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบทางด้านเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่น้อยกว่า (Aupperle, Carrol and Hatfield, 1985)

งานวิจัยของ Jaggi and Freedman (1992) ได้กล่าวว่า การป้องกันหรือการแก้ปัญหา ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ทำให้องค์กรมีค่าใช้จ่ายและต้นทุนสูงขึ้น และทำให้ผลการดำเนินงานในการได้มาซึ่งรายได้และการทำกำไรลดลง และได้ทดสอบผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทที่มีการสร้างมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม โดยไม่ตระหนักถึงในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 109 บริษัท โดยในปี 1995-1997 ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทและผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดค่าโดยกำไรสุทธิ(Net Income) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) กระแสเงินสดต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Cash Flow to

Equity) กระแสเงินสดต่อทรัพย์สินรวม (Cash Flow to Assets) เนื่องจากการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลภาวะหรือสิ่งแวดล้อม ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น จึงได้ส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทลดลง และยังส่งผลให้การตัดสินใจในการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมมีความล่าช้า ทำให้ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทโดยตรง นอกจากนี้ งานวิจัยบางงานยังพบว่า ความรับผิดชอบทางสังคมขององค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน (ยกตัวอย่าง เช่น Abbott and Monsen, 1979; Alexander and Buchholz, 1978; Aupperle, Carroll and Hatfield, 1985) โดยให้เหตุผลว่า มีบางปัจจัยเข้ามามีบทบาททำให้ผลจากการดำเนินงานและความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นไม่มีสัมพันธ์กัน เช่น มีการวัดผลแค่ด้านเดียวหรือข้อมูลที่น่ามาใช้วัดผลนั้นอาจยังไม่เพียงพอในการวัด รวมถึงตัววัดที่ใช้วัดผลในการดำเนินงานนั้นยังไม่ใช่ตัววัดที่ดี (Ullman, 1985) เป็นต้น

ตารางที่ 2.7 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Bowman (1978), Fry and Hock (1976), Preston (1978), Anderson and Frankle (1980), Belkaoui (1976)	พบความสัมพันธ์กันเชิงบวกระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน โดยต้นทุนของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระดับที่สูง ให้ผลตอบแทนที่มากกว่าด้วยการเพิ่มประโยชน์ในส่วน of ขวัญกำลังใจของพนักงาน ในการเพิ่มผลผลิต ส่งผลต่อการดำเนินงาน	+
Soloman and Hansen (1985), Nikolai, Bazley and Brummet (1976),	กิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กร ส่งผลให้ระดับชื่อเสียง (Good citizen) ขององค์กรเพิ่มขึ้น โดยระดับของชื่อเสียงมีประโยชน์ต่อบริษัทในหลายๆ ทางที่ไม่สามารถวัดค่าได้	+

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Porter and Van der Linde (1995)	บริษัทได้ให้ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมรวมถึงทางด้านปกป้องสิ่งแวดล้อม จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมนั้น ดีขึ้น	+
Waddock and Graves (1997)	การที่บริษัทมีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานทางด้านสังคมนั้น ส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่จะส่งผลในระยะยาวมากกว่าที่จะวัดผลในแค่ช่วงระยะเวลาสั้นๆ	+
Lev, Petrovits and Radhakrishnan (2008)	การทำกิจกรรม CSR เช่น การบริจาคเงินเพื่อการกุศล การบริจาคสิ่งของ อาสาสมัครชุมชน ส่งผลต่อรายได้และยอดขายในบริษัทเพิ่มสูงขึ้น	+
Ingram and Frazier (1980), Freedman and Jaggi (1982)	พบความสัมพันธ์เชิงของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลการดำเนินงาน โดยพบว่าเป็นต้นทุนของกิจการ ทำให้เสียเปรียบทางด้านเศรษฐกิจ	-
Aupperle, Carroll and Hatfield (1985),	ต้นทุนของความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลให้องค์กรอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบทางด้านเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่น้อยกว่า	-
Jaggi and Freedman (1992)	การป้องกันหรือการแก้ปัญหา ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ทำให้องค์กรมีค่าใช้จ่ายและต้นทุนสูงขึ้น และทำให้ผลการดำเนินงานในการได้มาซึ่งรายได้และการทำกำไรลดลง	-

ตารางที่ 2.7 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Ingram and Frazier (1980), Alexander and Buchholz (1978), Aupperle, Carroll and Hatfield (1985)	พบว่าการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน	ไม่พบความสัมพันธ์
Ullman (1985)	บางปัจจัยเข้ามามีบทบาททำให้ผลจากการดำเนินงานและความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ไม่มีสัมพันธ์กัน เช่น มีการวัดผลแค่ด้านเดียวหรือข้อมูลที่น่ามาใช้วัดผลนั้นอาจยังไม่เพียงพอในการวัด รวมถึงตัววัดที่ใช้วัดผลในการดำเนินงานนั้นยังไม่ใช่ตัววัดที่ดี	ไม่พบความสัมพันธ์

จากตารางที่ 2.7 การทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาสมมติฐานที่ 4 ดังนี้

สมมติฐานที่ 4 (H4) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน

2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและการจัดการกำไร

Anis and Salma (2017) ได้ทำการศึกษาถึงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีผลต่อการจัดการรายได้หรือไม่ ในประเทศฝรั่งเศส โดยวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ต่อการจัดการกำไรที่วัดโดยเงินคงค้างตามดุลยพินิจตามแบบจำลองของ Dechow et al. (1995) ที่มีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานจากข้อมูลจากการสำรวจปีที่ 595 ของ บริษัท ฝรั่งเศสระหว่างปี 2553-2557 พบว่ามีผลกระทบเชิงลบของ CSR ในการจัดการกำไร สอดคล้องกับ Yousf, Zakaria and Thankom (2017) ที่ได้ทำการศึกษาการจัดการรายได้และความ

รับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในวัตถุประสงค์เพื่อตีความบทบาทของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) อีกครั้งถึงข้อจำกัดในการดำเนินงานโดยมีการจัดการกำไร (EM) โดยใช้หลักฐานจากบริษัท ในสหราชอาณาจักรขนาดใหญ่ ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า บริษัทที่มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมมีแนวโน้มที่จะจัดการรายได้ผ่านทางเงินคงค้างน้อยลง หรืออาจกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร Muttakin, Khan and Azim (2015) ทำการศึกษาการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและคุณภาพของกำไร ว่าเป็นพฤติกรรม การฉวยโอกาสของผู้จัดการหรือไม่ เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) และคุณภาพกำไรที่ได้จากการรับรู้รายได้ ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการจัดการกำไรเมื่อพวกเขาให้การเปิดเผยข้อมูล CSR การจัดการกำไรดังกล่าวทำได้โดยผ่านการเพิ่มรายได้คงค้างตามดุลยพินิจ นอกจากนี้ บริษัท จากอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้ซื้อต่างประเทศ) เปิดเผยกิจกรรม CSR มากขึ้นให้รายงานทางการเงินที่โปร่งใสผ่าน การจัดการกำไรน้อยลง

ต่อมา Sial et al., (2018) ได้ทำการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ผลการดำเนินงาน และการจัดการกำไรของบริษัทในประเทศจีน เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) กับผลการดำเนินงานของบริษัท และการจัดการกำไร ความสัมพันธ์ระหว่าง CSR และผลการดำเนินงานของบริษัท ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า CSR มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท นอกจากนี้การจัดการกำไรยังมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางระหว่าง CSR และ ผลการดำเนินงานของบริษัท ผลลัพธ์เหล่านี้บ่งบอกว่าการจัดการกำไรที่มีมูลค่าสูงซึ่งส่งผลให้เกิด CSR ระดับสูงเป็นสัญญาณได้แปลงเป็น บริษัท ที่มีประสิทธิภาพต่ำ ของ การกระทำ CSR (เป็นเพียงมาตรการเชิงสัญลักษณ์) ที่ได้รับการส่งเสริมโดยผู้จัดการเป็นวิธีการ ครอบคลุมการจัดการกำไรของพวกเขากระตุ้นให้เกิดผลเสียต่อผลการดำเนินงานของบริษัท การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2.8 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและการจัดการกำไร

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Anis and Salma (2017)	ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ต่อการจัดการกำไรที่วัดโดยเงินคงค้างตามดุลยพินิจตามแบบจำลองของ Dechow et al. (1995) พบว่ามีผลกระทบเชิงลบของ CSR ในการจัดการกำไร	-
Yousf, Zakaria and Thankom (2017)	บริษัทที่มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมมีแนวโน้มที่จะจัดการรายได้ผ่านทางเงินคงค้างน้อยลง หรืออาจกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร	-
Muttakin, Khan and Azim (2015)	ผู้บริหารมีการจัดการกำไรเมื่อพวกเขาให้การเปิดเผยข้อมูล CSR การจัดการกำไรดังกล่าวทำได้โดยผ่านการเพิ่มรายได้คงค้างตามดุลยพินิจ นอกจากนี้ บริษัท จากอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้ซื้อต่างประเทศ) เปิดเผยกิจกรรม CSR มากขึ้นเพื่อให้รายงานทางการเงินที่โปร่งใสผ่านการจัดการรายได้ที่น้อยลง	+,-
Sial et al., (2018)	การจัดการกำไรที่มีมูลค่าสูงซึ่งส่งผลให้เกิด CSR ระดับสูงเป็น และส่งผลให้บริษัทมีประสิทธิภาพต่ำ	+

จากตารางที่ 2.8 การทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้นพบว่าความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรทั้งทางบวกและลบ อาจกล่าวได้ว่าการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้ผลการจัดการกำไรเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลให้การจัดการกำไรลดลง ผู้วิจัยจึงสรุปสมมติฐานการวิจัยที่ 5 ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 (H5) ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีอิทธิพลเชิงลบกับการจัดการกำไร

2.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน

Iatridis and Kadorinis (2009) กล่าวถึงการจัดการกำไรจะทำให้ผู้บริหารได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นและแสดงถึงควมมีประสิทธิภาพในการบริหารงานพร้อมทั้งเป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญาที่ตกลงไว้กับเจ้าหนี้หรือต้องการเพิ่มมูลค่าของหลักทรัพย์ที่กำลังจะออกจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับนักลงทุน ดังนั้นจึงส่งผลให้การรายงานสถานะทางการเงินหรือสร้างผลการดำเนินงานให้ดีขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน และการจัดการกำไรเป็นการส่งสัญญาณถึงความสามารถในการบริหารงานหรือผลการดำเนินงานในอนาคต Bowen, Rajagopal and Venkatachalam (2008) และ Jiraporn et al., (2008) พบว่า บริษัทที่มีการจัดการกำไรเพิ่มขึ้นจะมีต้นทุนตัวแทนลดลง ดังนั้น การจัดการกำไรจึงมีประโยชน์ โดยการจัดการกำไรเพิ่มขึ้นจะมีผลกระทบต่อในเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ในทางกลับกันการจัดการกำไรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีผลกระทบต่อในเชิงลบกับผลการดำเนินงาน จากกรณีของบริษัท Enron และบริษัท Worldcom ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดการกำไรที่นำไปสู่การล้มละลาย ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) คือ ผู้บริหารสร้างอรรถประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเป็นการสนับสนุนแนวคิดของการจัดการกำไรจากผู้บริหารเพิ่มขึ้น ส่งผลให้บริษัทมีต้นทุนจากการมีตัวแทน (Agency Cost) เพิ่มขึ้นและส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานลดลง

Sloan (1996) บริษัทที่มีรายการคงค้างมาก ผลตอบแทนในอนาคตเกินปกติจะเป็นลบและในทางตรงกันข้ามจะเป็นบวก Xie (1998) แสดงให้เห็นว่าที่เป็นสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการจัดการกำไร ซึ่งหมายความว่าผู้ลงทุนสามารถทราบการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างตามปกติ ดังนั้น บริษัทที่จัดการกำไรให้เพิ่มขึ้น ราคาหุ้นจะตกในช่วงต่อมา ขณะที่บริษัทที่บริหารให้กำไรลดลงจะให้ผลตรงกันข้าม ทำให้เชื่อมโยงไปถึงงานวิจัยในอนาคตได้ว่า การจัดการกำไรโดยมีรายการคงค้างเกินปกติสามารถอธิบายผลสำเร็จของกลยุทธ์การลงทุน โดยอิงกับการเปลี่ยนแปลงของกำไร

Teoh, Welch and Wong (1998) ทำการศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรจากการใช้รายการคงค้างที่ให้ผลตอบแทนในอนาคต เก็บรวบรวมข้อมูลปีค.ศ.1976-1989 ของบริษัทที่มีการออกหุ้นเพิ่มทุน (Seasoned Equity Offerings: SEO) ด้วยการใช้ตัวแบบ Modified Jones ตรวจสอบการจัดการกำไร โดยแยกออกเป็น 4 ประเภท คือ DCA, NDCA, DLA และ NDLA พบว่า ก่อนที่บริษัทจะมีการนำเสนอขายหลักทรัพย์ การนำรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary

Accruals: DCA) มาใช้จะทำให้มีผลกำไรสุทธิเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้หลังจากที่บริษัท มีการเสนอขายหลักทรัพย์แล้วผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติและกำไรสุทธิจะลดลง

Teoh, Welch and Wong, (1998a) ทำการศึกษา บริษัทที่มีการใช้รายการคงค้างเกินปกติในปีที่มีการเสนอขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรกแก่สาธารณชน (Initial Public Offering : IPOs) รวบรวมข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1980 - 1992 โดยการใช้ตัวแบบ Modified Jones ในการตรวจจับการจัดการกำไร พบว่าปีที่บริษัทมีการนำเสนอขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก จะทำให้บริษัทมีรายการคงค้างเกินปกติสูง และผลตอบแทนของหลักทรัพย์ลดลงภายใน 3 ปี ทั้งนี้บริษัทมีการรายงานผลกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในปีก่อนเสนอขายหลักทรัพย์ หลังจากนั้นในปีถัดมาบริษัทจะมีผลการดำเนินงานลดลง

Lee, Li and Yue (2006) ได้ศึกษาการวัดคุณภาพกำไรจากแนวคิดการจัดการกำไร โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับกำไรจากการดำเนินงานของกิจการ และการพยากรณ์การเจริญเติบโตของกิจการไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งการพยากรณ์กำไรนั้นอาศัยการวัดคุณภาพกำไรจากตัวแบบคงค้างของ Jones (1991) ผลคือคุณภาพกำไรนั้นเป็นส่วนสำคัญของกำไรทางเศรษฐศาสตร์และทางบัญชี ซึ่งจะเพิ่มขึ้นไปพร้อมกับกำไรจากการดำเนินงาน แต่จะลดลงเมื่อเทียบกับการพยากรณ์การเติบโตของกำไร สอดคล้องกับ Jacob and Jorgensen (2007) พบว่าบริษัทจัดการกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานผลขาดทุน หรือการรายงานผลกำไรที่แสดงถึงแนวโน้มที่ลดลง โดยทดสอบว่าการจัดลำดับไตรมาสที่ต่างไปจากเกณฑ์ปกตินั้นมีรูปแบบการกระจายตัวของผลกำไรที่แตกต่างกันหรือไม่ ภายใต้สมมติฐานว่าผลกำไรในไตรมาสระหว่างกาลน่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดการกำไรน้อยกว่าไตรมาสที่สี่ ผลการวิจัยพบว่าการกระจายตัวที่ผิดปกติของผลกำไร ทั้งที่วัดโดยการเปลี่ยนแปลงกำไรและระดับของกำไร หากจัดลำดับไตรมาสตามเกณฑ์ปกติ แต่การจัดลำดับไตรมาสที่ต่างไปจากเกณฑ์ปกตินั้นไม่พบการกระจายตัวที่ผิดปกติแต่อย่างใด จึงเป็นข้อสนับสนุนว่าไตรมาสที่สี่น่าจะเป็นช่วงเวลา que ผู้บริหารมีแรงจูงใจอย่างมากในการจัดการกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไรประจำปี

ตารางที่ 2.9 สรุปผลการศึกษาในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและการจัดการกำไร

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Iatridis et al, (2009)	การจัดการกำไรจะทำให้ผู้บริหารได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นและแสดงถึงความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานจึงส่งผลกระทบในเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน	+

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ผลการศึกษา	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง
Sloan, (1996)	บริษัทที่มีรายการคงค้างมาก ผลตอบแทนในอนาคตเกินปกติจะเป็นลบและในทางตรงกันข้ามจะเป็นบวก	+,-
Bowen, Rajagopal and Venkatachalam, (2008) Jiraporn et.al., (2008)	การจัดการกำไรเพิ่มขึ้นจะมีผลกระทบในเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ในทางกลับกันการจัดการกำไรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีผลกระทบในเชิงลบกับผลการดำเนินงาน จากกรณีของบริษัท Enron และบริษัท Worldcom	+,-
Xie (1998)	บริษัทที่จัดการกำไรให้เพิ่มขึ้น ราคาหุ้นจะตกในช่วงต่อมามีขณะที่บริษัทที่บริหารให้กำไรลดลงจะให้ผลตรงกันข้าม	+,-
Teoh, Welch and Wong, (1998)	การนำรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionay Accruals: DCA) มาใช้จะทำให้มีผลกำไรสุทธิเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้หลังจากที่บริษัท มีการเสนอขายหลักทรัพย์แล้ว ผลตอบแทนของหลักทรัพย์เกินปกติและกำไรสุทธิจะลดลง	-
Teoh, Welch and Wong, (1998a)	บริษัทที่มีการนำเสนอขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก จะทำให้บริษัทมีรายการคงค้างเกินปกติสูง และผลตอบแทนของหลักทรัพย์ลดลง	-
Lee, Li and Yue (2006)	คุณภาพกำไรนั้นเป็นส่วนสำคัญของกำไรทางเศรษฐศาสตร์และทางบัญชีซึ่งจะเพิ่มขึ้นไปพร้อมกับกำไรจากการดำเนินงาน แต่จะลดลงเมื่อเทียบกับการพยากรณ์การเติบโตของกำไร	-
Jacob and Jorgensen (2007)	ไตรมาสที่สี่น่าจะเป็นช่วงเวลาที่ผู้บริหารมีแรงจูงใจอย่างมากในการจัดการกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไรประจำปี	+

จากตารางที่ 2.9 การทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้นผลการวิจัยจะชี้ไป 2 ทิศทาง กล่าวคือ การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานคือทำให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น เพราะการจัดการกำไรเป็นการจัดการให้กำไรมีค่าสูงขึ้นหรือต่ำลง ในขณะที่เดียวกันผลของการจัดการกำไรจะส่งให้ผลการดำเนินงานของบริษัทต่ำลงในเวลาต่อมา ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานการวิจัยที่ 6 ดังนี้

สมมติฐานที่ 6 (H6) การจัดการกำไรมีอิทธิพลเชิงลบกับผลการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยพบความไม่สอดคล้องกันของผลการวิจัยก่อนหน้านี้ ทำให้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรอื่นที่สามารถเป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานของบริษัท ผู้วิจัยมีความสนใจในการตรวจสอบผลกระทบของ กลไกการกำกับดูแลกิจการ และ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอีกครั้ง โดยผสมผสานการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง

การจัดการกำไร สามารถเกิดขึ้นได้เนื่องจากความไม่สมมาตรระหว่าง ตัวการและตัวแทน ซึ่งผู้จัดการให้สัญญาณของเงื่อนไขของบริษัทกับเจ้าของ แต่ไม่ได้ถ่ายทอดข้อมูลตามสภาพจริง ภายใต้อาณัติเหล่านี้จำเป็นต้องมีกลไกการควบคุมที่จัดการความสนใจที่แตกต่างกันระหว่างทั้งสองฝ่าย หนึ่งในกลไกที่สามารถใช้ได้คือกลไกการกำกับดูแลกิจการ Uwuigbe, Peter and Oyeniya (2014) พบว่าขนาดของคณะกรรมการและกรรมการอิสระอาจลดการดำเนินการจัดการกำไรโดยผู้จัดการในขณะที่ความเป็นคู่ของ CEO มีผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร

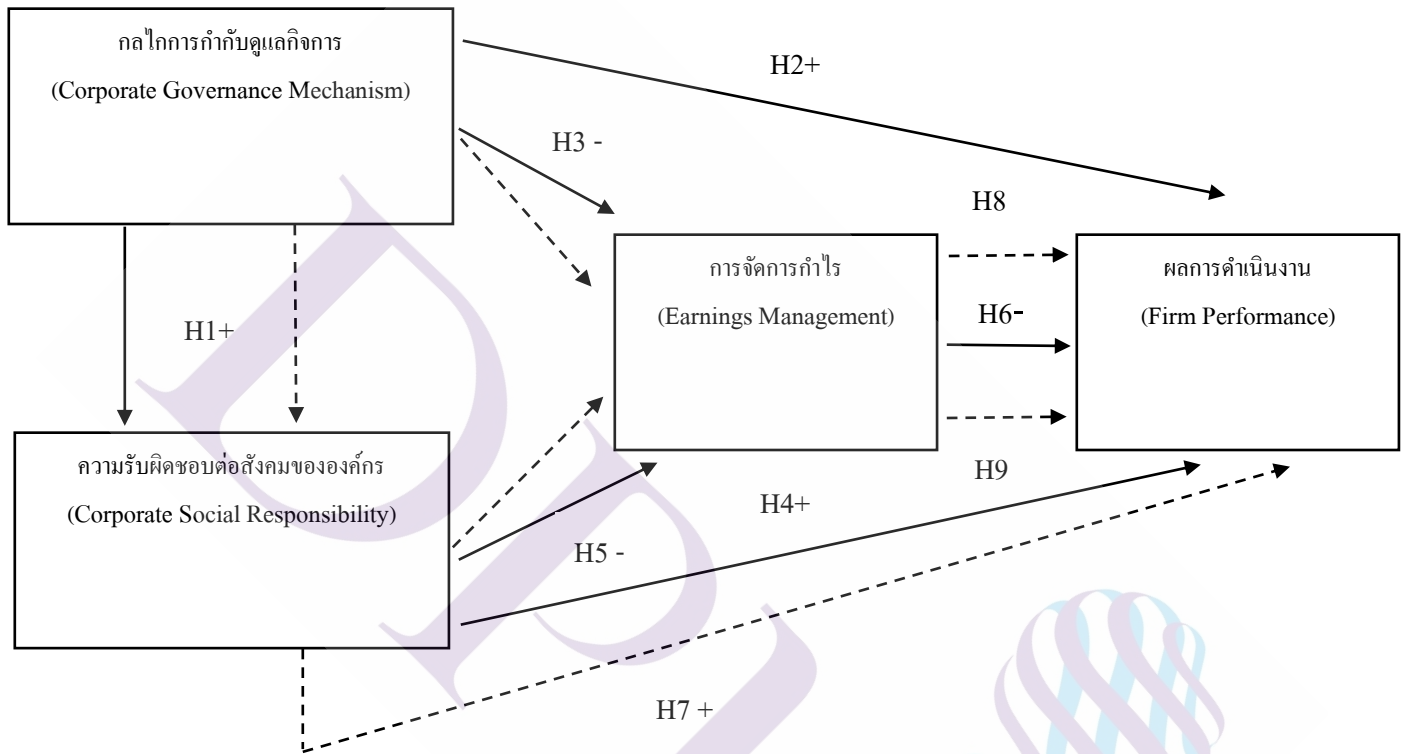
กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมักถูกใช้โดยผู้จัดการบริษัท เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการจัดการกำไรของ บริษัท ผู้จัดการจัดการกำไร โดยใช้กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นกลยุทธ์ในการรักษาความสัมพันธ์และได้รับการสนับสนุนจากผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย (Prior, Surroca and Tribó, 2008)

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานการวิจัยที่ 8 และ 9 ดังนี้

สมมติฐานที่ 8 (H8) กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีอิทธิพลกับผลการดำเนินงานผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานที่ 9 (H9) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม มีอิทธิพลกับผลการดำเนินงานผ่านการจัดการกำไร

2.3 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษา กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้จำนวนดัชนี SET 100 โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอระเบียบวิธีวิจัยออกตามลำดับดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 ตัวแปรในการศึกษา
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อต้องการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัยและพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งการวิจัยนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร กับผลการดำเนินงานทางธุรกิจ

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลทางการเงิน และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 โดยสามารถรวบรวมได้จากงบการเงินและรายงานประจำปีซึ่งเปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่สรุปและอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญให้มีความครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และสมมติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนด

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัยตามที่ได้ทำการวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการการวิจัยที่มีเหตุผลประกอบตามหลักการ

ขั้นตอนที่ 6 ขั้นตอนการเผยแพร่งานวิจัย โดยการตีพิมพ์บทความวิชาการในวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านวิชาการด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ผู้วิจัยเลือกประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 อยู่ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม ของปี พ.ศ. 2557-2561 รวม 5 ปี

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 อยู่ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม สาเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะกลุ่ม SET 100 เพราะบริษัทที่อยู่ในกลุ่มดังกล่าวมีความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์เฉลี่ยที่มีมูลค่าซื้อขายสูงสุด 100 อันดับแรก ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) สูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) นอกจากนี้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจะใช้ข้อมูลกลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและต้องมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดช่วงปีที่ศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตัดกลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูลที่นอกเหนือจากเกณฑ์ ตามลำดับดังนี้

3.2.2.1 บริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันชีวิตและประกันภัย เนื่องจากธุรกิจเหล่านี้มีผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ จึงทำให้ภาครัฐมีระบบการกำกับดูแลที่เข้มงวด หรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และที่สำคัญยังมีกฎเกณฑ์หรือข้อจำกัดที่มีความแตกต่างไปจากธุรกิจอื่น ๆ ค่อนข้างมาก หากการนำข้อมูลของกลุ่มธุรกิจดังกล่าวมารวมด้วยอาจทำให้ผลการศึกษาเบี่ยงเบนได้

3.2.2.2 บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และ กองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	รวม
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่จัดอยู่ใน SET100	100	100	100	100	100	500
หัก บริษัทในกลุ่มธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ ประกันชีวิตและประกันภัย	14	12	13	14	12	65
หัก บริษัทที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ครบถ้วน	3	5	3	3	5	19
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย	83	83	84	83	83	416

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ตั้งแต่ปี 2557-2561 โดยแหล่งที่เก็บข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ข้อมูลจากรายงานประจำปี (Annual Report) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.3.2 แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.3.3 ผลการดำเนินงานของบริษัท เก็บจากฐานข้อมูล SETSMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.3.4 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย

3.4.1.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการ

1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board of Size) จำนวนของคณะกรรมการบริษัทเป็นตัวสะท้อนให้ผู้ลงทุนเห็นถึงการที่กิจการมีกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ เพียงพอต่อการจะนำพากิจการให้สามารถดำเนินงานตามแผนได้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทจะต้องมีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดทิศทาง วางเป้าหมาย กำหนดนโยบายและติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ พร้อมทั้งถ่วงดุลอำนาจการบริหารงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการ รวมถึงการจัดทำรายงานทางการเงินที่โปร่งใส แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานอย่างแท้จริง และเป็นผลกำไรที่มีคุณภาพจากการดำเนินงาน

ดังนั้น จำนวนกรรมการบริษัท (B_SIZE) = จำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด

2. สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (Proportion of Independent Board) หลักการที่สำคัญของการกำกับดูแลกิจการ ความเป็นอิสระถือเป็นข้อกำหนดที่สำคัญเพื่อให้คณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระ มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผลมากกว่าการมีคณะกรรมการที่มาจากบุคคลภายใน เพื่อให้กรรมการอิสระเข้ามาทานอำนาจการบริหารงานภายในด้วยความคิดเห็นที่เป็นอิสระและเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจทานและถ่วงดุลอำนาจการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมิได้ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายบริหารหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ พร้อมทั้งเป็นผู้ที่ควบคุมดูแลการจัดทำรายงานที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเป็นตัวกลางในอันที่จะขจัดปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างฝ่ายบริหารกับผู้ถือหุ้น เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากตัวแทน (Agency Problem)

ดังนั้น สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (B_IND) = จำนวนกรรมการอิสระ หารด้วย จำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

3. สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี (Proportion of Directors with Expertise in Finance and Accounting) วัดจากจำนวนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความ

ชำนาญทางด้านการเงินและบัญชี หารด้วย จำนวนกรรมการบริษัททั้งหมด ณ วันสิ้นปี โดยกำหนดหน่วยวัดเป็นร้อยละ ด้วยการปรับมาตรการวัดตัวแปรของ Bedard, Chtourou and Courtean, (2004) ที่ใช้วัดความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินของกรรมการตรวจสอบ คือ การมีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินอย่างน้อย 1 คนมาใช้เป็นมาตรวัดตัวแปรของกรรมการบริษัท หมายถึง สัดส่วนของกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการเงินและบัญชี

ดังนั้น สัดส่วนกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการเงินและบัญชี (B_EXP) วัดจากจำนวนของกรรมการบริษัทที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการเงินและบัญชี หารด้วย จำนวนกรรมการบริษัททั้งหมด

4. สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ (Proportion of an Audit Committee) วัดค่าจากจำนวนกรรมการตรวจสอบต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบถือได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอบทานความถูกต้องของรายงานทางการเงิน ความเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูลและการควบคุมภายใน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในกระบวนการรายงานทางบัญชีและการเงินของกิจการที่มีการควบคุมที่เพียงพอ สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของกรรมการตรวจสอบ หรือสะท้อนให้เห็นถึงการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน เพื่อให้กำไรแสดงถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริง

ดังนั้น สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ (AUDI_BOA) = จำนวนกรรมการตรวจสอบหารด้วย จำนวนกรรมการบริษัททั้งหมด

5. สัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการเงินและบัญชี (Proportion of an Audit with Expertise in Finance and Accounting) ความรู้ความชำนาญทางการเงินหรือบัญชี เป็นเรื่องของหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลให้ความสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะถือได้ว่าเป็นหน้าที่หลักของคณะกรรมการตรวจสอบจะต้องสอบทานให้กิจการจัดทำรายงานทางการเงินให้ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการควบคุมภายในที่เหมาะสมและมีความน่าเชื่อถือ โดยหน้าที่ดังกล่าวคณะกรรมการตรวจสอบจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าสมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้ความชำนาญหรือมีประสบการณ์ทางการเงินหรือบัญชี การศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาจากการมีความรู้ความชำนาญทางการเงินหรือบัญชี ของคณะกรรมการตรวจสอบตามข้อเสนอแนะของ BRC (The Blue Ribbon Committee) ที่พิจารณาจากการมีประสบการณ์การทำงานในอดีตที่เกี่ยวข้องกับด้านบัญชีหรือการเงิน หรือการมีคุณวุฒิการศึกษาด้านบัญชีหรือการเงิน การได้รับ

ประกาศนียบัตรด้านวิชาชีพการบัญชีหรือมีประวัติที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ หรือความชำนาญด้านการบัญชีหรือการเงิน

ดังนั้น สักส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี (AUDI_EXP) วัตถุประสงค์จากจำนวนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี หารด้วยจำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมด ณ วันสิ้นปี

3.4.1.2 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ผู้วิจัยได้สร้างกระดาศทำการ วัดระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความรับผิดชอบต่อสังคมจากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรม มาตรฐานการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและได้เลือกศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 โดยวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจากมาตรฐานการรายงานทั้ง 6 ฉบับ คือ (1) UN Global Compact (2) Global Report Initiative (GRI) (3) Guideline for NME (4) Social Accountability Intonation (SAI) (5) Social Responsibility (ISO 26000) และ (6) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ในประเทศไทย และสรุปประเด็นในการสำรวจข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมดังนี้ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริต (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม (8) การจัดการสิ่งแวดล้อม (9) นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ซึ่งโครงสร้างกระดาศทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความรับผิดชอบต่อสังคมนี้ ได้ผ่านการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ตรวจสอบความสมบูรณ์และตรวจสอบความถูกต้องก่อนการนำไปดำเนินการจัดบันทึกสถิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยดำเนินการจัดบันทึกสถิติการเปิดเผยรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่าง ๆ ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ที่ใช้ในการศึกษาโดยการตรวจสอบข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี หมายเหตุประกอบงบการเงิน และรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในรอบ

ระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2557 – 2561 เพื่อทำการคำนวณหาค่าคะแนนของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้กระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมดังนี้

ผู้วิจัยจะให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1 ประโยค และหากไม่มีการเปิดเผยในประเด็นใดผู้วิจัยจะให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ในประเด็นนั้น และหากพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ข้อมูลนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับริษัท หรือเปิดเผยแบบไม่ชัดเจนว่าเป็นการดำเนินการของบริษัทหรือไม่ จะให้ค่าคะแนนเป็น N/A (Not Applicable) หลังจากทำการรวมคะแนนของแต่ละบริษัทเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำค่าคะแนนที่ได้เก็บรวบรวมจากการเก็บสถิติการเปิดเผยข้อมูลในกระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมาคำนวณหาระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Scale) (Cooke, 1989) ดังนี้

$$\text{ระดับการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{\text{คะแนนจริงของแต่ละบริษัทที่ได้รับ}}{\text{คะแนนรวมสูงสุดของบริษัทในกลุ่มที่ทำการศึกษาได้รับ}}$$

โดยที่มีเงื่อนไขดังนี้ $0 \leq \text{ระดับการเปิดเผยข้อมูล} \leq 1$

นำระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ได้ มากำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งกำหนดขึ้นจากการศึกษาตามหลักเกณฑ์ของ Wallance (1988) และแบ่งระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่ามากกว่า 0.65 เป็นการเปิดเผยในระดับสูง
 ระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่ามากกว่า 0.45 – 0.65 เป็นการเปิดเผยในระดับปานกลาง
 ระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีค่าเท่ากับหรือน้อยกว่า 0.45 เป็นการเปิดเผยในระดับต่ำ

3.4.1.3 การจัดการกำไร

การจัดการกำไรของบริษัท พิจารณาจากจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals) โดยการคำนวณจากตัวแบบของ Yoon (Yoon, Miller and Jiraporn, 2006) ซึ่งได้รับการพัฒนาต่อจากตัวแบบ Modified Jones เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนการคำนวณดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณรายการคงค้างรวม (Total Accruals) ตามสมการที่ (1)

$$TA_{it} = \text{Net Income}_{it} - \text{OCF}_{it} \quad (1)$$

โดยที่

TA_{it} = รายการคงค้างทั้งหมดของบริษัท i ณ ปีที่ t

$Net\ Income_{it}$ = กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน i ณ ปีที่ t

OCF_{it} = กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานของบริษัท i ณ ปีที่ t

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดค่าสัมประสิทธิ์ในสมการที่ (2) โดยการใช้วิธีกำลังสองน้อยสุด Ordinary Least squares (OLS) regressions และหารด้วยรายได้รวมของปีปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อลดการเกิดปัญหาความไม่คงที่ของความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อน (Heteroscedastic)

$$\frac{TA_{it}}{REV_{it}} = \beta_0 + \beta_1 \left[\frac{(\Delta REV_{it} - \Delta AR_{it})}{REV_{it}} \right] + \beta_2 \left[\frac{(\Delta EXP_{it} - \Delta AP_{it})}{REV_{it}} \right] + \beta_3 \left[\frac{(DEP_{it} + PEN_{it})}{REV_{it}} \right] + \epsilon_{it} \quad (2)$$

โดยที่

TA_{it} = รายการคงค้างทั้งหมดของบริษัท i ณ ปีที่ t

β_0 = ค่าคงที่ของสมการถดถอย (Constant)

REV_{it} = รายได้จากการขายและบริการของบริษัท i ณ ปีที่ t

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายและบริการของบริษัท i ณ ปีที่ t

ΔAR_{it} = การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้การค้าของบริษัท i ณ ปีที่ t

ΔEXP_{it} = ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ไม่รวม ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ณ ปีที่ t หักด้วย ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ในปี $t-1$)

ΔAP_{it} = การเปลี่ยนแปลงของเจ้าหนี้การค้าของบริษัท i ณ ปีที่ t

DEP_{it} = ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ณ ปีที่ t

PEN_{it} = ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของบริษัท i ณ ปีที่ t

ϵ_{it} = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการประมาณการรายการคงค้าง ทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 3 นำค่าสัมประสิทธิ์จากสมการที่ (2) มาคำนวณหารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (NDCA) ตามสมการที่ (3) ดังนี้

$$NDCA_{it} = \beta_0 + \beta_1 \left[\frac{(\Delta REV_{it} - \Delta AR_{it})}{REV_{it}} \right] + \beta_2 \left[\frac{(\Delta EXP_{it} - \Delta AP_{it})}{REV_{it}} \right] + \beta_3 \left[\frac{(DEP_{it} + PEN_{it})}{REV_{it}} \right] \quad (3)$$

โดยที่

$NDCA_{it}$ = รายการคงค้างจากการดำเนินธุรกิจของบริษัท i ณ ปีที่ t

β_0 = ค่าคงที่ของสมการถดถอย (Constant)

REV = รายได้จากการขายและบริการของบริษัท i ณ ปีที่ t

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายและบริการของบริษัท i ณ ปีที่ t

ΔAR_{it} = การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้การค้าของบริษัท i ณ ปีที่ t

ΔEXP_{it} = ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ณ ปีที่ t หักด้วยผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท I ในปี $t-1$)

ΔAP_{it} = การเปลี่ยนแปลงของเจ้าหนี้การค้าของบริษัท i ณ ปีที่ t

DEP_{it} = ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ณ ปีที่ t

PEN_{it} = ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของบริษัท i ณ ปีที่ t

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (DCA) ในสมการที่

(4)

โดยค่า TA_{it} มาจากสมการที่ (1) และค่าของรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (NDCA) มาจากสมการที่ (3) ดังนี้

$$DCA_{it} = \frac{TA_{it}}{REV_{it}} - NDCA_{it} \quad (4)$$

โดยที่

- DCA_{it} = รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารของบริษัท i ณ ปีที่ t
- TA_{it} = รายการคงค้างทั้งหมดของบริษัท i ณ ปีที่ t
- REV_{it} = รายได้จากการขายและบริการของบริษัท i ณ ปีที่ t
- $NDCA_{it}$ = รายการคงค้างจากการดำเนินงานของบริษัท i ณ ปีที่ t

3.4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

3.4.2.1 การวัดผลการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การคำนวณ Tobin's Q มีหลายแนวทาง ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้คำนวณค่า Tobin's Q ตามแนวทางของ Chung & Pruitt, (1994) เนื่องจากการคำนวณตามแนวทางดังกล่าว มีการปรับสูตรในง่ายต่อการคำนวณ และมีค่าที่ใกล้เคียงกับการคำนวณตามแนวทางของ Lindenberg and Ross (1981) ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความถูกต้อง ตรงตามหลักทฤษฎี

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดมูลค่ากิจการ มีการคำนวณดังนี้

Tobin's Q = มูลค่าตลาดทั้งหมดของบริษัทหารด้วย มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์รวม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ตัวแปร	คำอธิบาย	สมมติฐาน
CG	กลไกการกำกับดูแลกิจการ	H1 H2 H3 H7 H8
CSR	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	H4 H5 H7 H9
EM	การจัดการกำไร	H3 H5 H8 H9
TobinQ	ผลการดำเนินงาน	H2 H4 H6 H7 H8 H9

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการหาค่าทางสถิติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายหรือบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้จากรายงานประจำปีแบบแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการนำข้อมูลทฤษฎีของตัวแปรมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยเครื่องมือทางสถิติที่จะนำมาใช้ในการศึกษา คือ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการหาค่าทางสถิติที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายได้ดังนี้

3.5.2.1 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต

1.1 การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล (Valid Data) เพื่อตรวจสอบข้อมูลตัวแปรสังเกตว่าครบถ้วนหรือไม่ เพื่อป้องกันข้อมูลหาย (Missing Data) ก่อนนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 การตรวจสอบการแจกแจงข้อมูล (Normality) เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อตกลงเบื้องต้นของการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์

2.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรสังเกตได้ต้องไม่เกิน 0.80 โดยสถิติที่ใช้ในส่วนสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยนำมาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่ สามารถระบุทิศทางของความสัมพันธ์และขนาดของความสัมพันธ์ว่ามีค่าอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) หรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แทนค่าความสัมพันธ์ที่มีค่าอยู่ระหว่าง +1 และ -1 โดยเครื่องหมายบวกและลบของค่าของ r มีความหมายแตกต่างกันค่าความสัมพันธ์จำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ (กรีซ แรงสูงเนิน, 2554; Hair et al., 2006)

กลุ่มที่ 1 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ +1 หมายถึง คู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมากในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มที่ 2 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง คู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมากในทิศทางตรงกันข้าม

กลุ่มที่ 3 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 0 หมายถึง คู่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
0.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง
0.50 – 0.70	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง
0.30 – 0.50	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ
0.00 – 0.30	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก

จากตารางที่ 3.2 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อบอกระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปร โดยการดูผลลัพธ์จากโปรแกรม AMOS ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) จะต้องมีค่าไม่ควรเกิน +0.80 (กริช แรงสูงเนิน, 2554; Hair et al., 2006) นอกจากนี้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม โดยดูจาก ค่า KMO > 0.5 และค่า Bartlett Test of Sphericity ต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.000 จึงแสดงว่าข้อมูลตัวแปรชุดนี้เหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3.5.2.2 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS version 18 ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์สมมติฐานระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) หลาย ๆ ปัจจัยพร้อมกัน ส่วน โปรแกรม

AMOS จะทำงานควบคู่กับข้อมูลที่ได้นำมาไว้ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ จึงเหมาะแก่การใช้งานเพื่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อพิสูจน์การยอมรับหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (กริช แรง สูงเนิน, 2554) และในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ผู้วิจัยได้กำหนดสมการโครงสร้างไว้ก่อนล่วงหน้าจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเป็นวิธีที่ผสมกันระหว่าง 2 วิธี ได้แก่ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และ 2) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis: PA) (กริช แรงสูงเนิน, 2554; เอกสารประกอบการอบรมเทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS) ดังนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เป็นการวิเคราะห์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observed Variable) โดยการทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรสังเกต ทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร อัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม AMOS โมเดลสมการโครงสร้างประกอบด้วยตัวแปรแฝง (Latent Variables) เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถวัดค่าได้โดยตรงแต่จะประมาณค่าได้จากตัวแปรสังเกต (Observed Variables) ของแต่ละตัวแปรแฝง โดยตัวแปรแฝงแทนด้วยสัญลักษณ์รูปวงรีและตัวแปรสังเกตแทนด้วยสัญลักษณ์รูปสี่เหลี่ยมในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม มีขั้นตอนหลัก ๆ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดและวาดโมเดลองค์ประกอบความสัมพันธ์ (Model Specification) ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observed Variable) และตัวแปรแฝง (Latent Variable) ที่มีหลักการมาจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เพื่อบอกถึงโครงสร้างของโมเดลที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 2 เชื่อมข้อมูลของตัวแปรที่บันทึกในโปรแกรม SPSS ไว้ก่อนแล้วเข้าไปสู่ โปรแกรม AMOS Version 18 เพื่อให้ตัวแปรอิสระในโมเดลมีค่าตัวเลขเพื่อการวิเคราะห์

ขั้นที่ 3 เลือกสถิติที่ต้องการให้โปรแกรมวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้ในการรายงานผลการวิเคราะห์ โดยเลือกสถิติที่ต้องวิเคราะห์จากหน้าจอ Analysis properties หัวข้อ Estimation (เลือก Maximum Likelihood), Bias (เลือก Unbiased), Output (เลือก Maximization History, Standardized Estimates, Squared Multiple Correlations, Sample Moments, Modification Indices และอื่น ๆ)

ขั้นที่ 4 ดำเนินการให้โปรแกรม AMOS วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เนื่องจากได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตกับตัวแปรแฝงไว้ก่อน

4.2 การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยมีขั้นตอน 2 ส่วน คือ

1. การประมาณค่าพารามิเตอร์

1.1 การกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดล (Specification of The Model) เป็นการศึกษาว่าตัวแปรแฝงใดที่มีความสัมพันธ์ทางตรงทางอ้อมต่อผลการดำเนินงาน โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Cause Relationship) หรือความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Model) ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variables) และตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables)

1.2 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of The Model) ผู้วิจัยใช้เงื่อนไขกฎทรี (T-Rule) คือ จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าจะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง (df เท่ากับหรือมากกว่า 0) หรือหากต้องการให้จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าน้อยกว่าจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่างควรมีตัวบ่งชี้หรือตัวแปรสังเกตจำนวน 3 ตัวแปรเป็นอย่างน้อย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

1.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation form The Model) ผู้วิจัยใช้การประมาณค่าโดยวิธี Maximum Likelihood (ML) ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุดวิธีนี้ใช้ฟังก์ชันความกลมกลืนที่ไม่ใช่ฟังก์ชันแบบเส้นตรงแต่ก็เป็นฟังก์ชันที่บอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากกลุ่ม ตัวอย่างอันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์และเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่ถูกสร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐานค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี ML มีความคงเส้นคงวา (Consistency) มีประสิทธิภาพและความเป็นอิสระจากมาตรการแจกแจงคู่ของค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้วิธี ML เป็นแบบปกติและความแปรปรวนของค่าประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของค่าพารามิเตอร์การใช้โปรแกรม AMOS นิยมเลือกใช้วิธีการประมาณการแบบ Maximum Likelihood (ML) เนื่องจากเป็นวิธีการที่พยายามทดสอบว่าชุดข้อมูลตัวแปรที่ได้จากการสังเกตนั้นสามารถนำมา

สร้างเป็นโมเดลความสัมพันธ์ได้หรือไม่ โดยการหาค่าโดยการประมาณการเปรียบเทียบเมทริกซ์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการคำนวณกับเมทริกซ์ที่ได้จากการสังเกตและจะมีการปรับค่าให้ใกล้เคียงกันมากที่สุดนอกจากนั้นวิธีการนี้ยังกำหนดให้ข้อมูลตัวอย่างที่เก็บได้ต้องมีการกระจายปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normal Distribution) (Arbuckle, 2007b และ Kline, 2011 อ้างใน นุจรี พิเชฐกุล และพนารัตน์ ปานมณี, 2555; Cunningham, 2008 อ้างใน กริช แรงสูงเนิน, 2554) โดยการเลือกวิธี Maximum Likelihood (ML) ในการวิเคราะห์จะให้ค่าสถิติที่สำคัญ เช่น ค่าไคสแควร์ (X^2) ค่าพารามิเตอร์ของโมเดล ค่าน้ำหนักของตัวแปร ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของตัวแปรในโมเดล เป็นต้น การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ผู้วิจัยใช้ผลลัพธ์จากตารางสถิติ 3 กลุ่ม (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่ม Estimates เป็นกลุ่มที่รวบรวมค่าสถิติทั่วไปที่จะใช้ในการอธิบายค่าต่าง ๆ ของโมเดล โดยใช้ค่าสถิติค่าความสัมพันธ์และน้ำหนักความสัมพันธ์จากตาราง Regression Weight ที่ค่า p หากค่า $p < 0.05$ แสดงว่าความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากค่า $p > 0.05$ แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตาราง Standardized Regression Weight เพื่อทราบค่าน้ำหนักความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรและระหว่างตัวแปร

กลุ่มที่ 2 กลุ่ม Modification Indices เป็นกลุ่มที่แสดงค่า M.I จากตาราง Covariances เพื่อปรับแต่งองค์ประกอบให้ผ่านเกณฑ์และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแนวทางการปรับแต่งองค์ประกอบจะดำเนินการจากคู่ที่โปรแกรมพบว่าค่าความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ละคู่ก่อนแล้วสังเคราะห์ใหม่ ถ้าองค์ประกอบยังไม่ผ่านเกณฑ์อีกจะปรับแต่งจากตัวแปรคู่ที่โปรแกรมพบว่าค่าความคลาดเคลื่อนรองลงมาไปตามลำดับ ซึ่งวิธีการปรับแต่งองค์ประกอบในสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มี 3 วิธี ได้แก่

1. วิธีตัดตัวแปรบางตัวออกไป โดยเลือกตัดตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักตัวแปร (Factor Loading) น้อยออกไป
2. วิธียุบรวมตัวแปร โดยเลือกยุบรวมตัวแปรในคู่ที่มีค่า M.I สูงๆ แล้วสร้างตัวแปรใหม่แทน
3. วิธีการเชื่อมเส้น ลูกศร โดยเพิ่มเส้น ลูกศรแบบสองหัวเชื่อมระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนคู่ที่มีค่า M.I มากที่สุด เพราะการเพิ่มเส้นลูกศรจะทำให้ค่าพารามิเตอร์เพิ่มและทำให้ค่า df ลดลง เมื่อค่า df ลดลงจะมีผลทำให้ค่าสถิติดีขึ้น

กลุ่มที่ 3 กลุ่ม Model Fit เป็นกลุ่มที่แสดงว่าค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าโมเดลผ่านเกณฑ์หรือไม่ และเป็นการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีทดสอบความเหมาะสมของโมเดล (Model Fit) และเพื่อชี้ว่าโมเดลนั้น ๆ มีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยใช้ค่าดัชนีทดสอบความเหมาะสมของโมเดลจากตาราง 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ดังนี้ (Byrne, 2001; กริช แรงสูงเนิน, 2554 อ้างถึง Kline, 2005; ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555; เอกสาร ประกอบการอบรมเทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS โดย รศ.ดร.กัลยา วานิชย์บัญชา เมื่อวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2554 ; เอกสารประกอบการอบรม “การวิเคราะห์สถิติด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling))

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

สัญลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	การพิจารณา
CMIN-p	Chi-square Probability Level	เพื่อตรวจสอบค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์ ซึ่งจะต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	$P > 0.05$	ค่า p ต้องมากกว่า 0.05 ค่า p ยิ่งมากยิ่งดี
CMIN/df	Relative Chi-square	ตรวจสอบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	< 3	ค่า CMIN/df ต้องน้อยกว่า 3 ค่า CMIN/df เข้าใกล้ 0 ยิ่งดี
GFI	Goodness of Fit Index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	ค่า GFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า GFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	การพิจารณา
AGFI	Adjusted Goodness Fit Index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	ค่า AGFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า AGFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี
CFI	Comparative Fit Index	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืนโดยมีค่าระหว่าง 0-1.00	> 0.90	ค่า CFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า CFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation	เพื่อบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน	< 0.08	ค่า RMSEA ต้องน้อยกว่า 0.08 ค่า RMSEA เข้าใกล้ 0 ยิ่งดี
SRMR	Standardized Root Mean Square Residual	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน	< 0.08	ค่า SRMR ต้องน้อยกว่า 0.08

จากตาราง 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ค่าดัชนี ทั้ง 7 รายการ ได้แก่ X^2 , X^2/df , GFI1, AGFI, CFI, RMSEA และ RMR มาทดสอบความสอดคล้อง กลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังนี้ (Diamantopoulos and Siguaw, 2000 ; Schumacker and Lomax, 2010)

1. การทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square: X^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไคสแควร์มีค่าสูงมากและมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรืออีกนัยหนึ่งคือโมเดลตามสมมติฐานยังไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับโมเดลต่อไป จนค่าสถิติไคสแควร์ที่ทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p) มากกว่า 0.05 จึงแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาส อังศุโชติ และคณะ, 2554 ; Schumacker and Lomax, 2010)

2. Model and The Independent Model With The Saturated Model (X^2/df) ค่า X^2/df เป็นค่าไคสแควร์ (Chi-Square: X^2) หาด้วยค่า degrees of freedom โดยทั่วไปแล้วค่าที่ได้ต้องน้อยกว่า 3 จะเป็นค่าที่ดีและค่าที่เข้าใกล้หรือเท่ากับ 0 จะเป็นค่าที่ดีที่สุด

3. การทดสอบดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ควรอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยค่า 1 หมายถึงค่าชี้วัดที่แสดงว่าโมเดลนั้นๆ มีความสอดคล้องกลมกลืนที่สุด แต่หากค่า GFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

4. การทดสอบดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness Fit Index: AGFI) ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยค่า 1 หมายถึงค่าชี้วัดที่แสดงว่าโมเดลนั้นๆ มีความสอดคล้องกลมกลืนที่สุด แต่หากค่า AGFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

5. การทดสอบค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index: CFI) จะพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ โดยค่า CFI อยู่ระหว่าง 0 และ 1 แต่หากค่า CFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

6. การทดสอบค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไคสแควร์ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงนั้นไม่สอดคล้องกับความจริง RMSEA ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.05-0.08 หรือน้อยกว่า 0.08 ซึ่งแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และค่าที่เข้าใกล้ 0 ถือว่าเป็นค่าที่ดีที่สุด

7. การทดสอบดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน (Standardized Root Mean Square Residual: SRMR) คือรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐานเป็นค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Residual) ซึ่งเป็นค่าความคลาดเคลื่อนหารด้วยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (Estimated Standard Error) โดยควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงจะถือว่าแบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Schumacker and Lomax, 2010)

สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ใช้พิจารณาโมเดลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากค่าสถิติที่คำนวณได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดต้องปรับ โมเดลใหม่ โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีและค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model Modification Indices) ซึ่งเป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัวทำการปรับโมเดลจนได้โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีค่าสถิติตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยทำการปรับ โมเดล ใหม่ (Re-specified Model) หากพบว่าผลการวิเคราะห์แสดงถึงการไม่ยอมรับในโมเดลจะทำการปรับโมเดลตามคำแนะนำของค่า M.I (Modification Indices) จากนั้นจึงทำการให้โปรแกรม AMOS วิเคราะห์ใหม่อีกครั้งจนกระทั่งผลการวิเคราะห์เป็นที่ยอมรับ

ขั้นที่ 6 แปลผลการวิเคราะห์สถิติที่ได้ เป็นการสรุปผลงานวิจัยตามค่าสถิติที่กำหนดไว้เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

3.6 บทสรุป

การศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากร เครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูล และเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยเริ่มการทบทวนวรรณกรรม เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี งบการเงิน ทดสอบทางสถิติและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นในการศึกษาของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 โดยการศึกษากลไกในการกำกับดูแลกิจการ 5 ด้าน การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 10 ด้าน ตัวแบบการจัดการกำไรของ Yoon (Yoon Miller and Jiraporn, 2006) และผลการดำเนินงาน วัดโดย Tobin Q จากประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 416 บริษัท และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในดัชนีหลักทรัพย์ SET 100 ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561

ในการศึกษานี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล และการวิเคราะห์เชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานดังนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวแปร
- 4.2 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง
- 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
- 4.4 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ รวมถึงกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติเพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความเข้าใจตรงกัน เกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ

สัญลักษณ์	ความหมาย
CG	กลไกการกำกับดูแลกิจการ
CSR	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม
EM	การจัดการกำไร
Tobin Q	ผลการดำเนินงาน
P-value	ค่าสัดส่วนของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิเสธสมมติฐานและเป็นค่าที่คำนวณได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ (Observed Significance Level)
E	ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ภายใน
SE	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
TE	ขนาดอิทธิพลรวม (Total Effects)
IE	ขนาดอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects)
DE	ขนาดอิทธิพลทางตรง (Direct Effects)
χ^2	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
df	ค่าองศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
P	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
N	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
CFI	ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index)
GFI	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
SRMR	ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual)
RMSEA	ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square of Approximation)

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวแปร

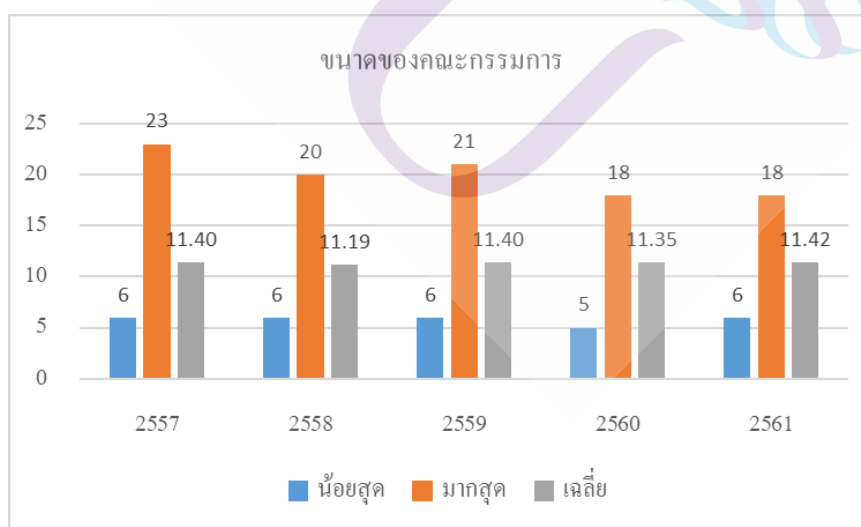
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวแปร เป็นการสรุปถึงลักษณะ โดยทั่วไปในตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยการศึกษาได้นำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน ดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanism)

ในการศึกษานี้ ได้ศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในดัชนีหลักทรัพย์ SET 100 จากรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี 2557-2561 จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่ามีบริษัทที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวจำนวน 416 บริษัท ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีทั้งสิ้น 416 ข้อมูล ผลการวิเคราะห์กลไกการกำกับดูแลกิจการ ในรายงานประจำปี (56-1) ในส่วนนี้เป็น การวิเคราะห์กลไกการกำกับดูแลประกอบด้วย โครงสร้างคณะกรรมการ 5 ด้าน ดังนี้

4.1.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านขนาดของคณะกรรมการ

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ขนาดของคณะกรรมการ โดยดูจากจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด ซึ่งวิเคราะห์จากรายชื่อคณะกรรมการ จากรายงานประจำปี (56-1) เพื่อนับจำนวนกรรมการของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี เพื่อหาขนาดของคณะกรรมการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

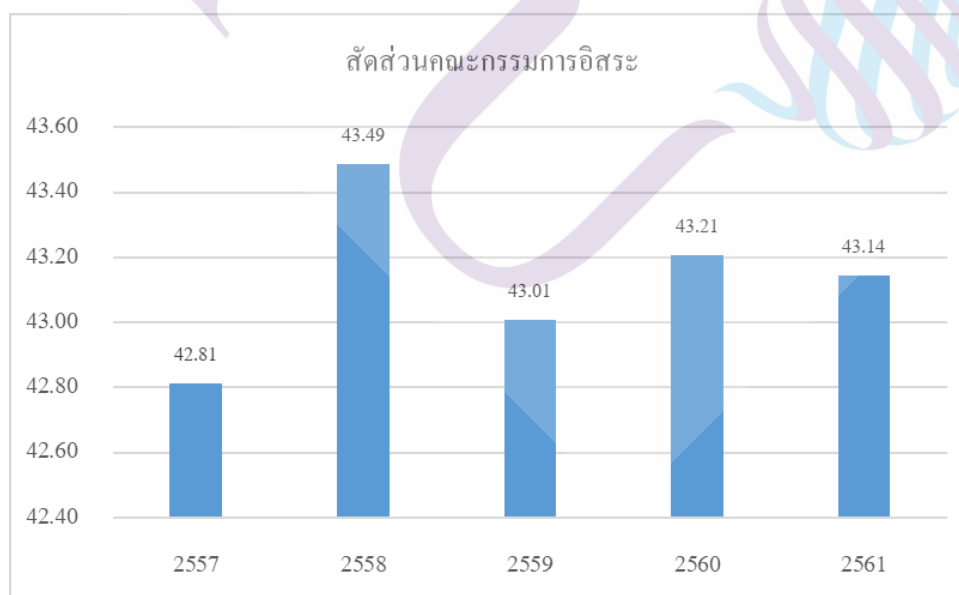
ภาพที่ 4.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านขนาดของคณะกรรมการ

จากภาพที่ 4.1 แสดงถึงจำนวนคณะกรรมการในแต่ละปี ซึ่งจำนวนกรรมการในปี 2557 มากที่สุดอยู่ที่ 23 คน และน้อยที่สุด 6 คน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 12 คน ในปี 2558 จำนวนคณะกรรมการมากที่สุด 20 คน น้อยที่สุด 6 คน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 12 คน ในปี 2559 มากที่สุดอยู่ที่ 21 คน น้อยที่สุด 6 คน ค่าเฉลี่ย 12 คน ในปี 2560 มากที่สุด 18 คน น้อยที่สุด 5 คน ค่าเฉลี่ย 11 คน ในปี 2561 มากที่สุด 18 คน น้อยที่สุด 6 คน ค่าเฉลี่ย 11 คน

โดยจำนวนคณะกรรมการในแต่ละปีของกลุ่มตัวอย่างจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ดัชนีหลักทรัพย์ SET 100 ปีพ.ศ. 2557-2561 จำนวนมักจะคงที่ มีอัตราเข้า-ออก อยู่ที่ 1-2 คน เพราะส่วนใหญ่แล้ว คณะกรรมการมักจะดำรงตำแหน่งต่อเนื่องไป

4.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์สัดส่วนของกรรมการอิสระ โดยวิเคราะห์จากจำนวนกรรมการอิสระ จากรายงานประจำปี (56-1) โดยการนับจำนวนกรรมการอิสระของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี เพื่อหาสัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังนี้

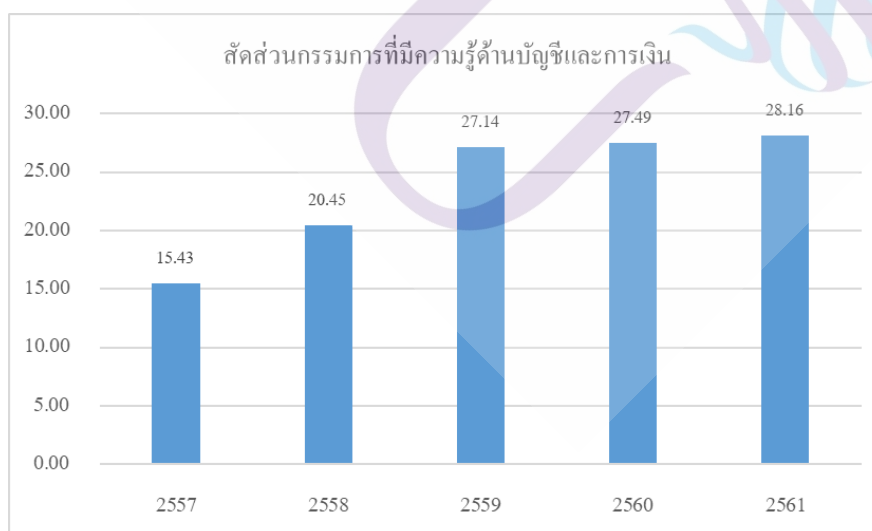
ภาพที่ 4.2 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนกรรมการอิสระ

จากภาพที่ 4.2 แสดงถึงสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ต่อคณะกรรมการทั้งหมด ซึ่งในปี 2557 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ร้อยละ 42.81 ปี 2558 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระร้อยละ 43.49 ปี 2559 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระร้อยละ 43.01 ปี 2560 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระร้อยละ 43.21 และ ปี 2561 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระร้อยละ 43.14

โดยคณะกรรมการอิสระตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้กำหนดไว้ว่าบริษัทต้องมีคณะกรรมการอิสระ มากกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละปี สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระเกินกว่าร้อยละ 40 ซึ่งมากกว่า 1 ใน 3 จึงกล่าวได้ว่าบริษัทกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีคณะกรรมการอิสระตามข้อกำหนด

4.1.1.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จำนวนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ซึ่งวิเคราะห์จากคุณวุฒิทางการศึกษา หรือประวัติการอบรมที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี จากการเปิดเผยในรายงานประจำปี (56-1) โดยการนับจำนวนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงินของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี เพื่อหาสัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงินต่อกรรมการทั้งหมด ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังนี้

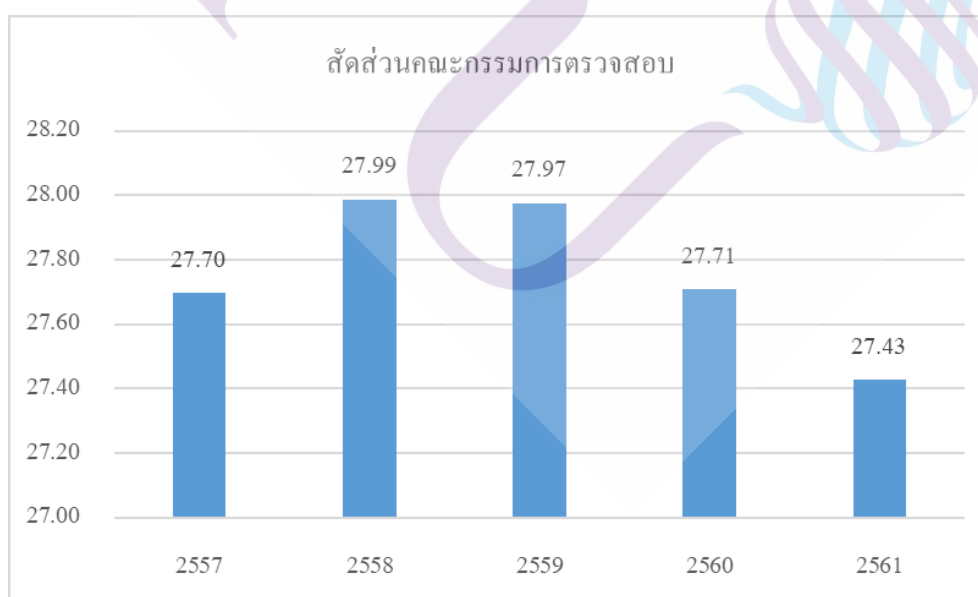
ภาพที่ 4.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน

จากภาพที่ 4.3 แสดงถึงสัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ต่อจำนวนกรรมการทั้งหมด ซึ่งในปี 2557 สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน มีอัตราร้อยละ 15.43 ปี 2558 สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน มีอัตราร้อยละ 20.45 ปี 2559 สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน มีอัตราร้อยละ 27.14 ปี 2560 สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน มีอัตราร้อยละ 27.49 และปี 2561 สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน มีอัตราร้อยละ 28.16

จากการวิเคราะห์จำนวนกรรมการที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน โดยการวิเคราะห์คุณวุฒิการศึกษาด้านบัญชีและการเงิน และประสบการณ์การฝึกอบรมทางวิชาชีพบัญชี แนวโน้มของกรรมการที่มีความรู้ทางด้านบัญชี มีเพิ่มสูงขึ้น ส่วนใหญ่จะเกิดจากการฝึกอบรม และเข้าร่วมสัมมนาที่สภาวิชาชีพบัญชีจัดขึ้น

4.1.1.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งวิเคราะห์จากรายชื่อกรรมการที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตรวจสอบจากรายงานประจำปี(56-1) โดยการนับจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี เพื่อหาสัดส่วนกรรมการตรวจสอบต่อกรรมการทั้งหมด ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังนี้

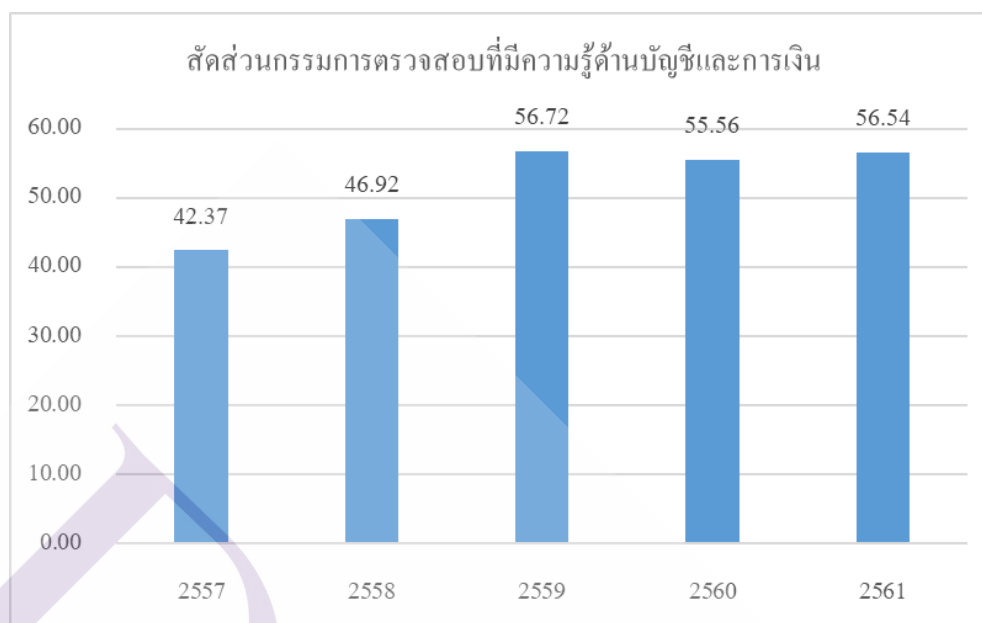
ภาพที่ 4.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ

จากภาพที่ 4.4 แสดงถึงสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ ต่อจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด ซึ่งในปี 2557 สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบมีอัตราร้อยละ 27.70 ปี 2558 สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ มีอัตราร้อยละ 27.99 ปี 2559 สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ มีอัตราร้อยละ 27.97 ปี 2560 สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ มีอัตราร้อยละ 27.71 และปี 2561 สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ มีอัตราร้อยละ 27.43

จากการวิเคราะห์คณะกรรมการตรวจสอบ ของทุกบริษัทกลุ่มตัวอย่างในแต่ละบริษัท ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวน 3 คน ทุกคนเป็นกรรมการอิสระ มีส่วนน้อยที่จะมีคณะกรรมการตรวจสอบ 5-6 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

4.1.1.5 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ซึ่งวิเคราะห์จากรายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบที่มีวุฒิการศึกษาด้านการบัญชีและการเงิน หรือมีประสบการณ์ผ่านการอบรมทางวิชาชีพบัญชี วิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานประจำปี (56-1) โดยการนับจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี เพื่อหาสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงินต่อคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมด ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาพที่ 4.5 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ด้านสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน

จากภาพที่ 4.5 แสดงถึงสัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน ต่อจำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมด ซึ่งในปี 2557 มีสัดส่วนในอัตราร้อยละ 42.37 ปี 2558 มีสัดส่วนในอัตราร้อยละ 46.92 ปี 2559 มีสัดส่วนในอัตราร้อยละ 56.72 ปี 2560 มีสัดส่วนในอัตราร้อยละ 55.56 และปี 2561 มีสัดส่วนในอัตราร้อยละ 56.54

จากการวิเคราะห์คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางด้านบัญชีและการเงิน ของทุกบริษัทกลุ่มตัวอย่างในแต่ละปี ส่วนใหญ่จะมีกรรมการตรวจสอบ 1 คนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านบัญชีและการเงิน มีส่วนน้อยที่คณะกรรมการตรวจสอบทุกคนมีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางด้านบัญชีและการเงิน มีจำนวนมากขึ้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเข้ารับการอบรมและสัมมนา ที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

4.1.1.6 ภาพรวมของตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการ

การวิเคราะห์กลไกการกำกับดูแลประกอบด้วย โครงสร้างคณะกรรมการ 5 ด้าน ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ สัดส่วนของกรรมการที่มีความรู้ด้านบัญชีและ

การเงิน สักส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ และ สักส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านบัญชี และการเงินเนื่องจากกิจการที่มีกลไกในการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะช่วยให้กิจการมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการดีขึ้น ทั้งนี้กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดียังช่วยให้การจัดการกำไรลดลง ซึ่งโครงสร้างของคณะกรรมการจึง เป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์หลักไถ่การกำกับดูแลกิจการในภาพรวม ที่สะท้อนจากโครงสร้างกรรมการ 5 ด้านข้างต้น ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังนี้

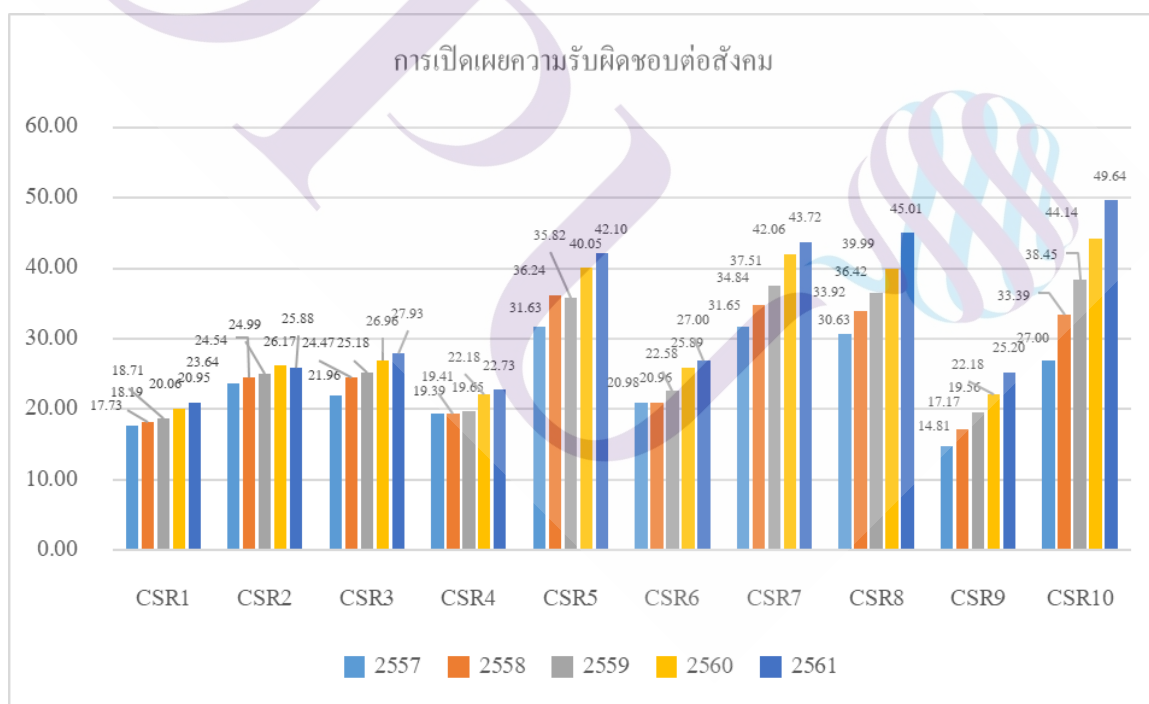

ภาพที่ 4.6 กลไกการกำกับดูแลกิจการ

จากภาพที่ 4.6 แสดงถึงกลไกการกำกับดูแลกิจการในภาพรวม จากการเก็บข้อมูลโครงสร้างคณะกรรมการ 5 ด้าน ภาพรวมของกลไกการกำกับดูแลกิจการมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้วัดจากขนาดคณะกรรมการ กรรมการอิสระ กรรมการที่มีความรู้ทางบัญชีการเงิน คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน แล้วหาค่าเฉลี่ยในแต่ละปีจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยในปี 2559 ค่าเฉลี่ย 24.40 ปี 2560 ค่าเฉลี่ย 24.27 ปี 2561 ค่าเฉลี่ย 24.47

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility)

ผลการวิเคราะห์การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ในรายงานประจำปี ในส่วนนี้เป็น การวิเคราะห์การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ด้านคือ คือ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การ ประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม (8) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม (9) การมีนวัตกรรม และการเผยแพร่ นวัตกรรม และ (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน วิเคราะห์ด้วยวิธีการนับประโยค ผู้วิจัยให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1 ประโยค และหากไม่มีการ เปิดเผยในประเด็นใดผู้วิจัยให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ในประเด็นนั้น และหากพบว่าบริษัทมีการ เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ข้อมูลนั้นไม่เกี่ยวข้องกับบริษัท หรือเปิดเผยแบบไม่ชัดเจนว่าเป็นการดำเนินการของบริษัทหรือไม่ จะให้ค่าคะแนนเป็น N/A (Not Applicable) และไม่นำมารวมในการนับคะแนนการเปิดเผย หลังจากนั้น ทำการรวมคะแนนของแต่ละบริษัท จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.7 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

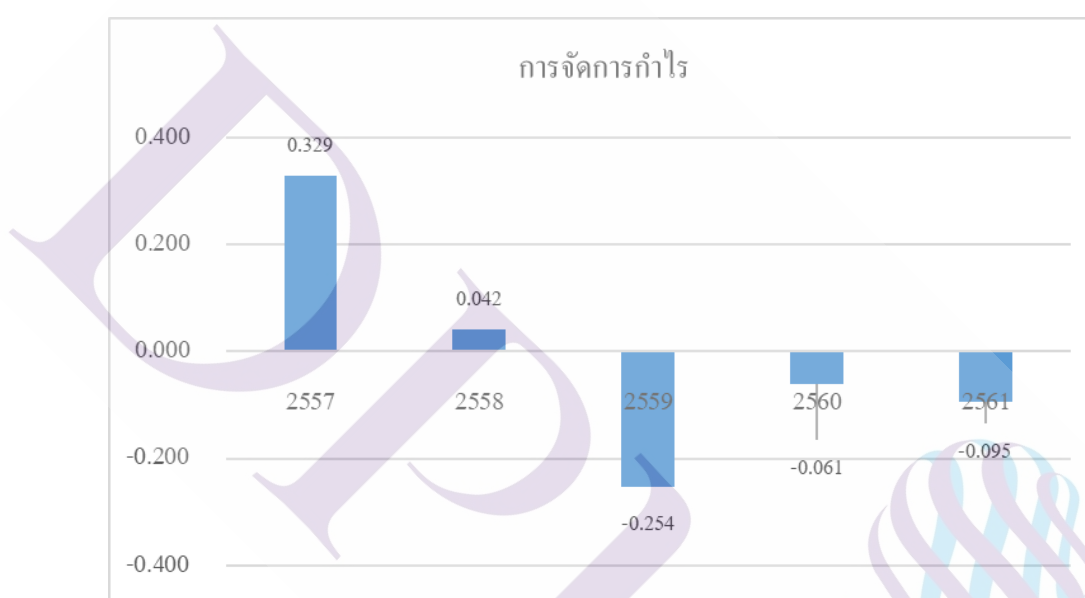
จากภาพที่ 4.7 แสดงถึงการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดเผยใน รายงานประจำปีและรายงานความยั่งยืนของกิจการในส่วนนี้เป็นวิเคราะห์ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อ สังคม 10 ด้าน ซึ่งแนวโน้มการเปิดเผยสูงขึ้นทุกปี ประเด็นที่มีการเปิดเผยแนวโน้มสูงที่สุดได้แก่ CSR 10 การจัดทำรายงานความยั่งยืน เป็นการเปิดเผยแนวทางการบริหารด้านเศรษฐกิจ นโยบาย เป้าประสงค์ความรับผิดชอบต่อ ทรัพยากรที่ใช้ข้อปฏิบัติในแต่ละด้าน ความท้าทาย และความยุ่งยากที่ เกิดขึ้นรวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินแนวทางการบริหารจัดการ โดยใช้แนวทางการจัดทำรายงานแห่ง ความยั่งยืนและวิธีจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนตามกรอบของ GRI บริษัทส่วนใหญ่เริ่มทำรายงาน ความยั่งยืน ตั้งแต่ปี 2558 และมีแนวโน้มการรายงานสูงขึ้นเรื่อยๆ

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงลำดับถัดมาได้แก่ ด้าน CSR 8 การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม ที่เปิดเผยการรายงานปริมาณการใช้วัสดุ วัสดุรีไซเคิล พลังงานและน้ำ ข้อมูลปริมาณการ ปล่อยมลพิษทางอากาศ น้ำทิ้งและของเสีย รวมถึงการหกรั่วไหลที่มีนัยสำคัญ การเปิดเผยข้อมูลการบรรเทา ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย และวัสดุภัณฑ์ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามประเภทผลิตภัณฑ์ เช่นเดียวกับ CSR 7 การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนและสังคม มีแนวโน้มการเปิดเผยสูงขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดเผยถึงการจ้างแรงงานท้องถิ่น การบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะในช่องทางที่เป็นทั้งเชิงพาณิชย์ การบริจาคเงินและการปฏิบัติตาม ข้อผูกพันร่วมการประเมินผลกระทบ และแผนงานการพัฒนาหรือผลกระทบต่อชุมชน และ CSR 5 การ ปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม ซึ่งเป็นการเปิดเผยรายงานสถิติการจ้างงาน เปิดเผยอัตราค่า ใช้จ่ายบาดเจ็บของพนักงาน แผนงานที่มีไว้ช่วยเหลือแรงงานและครอบครัว ชุมชน ทั้งการให้ความรู้การ ฝึกอบรม การให้คำปรึกษาการป้องกันและการควบคุมความเสี่ยงต่อโรคร้ายแรงต่าง ๆ และรายงาน จำนวนชั่วโมงฝึกอบรมของพนักงาน การให้ความรู้เพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ในขณะที่การเปิดเผย CSR 1 การกำกับดูแลกิจการที่ดี CSR 2 การประกอบกิจการด้วยความ เป็นธรรม CSR 3 การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน CSR 4 การเคารพสิทธิมนุษยชน CSR 6 ความ รับผิดชอบต่อผู้บริโภค CSR 9 การมีนวัตกรรม มีแนวโน้มการเปิดเผยที่สูงขึ้นในทุกๆ ปีเช่นกัน แต่การ เปิดเผยอยู่ในระดับต่ำ

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการกำไร (Earning Management)

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ผลการจัดการกำไรของบริษัท ตั้งแต่ปี 2557 – 2561 งานวิจัยฉบับนี้ใช้รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary accruals : DCA) เป็นตัวแทน (Proxy) ในการวัดค่าการจัดการกำไรโดยคำนวณ จากผลต่างระหว่างรายการคงค้างรวมกับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารจากตัวแบบ Yoon (Yoon Miller and Jiraporn, 2006) ในการวัดการจัดการกำไร ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังนี้

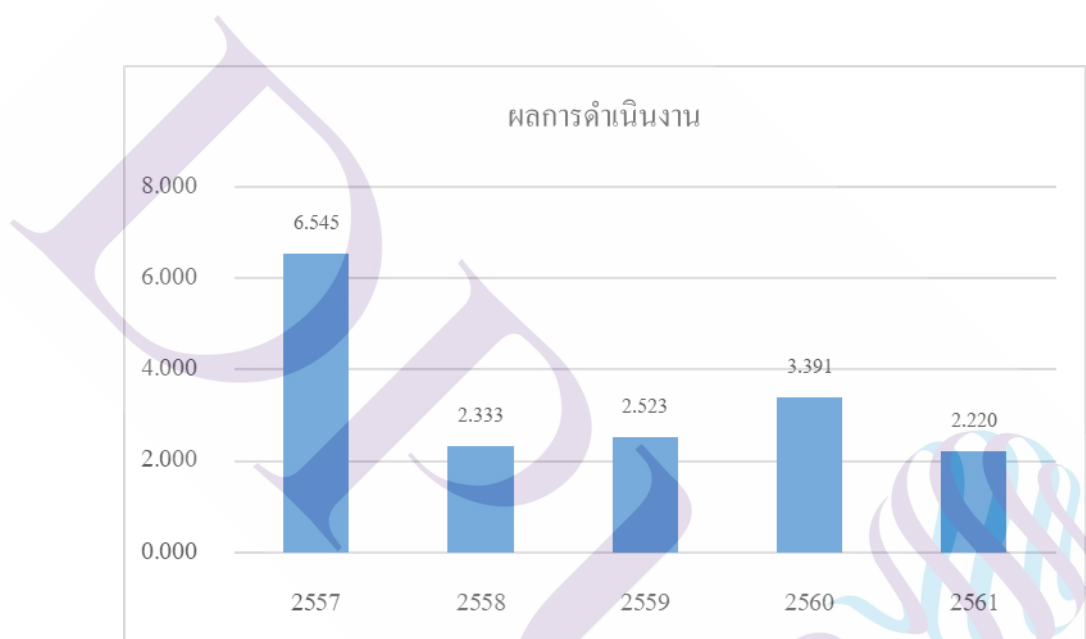

ภาพที่ 4.8 แนวโน้มการจัดการกำไรของบริษัท

จากภาพที่ 4.8 แสดงแนวโน้มการจัดการกำไรของบริษัท โดยในปี 2557 มีการจัดการกำไรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.329 ปี 2558 มีการจัดการกำไร 0.042 ปี 2559 มีการจัดการกำไร -0.254 ปี 2560 มีการจัดการกำไร -0.061 ปี 2561 ปีการจัดการกำไร -0.095 โดยการจัดการกำไรถ้ามีค่าเป็นบวก หมายความว่า มีการจัดการกำไรของบริษัทให้มีตัวเลขสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากการจัดการกำไรมีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการจัดการกำไร ให้กำไรของบริษัทมีค่าต่ำลง ซึ่งจากภาพแสดงว่า บริษัทกลุ่มตัวอย่าง มีแนวโน้มในการจัดการกำไรให้มีค่าต่ำลง

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท (Firm Performance)

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของบริษัท ตั้งแต่ปี 2557 – 2561 ซึ่งผลการดำเนินงานของบริษัท วัดจากผลการดำเนินงานทางด้านตลาด Tobin's Q ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่มีการผสมผสานกันระหว่างตัวเลขทางบัญชีและมูลค่าทางการตลาดของบริษัท ได้แก่ มูลค่าทางการตลาดทั้งหมดของบริษัท และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ หาก Tobin's Q มีค่าสูง แสดงว่าผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ถือหุ้น ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (Tobin Q) แสดงได้ดังนี้

ภาพที่ 4.9 ผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Tobin Q)

ภาพที่ 4.9 แสดงแนวโน้มผลการดำเนินงานของธุรกิจ ตามวิธีการวัด Tobin Q ซึ่งในปี 2557 มีค่าเฉลี่ย 6.545 ปี 2558 มีค่าเฉลี่ย 2.333 ปี 2559 มีค่าเฉลี่ย 2.523 ปี 2560 มีค่าเฉลี่ย 3.391 และปี 2561 มีค่าเฉลี่ย 2.220 ซึ่งผลการดำเนินงานของบริษัทกลุ่มตัวอย่างในปี 2557 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และมีแนวโน้มลดลง

4.2 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหรือบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ และเพื่อทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling : SEM) โดยนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต ได้แก่ กลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) การจัดการกำไร (EM) และผลงานดำเนินงานของธุรกิจ (Tobin Q) ซึ่งค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตที่วิเคราะห์ มีดังนี้

1. การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล (Valid Data) เพื่อตรวจสอบข้อมูลตัวแปรสังเกตว่าครบถ้วนหรือไม่ เพื่อป้องกันข้อมูลหาย (Missing Data) ก่อนนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงความครบถ้วนของข้อมูล

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง					
	ข้อมูลที่สมบูรณ์		ข้อมูลที่ขาดหาย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
CG	416	100.00	0	0.00	416	100.00
CSR	416	100.00	0	0.00	416	100.00
EM	416	100.00	0	0.00	416	100.00
TobinQ	416	100.00	0	0.00	416	100.00

โดย CG หมายถึง กลไกการกำกับดูแลกิจการ

CSR หมายถึง การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

EM หมายถึง รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร จากแบบจำลอง

ของ Yoon (Yoon, Miller and Jiraporn, 2006)

TobinQ หมายถึง ผลการดำเนินงาน

จากตารางที่ 4.2 แสดงความครบถ้วนของข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 416 กลุ่มตัวอย่าง มีตัวแปรสังเกตจำนวน 4 ตัวแปร โดยการบันทึกข้อมูลตัวแปรสังเกตทั้ง 4 ตัวแปร มีความครบถ้วนและไม่พบข้อมูลขาดหาย (Missing Data) จึงสามารถนำข้อมูลชุดนี้ไปทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติอื่นต่อไป

2. การตรวจสอบการแจกแจงข้อมูล (Normality) ของตัวแปรสังเกต เพื่อตรวจสอบการแจกแจงปกติ ซึ่งเป็นข้อตกลงเบื้องต้นของการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง เนื่องจากการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรจะทำให้ทราบว่าลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเป็นแบบใด โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การตรวจสอบด้วยการพิจารณา ค่าเฉลี่ย (Mean: M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ค่าต่ำสุด (Minimum: MIN) ค่าสูงสุด (Maximum: MAX) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่อให้สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรในการวิจัยแต่ละตัวมีการแจกแจงปกติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง
CG	0.411	0.076	0.256	0.614	0.509	-0.640
CSR	0.496	0.211	0.139	1.000	0.444	-0.780
EM	0.342	1.446	0.000	23.015	12.585	176.592
TobinQ	3.400	15.359	0.163	298.158	17.411	329.632

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง เป็นข้อมูลกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 พบว่า กลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) มีค่าเฉลี่ย 0.411 ค่าต่ำสุด 0.256 และค่าสูงสุด 0.614 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีค่าเฉลี่ย 0.496 ค่าต่ำสุด 0.139 และค่าสูงสุด 1.000 การจัดการกำไร (EM) มีค่าเฉลี่ย 0.342 ค่าต่ำสุด 0.000 และค่าสูงสุด 23.015 ผลการดำเนินงาน (Tobin Q) มีค่าเฉลี่ย 3.400 ค่าต่ำสุด 0.163 และค่าสูงสุด 298.158

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) หรือความไม่สมมาตรของแจกแจงในภาพรวม พบว่า จากตัวแปรสังเกตจำนวน 4 ตัวแปร ทุกตัวแปร ประกอบด้วย กลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) การเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) การจัดการกำไร (EM) ผลการดำเนินงาน (Tobin Q) มีการแจกแจงใน ลักษณะเบ้ขวา โดยค่าความเบ้เป็นบวก ส่วนค่าความโด่ง (Kurtosis) หรือความสูงของการแจกแจงปกติ ในภาพรวม พบว่า ตัวแปรสังเกต โดยส่วนใหญ่มีค่าความโด่งมากกว่าปกติ นั่นคือ ค่าความโด่งที่ คำนวณได้มากกว่าปกติ นั่นคือค่าความโด่งที่คำนวณได้มีค่าเป็นบวกซึ่งมากกว่า 0 ยกเว้นตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร คือ กลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ที่มีค่าความโด่ง ที่คำนวณเป็นลบซึ่งน้อยกว่า 0 จึงมีลักษณะการแจกแจงเป็นรูปป้าน

ผู้วิจัยตรวจสอบการแจกแจงข้อมูล เพื่อตรวจสอบการแจกแจงปกติของตัวแปร โดย พิจารณาจากค่าความเบ้มีอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ที่แสดงถึงการแจกแจงปกติ (Kline, 2005 อ้างใน กริช แรงสูงเนิน, 2554) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 จำนวน 2 ตัวแปรสังเกต ซึ่งแสดงว่าตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปรนี้มีการแจกแจงปกติ ส่วนตัวแปรสังเกตจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การ จัดการกำไร (EM) ผลการดำเนินงาน (Tobin Q) มีการแจกแจงไม่ปกติ โดยมีค่าความเบ้เป็นบวกเกิน 3 แสดงว่ามีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา จึงปรับด้วยวิธีถอครากของตัวแปร (Cohen and Cohen, 1983 อ้างอิงใน จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2552) ดังตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งที่ ปรับค่าแล้ว

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งหลังปรับค่า

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง
EM	1.511	2.820	17.709
TobinQ	2.950	2.896	15.843

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งที่หลังปรับค่า พบว่าค่าความเบ้ ของตัวแปรสังเกตจำนวน 2 ตัวแปร คือ การจัดการกำไร (EM) และ มูลค่ากิจการ (Tobin Q) มีความเบ้ อยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ที่แสดงถึงการแจกแจงปกติ

ดังนั้น ตัวแปรสังเกตจำนวน 4 ตัวแปร มีการแจกแจงปกติ จึงเหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างต่อไป

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4.3.1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในงานวิจัยนี้ ได้ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรก่อนการวิเคราะห์ (Path Analysis) ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพร้อมทั้งตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดในการศึกษาครั้งนี้ที่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรง (Multicollinearity) โดยหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันแต่หากมีค่าเป็นลบแสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์ในระดับมากเกินไปกว่า 0.80 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (กลไกการกำกับดูแลกิจการ) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การจัดการกำไร) กับตัวแปรตาม (ผลการดำเนินงาน) ดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (กลไกการกำกับดูแลกิจการ) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การจัดการกำไร) กับตัวแปรตาม (ผลการดำเนินงาน) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) การจัดการกำไร (EM) และ ผลการดำเนินงาน (Tobin Q) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.5 และ 4.6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100

	CG	CSR	EM	Tobin Q
CG				
Pearson Correlation	1.00			
Sig. (2-tailed)				
CSR				
Pearson Correlation	.191**	1.00		
Sig. (2-tailed)	.000			
EM				
Pearson Correlation	-.038	-.090	1.00	
Sig. (2-tailed)	.438	.066		
Tobin Q				
Pearson Correlation	-.158**	-.208**	-.086	1.00
Sig. (2-tailed)	.001	.000	.079	

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.6 สรุปทิศทางความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ทิศทางความสัมพันธ์		
		การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	การจัดการกำไร	ผลการดำเนินงานของธุรกิจ
1	กลไกการกำกับดูแลกิจการ	ทิศทางเดียวกัน (+)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
2	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	-	ทิศทางตรงกันข้าม (-)	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
3	การจัดการกำไร	-	-	ทิศทางตรงกันข้าม (-)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สามารถอธิบายได้ตารางที่ 4.5 และตารางที่ 4.6

จากตารางที่ 4.5 และ 4.6 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ($r = 0.191$)

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ($r = -0.158$)

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ($r = -0.208$)

4.3.2.2 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อเป็นการทดสอบว่าตัวแปรในแต่ละคู่กันมีความสัมพันธ์กันจริงหรือไม่ โดยใช้ค่าทางสถิติในการทดสอบและกำหนดขอบเขตในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานดังนี้

ถ้า $\text{sig.} > ? ?$ แสดงว่ายอมรับ H_0 (ตัวแปรคู่กันไม่มีความสัมพันธ์กัน)

ถ้า $\text{sig.} < ? ?$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 (ตัวแปรคู่กันมีความสัมพันธ์กัน)

สมมติฐานที่ 1 กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

H_0 : กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

H_1 : กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
CG	1		
CSR	.191	.000	0.01

จากตารางที่ 4.7 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า $\text{sig} = 0.000 < 0.01$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

H_0 : กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

H_1 : กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
CG	1		
Tobin Q	-.158	.001	0.01

จากตารางที่ 4.9 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ พบว่า $\text{sig} = 0.001 < 0.01$ แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.10 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	กลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงาน	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 3 กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_0 : กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_1 : กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
CG	1		
EM	-.038	.436	0.05

จากตารางที่ 4.11 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไรพบว่า $\text{sig} = 0.436 > 0.05$ แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร	ไม่มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 4 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

H_0 : การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

H_1 : การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
CSR	1		
Tobin Q	-.208	.000	0.01

จากตารางที่ 4.13 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน พบว่า sig = 0.000 < 0.01 แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.14 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงาน	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 5 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_0 : การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_1 : การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
CSR	1		
EM	-.090	.066	0.05

จากตารางที่ 4.15 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร พบว่า sig = 0.066 > 0.05 แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับการจัดการกำไร

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับการจัดการกำไร	ไม่มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 6 การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

H_0 : การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

H_1 : การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
EM	1		
Tobin Q	-.086	.079	0.05

จากตารางที่ 4.17 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า

การจัดการกำไรกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ พบว่า $\text{sig} = 0.079 > 0.05$ แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.18 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำกับผลการดำเนินงาน

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	การจัดการกำกับผลการดำเนินงาน	ไม่มีความสัมพันธ์

4.4 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ในการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ด้วยค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates = ML) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามภาวะสันนิษฐานที่กำหนดและมีค่าสถิติที่สำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องความกลมกลืนของโมเดลตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับ ดังนี้

4.4.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified model) หรือการกำหนดโครงสร้างโมเดล (Model Specification)

4.4.2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of The Model Fit)

4.4.3 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation of The Model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ

4.4.4 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และผลรวมอิทธิพล (Total Effect)

ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

4.4.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over Identified Model)

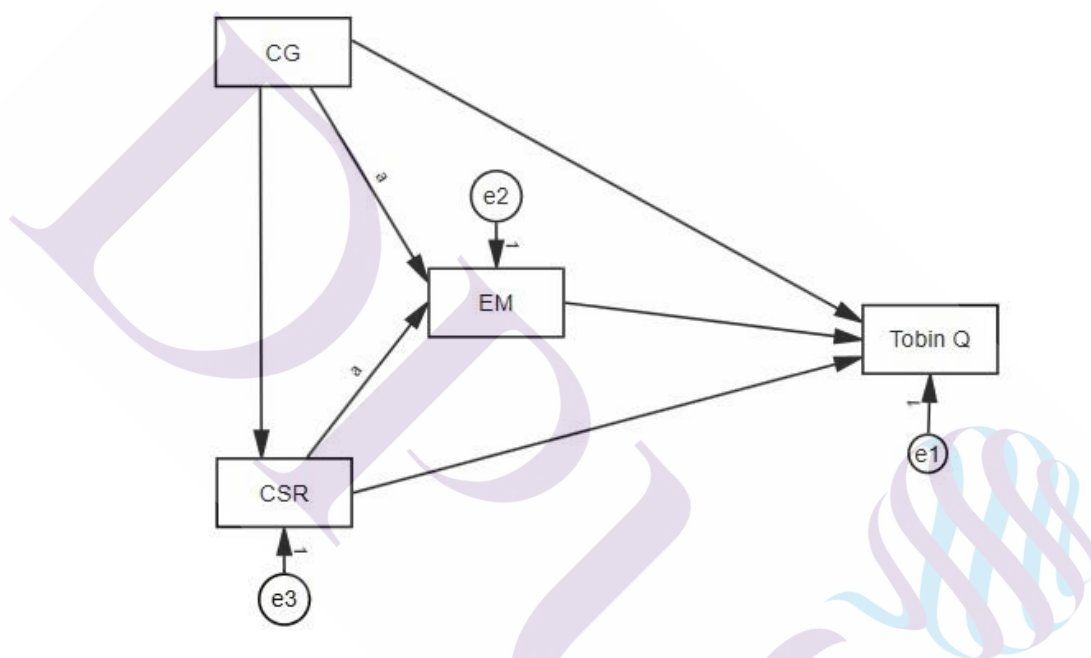
การกำหนดรูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over Identified Model)

CG หมายถึง กลไกการกำกับดูแลกิจการ

CSR หมายถึง การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

EM	หมายถึง การจัดการกำไร
Tobin Q	หมายถึง ผลการดำเนินงานของธุรกิจ
E	หมายถึง ความคลาดเคลื่อน

ซึ่งจะได้รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over Identified Model) แสดงได้ดังภาพที่ 4.10

Chi-square = χ^2_{min} , Chi-square/df = χ^2_{min}/df , df = df , p = p . GFI = gfi , RMSEA = $rmsea$

ภาพที่ 4.10 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path Analysis) ของตัวแปรการศึกษา

4.3.2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of The Model Fit)

การตรวจสอบความสอดคล้องกันของโมเดลหรือตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าสอดคล้องกันก็สามารถนำมาวิเคราะห์ได้และถ้าตัวแปรไม่มีความสอดคล้องกันแล้ว ตัวแบบสมการโครงสร้างจะไม่สามารถนำมาคำนวณได้ ผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับโมเดลจนมีความสมบูรณ์เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือตามหลักของขบวนการวิจัยก่อน ดังนั้น

การพัฒนาโมเดลให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น นิยม เรียกว่า “Model Fit” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

โมเดลตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแทนทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) มีความสอดคล้องกัน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดล ดังนี้

1. ค่า Chi-square Probability Level: CMIN-p เท่ากับ 0.873
2. ค่า Relative Chi-square: CMIN/df เท่ากับ 0.025
3. Goodness of Fit Index: GFI เท่ากับ 1.000
4. Adjusted Goodness Fit Index: AGFI เท่ากับ 1.000
5. Comparative Fit Index: CFI เท่ากับ 1.000
6. Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA เท่ากับ 0.000

จากผลการวิจัยที่ได้ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน โดยขอแสดงข้อมูลตามตารางที่ 4.19 ดังนี้

ตารางที่ 4.19 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

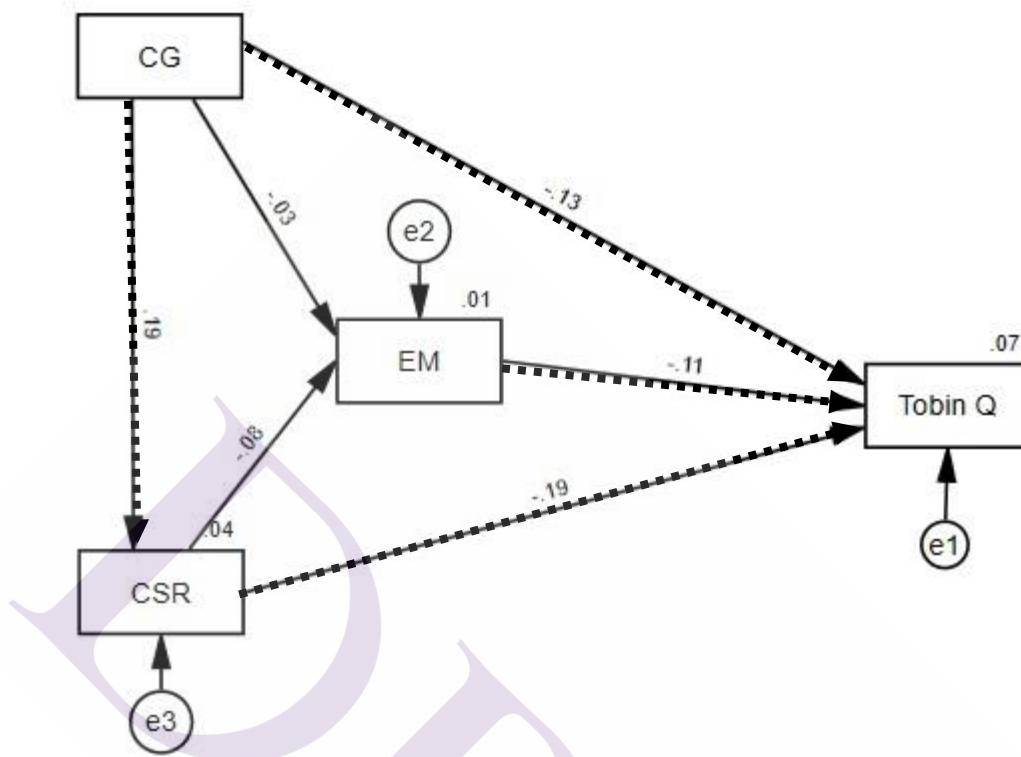
สัญลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
CMIN-p	Chi-square Probability Level	เพื่อตรวจสอบค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์ ซึ่งจะต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	$P > 0.05$	0.873	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
CMIN/df	Relative Chi-square	ตรวจสอบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	< 3	0.025	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
GFI	Goodness of Fit index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 1-1.00	> 0.90	1.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
AGFI	Adjusted Goodness Fit Index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	1.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
CFI	Comparative Fit Index	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืน โดยมีค่าระหว่าง 0-1.00	> 0.90	1.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation	เพื่อบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณค่าระหว่าง 0-1.00	< 0.08	0.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์

4.3.3 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation of The Model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (ตัวแปรแฝง) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น นำมาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบ (Over Identified Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีเส้นทางเชื่อมระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกันที่สามารถเชื่อมได้ไปสู่ตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรภายในหรือตัวแปรแฝงทุกสมการโครงสร้าง ซึ่งได้แสดงค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ค่า t-Value (Critical Ratio : C.R.) ค่า p-Value และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.) ซึ่งได้ผลจากการวิเคราะห์ดังภาพที่ 4.11

ภาพที่ 4.11 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์
ไม่มีอิทธิพล → มีอิทธิพล

จากภาพที่ 4.11 สามารถแสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.) ค่า t - Value (Critical Ratio: C.R.) และค่า p - Value แสดงดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Regression Weights

คู่ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยมาตรฐาน (Estimate)	S.E.	C.R.	P-Value	อิทธิพล (Effects)
CSR <--- CG	.532	.134	3.957	.000	มี
EM <--- CG	-.181	.096	-1.889	.059	ไม่มี
EM <--- CSR	-.181	.096	-1.889	.059	ไม่มี
TobinQ <--- EM	-.262	.115	-2.279	.023	มี
TobinQ <--- CG	-1.864	.718	-2.595	.009	มี
TobinQ <--- CSR	-1.036	.229	-4.009	.000	มี

หมายเหตุ. มีนัยสำคัญ *** < 0.05

ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างได้แสดงผลตามภาพที่ 4.11 และตารางที่ 4.20 ซึ่งแสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานตัวแปรพร้อมทั้งสัญลักษณ์แสดงถึงระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติพบว่า คู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่

อิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เท่ากับ 0.19, อิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อผลการดำเนินงาน (Tobin Q) เท่ากับ -0.13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, อิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อการจัดการกำไร (EM) เท่ากับ -0.03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สมมติฐานการวิจัยที่ 1, 2 และ 3)

อิทธิพลของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อผลการดำเนินงาน (Tobin Q) เท่ากับ -0.19, อิทธิพลของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อการจัดการกำไร (EM) เท่ากับ -0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สมมติฐานการวิจัยที่ 4 และ 5)

อิทธิพลของการจัดการกำไร (EM) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อผลการดำเนินงาน (TobinQ) เท่ากับ -0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สมมติฐานการวิจัยที่ 6)

4.4.4 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และผลรวมอิทธิพล (Total Effect)

จากโมเดลเส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ผ่านการตกแต่งหรือปรับโมเดลแล้ว พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดแล้ว จึงนำโมเดลความสัมพันธ์ดังกล่าวมาหาอิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) และ ผลรวมอิทธิพล (Total Effect : TE) ได้แสดงในตารางที่ 4.21, 4.22 และ 4.23

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการประมาณค่า Standardized direct effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย		
	CG	CSR	EM
CSR	.191	.000	.000
EM	-.029	-.082	.000
TobinQ	-.125	-.194	-.108

จากตารางที่ 4.21 เมื่อพิจารณาผลของอิทธิพลทางตรง พบว่า

กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปิดความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.191, กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน เท่ากับ -0.125, กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการจัดการกำไร โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.029

การเปิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.194 และ การเปิดความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบการจัดการกำไร โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.082

การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.108

ดังนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม มากที่สุด เพราะการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ประสบความสำเร็จจะละเอียดเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่ได้เช่นกัน

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Indirect Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย		
	CG	CSR	EM
CSR	.000	.000	.000
EM	-.016	.000	.000
TobinQ	-.032	.009	.000

จากตารางที่ 4.22 เมื่อพิจารณาผลของอิทธิพลทางอ้อม พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.032

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.009

ดังนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งหมายถึง การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากจะส่งผลให้องค์กรสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ ลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ สร้างแรงจูงใจในการทำงานและรักษาพนักงานคุณภาพให้อยู่กับองค์กร เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์กับนักลงทุนตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการในที่สุด

หลังจากที่แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects Standardized Indirect Effects เพื่อหาอิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) จึงนำไปสู่ผลรวมอิทธิพล (Total Effect : TE) จากตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Total Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย		
	CG	CSR	EM
CSR	.191	.000	.000
EM	-.045	-.082	.000
TobinQ	-.157	-.185	-.108

ถ้าพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (Tobin Q) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของอิทธิพล พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (TobinQ) ได้แก่ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมาคือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) และ การจัดการกำไร (EM) มีอิทธิพลน้อยที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน

จากการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 2 หัวข้อใหญ่ เมื่อพิสูจน์ตรวจสอบข้อมูลทางสถิติแล้วผลการวิจัยพบว่า

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานของโมเดล เพื่อการทดสอบว่าโมเดลเส้นทางที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลจริงเชิงประจักษ์หรือไม่

H_0 : โมเดลเส้นทางตามทฤษฎี = โมเดลตามข้อมูลจริง

H_1 : โมเดลเส้นทางตามทฤษฎี ??? โมเดลตามข้อมูลจริง

โดยการประเมินความสอดคล้องของตัวแบบ (Evaluation The Data-Model Fit) ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแบบทางทฤษฎี ก็คือ การใช้ค่า p-value ซึ่งต้องมีนัยสำคัญสถิติ (Significant : Sig) ที่มีค่ามากกว่า $p > 0.05$ ผลก็คือจะไม่ Sig. ซึ่ง

หมายความว่า ไม่แตกต่างกันหรือมีความสอดคล้องกัน นั่นเอง ซึ่งค่าที่คำนวณได้จากผลการวิจัย คือ มีค่าเท่ากับ $p > 0.873$ (ตารางที่ 4.19)

2. สมมติฐานข้อที่ 2 เป็นการทดสอบสมมติฐานของตัวแปร

2.1 ตัวแปรกลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงาน (TobinQ) ผ่าน การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

2.2 ตัวแปรกลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงาน (TobinQ) ผ่าน การจัดการกำไร (EM) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรกลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) และ กลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (TobinQ) นอกจากนี้ กลไกกำกับดูแลกิจการ (CG) มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (TobinQ) ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

ตารางที่ 4.24 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100

ตัวแปร	Estimate	S.E.	C.R.	P-Value	Label
CSR <--- CG	.532	.134	3.957	.000	H1
EM <--- CG	-.181	.096	-1.889	.059	H3
EM <--- CSR	-.181	.096	-1.889	.059	H5
TobinQ <--- EM	-.262	.115	-2.279	.023	H6, H8, H9
TobinQ <--- CG	-1.864	.718	-2.595	.009	H2
TobinQ <--- CSR	-1.036	.229	-4.009	.000	H4, H7

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (P value มีค่าเท่ากับ 0.009 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) และ กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์และไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร (P value มีค่าเท่ากับ 0.059 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์และไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร (P value มีค่าเท่ากับ 0.059 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) และ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

จากการศึกษา กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานผ่าน การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

ส่วนกลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานผ่าน การจัดการกำไร และ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานผ่าน การจัดการกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล 0.191

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.125

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

พบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.194

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

พบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 การจัดการกำรมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

พบว่า การจัดการกำรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.108

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพลทางอ้อม -0.032 และมีขนาดของอิทธิพลรวม -0.157

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานผ่านการจัดการกำไร

พบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

จากการศึกษาการวิเคราะห์อิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อผลงานการดำเนินงาน (Tobin Q) โดยส่งผ่านการจัดการกำไร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ผู้วิจัยสรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังรายละเอียดในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	ยอมรับ
2	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน	ยอมรับ
3	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร	ปฏิเสธ
4	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน	ยอมรับ
5	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร	ปฏิเสธ
6	การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน	ยอมรับ
7	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	ยอมรับ
8	กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร	ปฏิเสธ
9	การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร	ปฏิเสธ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาอิทธิพลและผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ.2561 จำนวน 416 บริษัท ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี หมายเหตุประกอบงบการเงินและรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล กลไกการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม วิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของตัวแปรการจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน 2) ทำการวิเคราะห์ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการศึกษา โดยตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในการสนับสนุนผลการศึกษาเพื่อให้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังกล่าวถึงข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในส่วนนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาที่ได้จากรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน รวมทั้ง

อิทธิพลและผลกระทบกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการ
กำไรและผลการดำเนินงานของบริษัท โดยผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1.1 การสรุปผลการศึกษา ข้อมูลทั่วไปของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

5.1.1.1 ตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับหลักการกำกับดูแล
กิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดี
เพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน โดยคณะกรรมการบริษัทและ
คณะกรรมการชด้อยจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการบริหารงาน และควบคุม
การดำเนินงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันดังนั้นจะเห็นได้
ว่ากิจการที่มีกลไกในการกำกับดูแลกิจการที่ดี จะช่วยให้กิจการมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพส่งผล
ให้ผลการดำเนินงานของกิจการดี ซึ่งโครงสร้างของคณะกรรมการ เป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับดูแล
กิจการที่ดี ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงกำหนดให้กลไกของการกำกับดูแลกิจการที่ดีหมายถึง กระบวนการใน
จัดการ และการควบคุมกิจการ เพื่อให้สามารถมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของกิจการจะสามารถบรรลุ
เป้าหมายทางธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ซึ่งกลไกการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วย
โครงสร้างคณะกรรมการ 5 ด้าน ผลการศึกษารูปได้ว่า 1. ขนาดของคณะกรรมการ วัดจากจำนวน
คณะกรรมการทั้งหมด ซึ่งจำนวนคณะกรรมการ มีค่าสุดที่จำนวน 5 คน สูงสุดที่ 23 คน ค่าเฉลี่ยของ
คณะกรรมการอยู่ที่ 11-12 คน 2. สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ คือ จำนวนของคณะกรรมการบริษัท
ที่ไม่มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องในบริษัท โดยคณะกรรมการบริษัทควรมีกรรมการอิสระที่สามารถให้
ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายจัดการได้อย่างอิสระในจำนวน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการ จากการ
วิเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละปี เกินกว่าร้อยละ 40 ซึ่งบริษัทกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีกรรมการอิสระตาม
ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3. สัดส่วนของกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้าน
บัญชีและการเงิน วัดจากจำนวนกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีและการเงิน จากจำนวน
กรรมการทั้งหมด จากการวิเคราะห์พบว่า แนวโน้มของกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญด้านบัญชีและ
การเงิน มีเพิ่มสูงขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นจากการฝึกอบรม และเข้าร่วมสัมมนาที่สภาวิชาชีพบัญชีจัดขึ้น
4. สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ วัดจาก จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการทั้งหมด
จาก การวิเคราะห์คณะกรรมการตรวจสอบ ของทุกบริษัทกลุ่มตัวอย่างในแต่ละบริษัท ส่วนใหญ่จะ
ประกอบด้วยกรรมการ 3 คน ทุกคนเป็นกรรมการอิสระ มีส่วนน้อยที่จะมีคณะกรรมการตรวจสอบ 5-6
คน และ 5. สัดส่วนกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชี วัดจากจำนวน

กรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความชำนาญทางการเงินและบัญชีต่อ จำนวนกรรมการตรวจสอบทั้งหมด จากการวิเคราะห์ในแต่ละปีส่วนใหญ่จะมีกรรมการตรวจสอบ 1 คนที่มีความรู้ทางด้านบัญชี มีส่วนน้อยที่คณะกรรมการตรวจสอบทุกคนมีความรู้ความชำนาญด้านบัญชี และแนวโน้มของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางด้านบัญชีมีจำนวนมากขึ้น ภาพรวมของกลไกการกำกับดูแลกิจการเฉลี่ยในแต่ละปีสูงสุด 3 อันดับแรกคือ โดยในปี 2559 ค่าเฉลี่ย 24.40 ปี 2560 ค่าเฉลี่ย 24.27 ปี 2561 ค่าเฉลี่ย 24.47 ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น

5.1.1.2 ตัวแปรการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

การศึกษาบริบทการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมครั้งนี้ ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐานการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศไทย ซึ่งพบว่าโดยส่วนใหญ่มีการรายงานตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 10 ด้าน คือ 1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม 3. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน 4. การเคารพสิทธิมนุษยชน 5. การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม 6. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 7. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 8. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม 9. การมีนวัตกรรม และการเผยแพร่ นวัตกรรม และ 10. การจัดทำรายงานความยั่งยืน ผลการวิเคราะห์การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ด้าน ภาพรวมมีแนวโน้มการเปิดเผยสูงขึ้นทุกปี ประเด็นที่มีการเปิดเผยแนวโน้มสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ CSR 10 การจัดทำรายงานความยั่งยืน ที่เป็นการเปิดเผยแนวทางการบริหารด้านเศรษฐกิจ นโยบาย เป้าประสงค์ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรที่ใช้ข้อปฏิบัติในแต่ละด้าน รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินแนวการบริหารจัดการโดยใช้แนวทางการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนและวิธีจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนตามกรอบของ GRI ซึ่งจากผลการวิจัยบริษัทส่วนใหญ่เริ่มทำรายงานความยั่งยืน ตั้งแต่ปี 2558 และมีแนวโน้มการรายงานสูงขึ้นเรื่อยๆ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงลำดับถัดมาได้แก่ ด้าน CSR 8 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ที่เปิดเผยการรายงานปริมาณการใช้วัสดุ วัสดุรีไซเคิล พลังงานและน้ำ ข้อมูลปริมาณการปล่อยมลพิษทางอากาศ น้ำทิ้งและของเสีย รวมถึงการทรวัวไหลที่มีนัยสำคัญ การเปิดเผยข้อมูลการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับ CSR 7 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม มีแนวโน้มการเปิดเผยสูงขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดเผยถึงการจ้างแรงงานท้องถิ่น การบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในช่องทางที่เป็นทั้งเชิงพาณิชย์ การบริจาคเงินและการปฏิบัติตามข้อผูกพันร่วมการประเมินผลกระทบและแผนงานการพัฒนาหรือผลกระทบต่อชุมชน และ CSR 5 การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม มีแนวโน้มการเปิดเผยสูงขึ้น ในขณะที่การเปิดเผย CSR 1 การกำกับดูแลกิจการที่ดี CSR 2 การ

ประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม CSR 3 การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน CSR 4 การเคารพสิทธิมนุษยชน CSR 6 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค CSR 9 การมีนวัตกรรม มีแนวโน้มการเปิดเผยที่สูงขึ้นในทุกๆ ปีเช่นกัน แต่การเปิดเผยอยู่ในระดับต่ำ

5.1.1.3 การจัดการกำไร (EM)

การวิเคราะห์ผลการจัดการกำไรของบริษัท ตั้งแต่ปี 2557 – 2561 งานวิจัยฉบับนี้ใช้รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary accruals : DCA) เป็นตัวแทน (Proxy) ในการวัดค่าการจัดการกำไรโดยคำนวณ จากผลต่างระหว่างรายการคงค้างรวมกับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารจากตัวแบบ Yoon (Yoon Miller and Jiraporn, 2006) ในการวัดการจัดการกำไร โดยในปี 2557 มีการจัดการกำไรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.329 ปี 2559 มีการจัดการกำไร 0.042 ปี 2559 มีการจัดการกำไร -0.254 ปี 2560 มีการจัดการกำไร -0.061 ปี 2561 ปีการจัดการกำไร -0.095 โดยการจัดการกำไรถ้ามีค่าเป็นบวก หมายความว่า มีการจัดการกำไรของบริษัทให้มีตัวเลขสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากการจัดการกำไรมีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการจัดการกำไร ให้กำไรของบริษัทมีค่าต่ำลง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บริษัทกลุ่มตัวอย่าง มีแนวโน้มในการจัดการกำไรให้มีกำไรต่ำลง

5.1.1.4 ผลการดำเนินงาน (Tobin Q)

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของบริษัท ตั้งแต่ปี 2557 – 2561 ซึ่งผลการดำเนินงานของบริษัท วัดจากผลการดำเนินงานทางด้านตลาด Tobin's Q ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่มีการผสมผสานกันระหว่างตัวเลขทางบัญชีและมูลค่าทางการตลาดของบริษัท ได้แก่ มูลค่าทางการตลาดทั้งหมดของบริษัท และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ผลการวิจัยผลการดำเนินงานของธุรกิจ ตามวิธีการวัด Tobin Q ซึ่งในปี 2557 มีค่าเฉลี่ย 6.545 ปี 2558 มีค่าเฉลี่ย 2.333 ปี 2559 มีค่าเฉลี่ย 2.523 ปี 2560 มีค่าเฉลี่ย 3.391 และปี 2561 มีค่าเฉลี่ย 2.220 ซึ่งผลการดำเนินงานของบริษัทกลุ่มตัวอย่างในปี 2557 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และมีแนวโน้มลดลง ซึ่งโดยปกติ หาก Tobin's Q มีค่าสูง แสดงว่าผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ถือหุ้น

5.1.2 การสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรต่อผลการดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีต่อการจัดการกำไร 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน และ 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแล

กิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว พบว่า

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล 0.191

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล -0.125

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล -0.194

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล -0.108

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 กลไกการกำกับดูแลกิจการอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดของอิทธิพลทางอ้อม -0.032 และมีขนาดของอิทธิพลรวม -0.157

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

สรุปผลการศึกษาดังกล่าว พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (P value เท่ากับ 0.000) กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (P value เท่ากับ 0.009) การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (P value เท่ากับ 0.000) การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (P value เท่ากับ 0.023) รวมถึง กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (P value เท่ากับ 0.000)

5.1.3 การสรุปผลการศึกษา การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

โมเดลตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแบบทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) มีความสอดคล้องกันซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดลที่เรียกว่า “Model Fit” ดังนี้

1. ค่า Chi-square Probability Level: CMIN-p เท่ากับ 0.873
2. ค่า Relative Chi-square: CMIN/df เท่ากับ 0.025
3. Goodness of Fit Index: GFI เท่ากับ 1.000
4. Adjusted Goodness Fit Index: AGFI เท่ากับ 1.000
5. Comparative Fit Index: CFI เท่ากับ 1.000
6. Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA เท่ากับ 0.000

การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์กลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรต่อผลการดำเนินงานของบริษัท เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (Tobin Q) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 โดยพิจารณาจากขนาดของอิทธิพลรวม พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (Tobin Q) ได้แก่ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มีอิทธิพลสูงสุด (-0.185) รองลงมาคือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ (CG) (-0.157) และการจัดการกำไร (EM) มีอิทธิพลน้อยที่สุด (-0.108)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการกำไรต่อผลการดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ และการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีต่อการจัดการกำไร 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน และ 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ผลการวิจัย พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล 0.191 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) กลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นโครงสร้างและกระบวนการในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหาร ให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดเพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ดังนั้น กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงเป็นการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ตามแนวคิดการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ขึ้นพื้นฐานและทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) นั่นเอง การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีจึงต้องมีกลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นองค์ประกอบด้วยเช่นกัน (Bua-In, 2021) จากแนวคิดข้างต้น แม้ว่าทั้งสองปัจจัยจะเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่ตามหลักการแล้วทั้งสองปัจจัยมีความแตกต่างกันบ้าง โดยกลไกการกำกับดูแลกิจการเน้นไปที่บุคลากรภายในตามหลักคุณธรรมขั้นพื้นฐาน การสร้างมูลค่าเพิ่มและการเติบโตเฉพาะกิจการ ขณะที่ CSR เน้นไปที่ผู้มีส่วนได้เสียอื่น ตามหลักศีลธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด และการสร้างคุณค่าร่วมเพื่อรักษาความยั่งยืนในระยะยาว (Thaipat Institute, 2012) ทั้งนี้ จากความแตกต่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เน้นไปยังความมั่งคั่งและมั่นคงภายใต้แบบแผนที่สังคมยอมรับ ขณะที่ CSR เน้นการทำประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียเป็นหลัก ดังนั้น การดำเนิน CSR ภายนอกให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การทำ CSR ให้ประสบความสำเร็จจะละเลยเรื่อง กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่ได้เช่นกัน (Jo and Harjoto, 2012) ดังนั้นผลการวิจัยที่ว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยการรับผิดชอบต่อสังคม จึงหมายความว่า ถ้ากลไกการกำกับดูแลกิจการดีย่อมส่งเสริมให้เปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohd Ghazali (2007) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของและรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกเช่นเดียวกับ Buniamin et al. (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผย

ข้อมูลสิ่งแวดล้อม และตรวจสอบระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้นำหลักทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ พบว่า ขนาดของกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และ Kathyayini et al. (2012) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่เป็นอิสระมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียและประชาชน โดยทั่วไปในแง่ของปัญหาสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลการวิจัยพบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.125 จากผลการทดสอบสมมติฐาน หมายความว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ ส่งผลให้ผลการดำเนินงานต่ำ ซึ่งตัวแปรกลไกการกำกับกิจการ เก็บข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ 1)ขนาดของคณะกรรมการ 2)สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ 3)สัดส่วนคณะกรรมการที่มีความรู้ด้านบัญชีการเงิน 4)สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ 5)สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการเงินและบัญชี ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Beiner et al. (2004) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสวีเดน ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 267 บริษัท โดยตัวแปรที่ใช้แทนการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการอิสระในคณะกรรมการ โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทและระดับหนี้สิน ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท อายุบริษัท การควบคุมตำแหน่งผู้จัดการใหญ่กับประธานกรรมการในคนเดียวกัน และความเสี่ยงทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างการถือหุ้นที่วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และขนาดของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ Haniffa and Hudaib, (2006) งานวิจัยของ เพ็ญจันทร์, พัชรนันท์ และ ศิริเดช (2562) พบว่า โครงสร้างคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงาน โดยบริษัทควรกำหนดขนาดของคณะกรรมการให้เหมาะสมตามขนาดและความซับซ้อนของธุรกิจ ขนาดของคณะกรรมการส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ขนาดของกรรมการบริษัทที่มีขนาดใหญ่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน หมายความว่า โครงสร้างกรรมการบริษัทมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบกับผลการดำเนินงาน Bonna (2012) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงาน พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ (Board Size) และความเป็นอิสระของคณะกรรมการ (Board Independence) ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับมูลค่าของบริษัท หากวัดด้วย Approximate Tobin's Q

สอดคล้องกับ Chidambaran, Palia and Zheng (2006) กล่าวว่า การกำกับกิจการที่ดีไม่มีผลทำให้บริษัท มีผลประกอบการที่ดีขึ้น ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าหากจำนวนกรรมการมีมากเกินไปจะทำให้เป็นการยากที่จะประสานความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้การอภิปรายในประเด็นสำคัญของการบริหารจัดการท่ามกลางบรรดากรรมการเป็นไปด้วยความยากลำบาก ด้วยเหตุนี้การมีจำนวนกรรมการที่ไม่มากเกินไปจะส่งผลให้บริษัทสามารถสร้างผลการดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพมากกว่า (Mak and Kusnadi, 2005)

แต่ก็มีงานวิจัยที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงาน โดย Pham, Suchard and Zein (2007) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยดูจาก Tobin's Q และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) กับการกำกับดูแลกิจการโดยใช้ตัวแปรในการวัดผล 3 ตัว คือ (1) สัดส่วนความเป็นอิสระของกรรมการและขนาดของคณะกรรมการ (2) จำนวนของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลภายใน (3) จำนวนของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลภายนอก จากการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทและการกำกับดูแลกิจการ อีกทั้ง Tobin's Q และ EVA ยังไม่สามารถเชื่อมโยงหรือหาผลกระทบไปยังกลไกของการกำกับดูแลกิจการได้ สาเหตุของความไม่สัมพันธ์ได้อธิบายไว้ว่าในการทำวิจัยประเภทนี้การทำการควบคุมปัจจัยภายในที่มีผลต่อการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทนั้นทำได้ยากเนื่องจากมีปัจจัยหลายตัวและยากต่อการควบคุมและปัจจัยเหล่านี้ถูกทำนายว่า เกิดมาจากตัวแปรสาเหตุอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.194 จากผลการทดสอบสมมติฐานหมายความว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลให้ผลการดำเนินงานลดลง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร นอกจากจะส่งผลให้องค์กรสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ ลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ สร้างแรงจูงใจในการทำงานและรักษาพนักงานคุณภาพให้อยู่กับองค์กร เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์กับนักลงทุน ตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการในที่สุด แต่งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตอบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและผลการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างเป็นเอกฉันท์ และยังคงถกเถียงกันอยู่ โดยงานวิจัยมากมายพบ

ความสัมพันธ์กันเชิงบวก (ยกตัวอย่าง เช่น Bowman, 1978; Fry and Hock, 1976; Preston, 1978; Anderson and Frankle, 1980; Belkaoui, 1976) ซึ่งงานวิจัยบางส่วนพบความสัมพันธ์กันในเชิงลบ (ยกตัวอย่าง เช่น Ingram and Frazier, 1980; Freedman and Jaggi, 1982) ซึ่งสนับสนุนแนวคิดที่ว่า ต้นทุนของความรับผิดชอบทางสังคมส่งผลให้องค์กรอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบทางด้านเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นซึ่งมีความรับผิดชอบทางสังคมที่น้อยกว่า (Aupperle et al., 1985) โดยงานวิจัยของ Freedman and Jaggi (1982) ได้กล่าวว่าการป้องกันหรือการแก้ปัญหา ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเกี่ยวข้องกับ ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ทำให้องค์กรมีค่าใช้จ่ายและต้นทุนสูงขึ้น และทำให้ผลการดำเนินงาน ในการได้มาซึ่งรายได้และการทำกำไรลดลง และได้ทดสอบผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทที่มีการสร้างมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม โดยไม่ตระหนักถึงในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม จากกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด 109 บริษัท โดยในปี 1995-1997 ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทและผลการดำเนินงานทางการเงิน เนื่องจากการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลภาวะ หรือสิ่งแวดล้อม ทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น จึงได้ส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทลดลง และยังส่งผลให้การตัดสินใจในการแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมมีความล่าช้า ทำให้ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทโดยตรง สอดคล้องกับ Locket and Visser (2006) ที่พบว่าเมื่อมีการลงทุนในการพัฒนาชุมชนและสังคมมากขึ้นจะทำให้บริษัทได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม แต่ผลการดำเนินงานของบริษัทจะลดลง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดของอิทธิพลทางอ้อม -0.032 และมีขนาดของอิทธิพลรวม -0.157 จากการศึกษาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรพบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม และการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งกลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นโครงสร้างและกระบวนการในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหาร ให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดเพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ดังนั้น กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงเป็นการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายตามแนวคิดการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ขั้นพื้นฐานและทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ฉะนั้นนี้อาจกล่าว

ได้ว่า การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ขึ้นอยู่กับผู้บริหารในการกำหนดทิศทางของการดำเนินงาน ลักษณะการดำเนินธุรกิจด้วยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทยนั้น การบริหารจัดการโดยการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่แสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบต่อสังคม ถือว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัท เพื่อประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการลดความเข้มงวดของการกำกับติดตามโดยหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่สังคม ชุมชน ยิ่งบริษัทมีขนาดใหญ่เท่าใด ก็ยิ่งมีแนวโน้มที่จะถูกตรวจสอบโดยสาธารณะมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งส่งผลให้มีการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนที่สูงขึ้น (Noor et al., 2021) แต่เนื่องจากการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จะทำให้ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของบริษัท เพิ่มสูงขึ้น เมื่อมีการลงทุนในการพัฒนาชุมชนและสังคมมากขึ้นจะทำให้บริษัทได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม แต่ผลการดำเนินงานของบริษัทจะลดลง ตรงตามผลการวิจัยในอดีตที่ผ่านมา เช่น Freedman and Jaggi (1982) ที่พบว่า เมื่อมีการเปิดเผยการรับผิดชอบต่อสังคมสูงขึ้น ทำให้องค์กรมีค่าใช้จ่ายและต้นทุนสูงขึ้น และทำให้ผลการดำเนินงานในการได้มาซึ่งรายได้และการทำกำไรลดลง จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานลดลง แต่ในระยะยาวผลการดำเนินงานจะเพิ่มขึ้น

5.2.2 การศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร ซึ่งตัวแปรกลไกการกำกับดูแลกิจการ เก็บข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ 1)ขนาดของกรรมการ 2)สัดส่วนกรรมการอิสระ 3)สัดส่วนกรรมการที่มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน 4)สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ 5)สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน ซึ่งงานวิจัยในอดีตของ Banderlipe (2009) พบว่า ขนาดของกรรมการไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการ

กำไร สาเหตุอันเนื่องมาจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการจัดขนาดหรือมีจำนวนของคณะกรรมการที่มีความเหมาะสมกับขนาดของกิจการ ทำให้กรรมการแต่ละคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี และนำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่มี มาช่วยในการทำงานเป็นทีม มีความละเอียดรอบคอบ จนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการศึกษาของ Peasnell, Pope and Young, (2005); Lin, Li and Yang (2006) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการมีกรรมการตรวจสอบกับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารและจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร อาจมีสาเหตุจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของคณะกรรมการทั้งคณะแต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน จึงทำให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่จึงกำหนดเอาคณะกรรมการตรวจสอบเป็นคณะกรรมการอิสระ จึงส่งผลให้สัดส่วนของจำนวนกรรมการตรวจสอบของแต่ละบริษัทไม่แตกต่างกัน

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ด้าน ดังนี้ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริต (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม (8) การจัดการสิ่งแวดล้อม (9) นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน มิติการเปิดเผยเหล่านี้ อาจไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร และลักษณะของบริษัท ที่มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงไม่สนใจที่จะจัดการกำไรผ่านทางเงินคงค้าง สอดคล้องกับชลลดา และ พัชรนันท์ (2562) พบว่า บริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลที่ดีมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งแสดงว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะรายงานกำไรที่มีคุณภาพ

งานวิจัยฉบับนี้ใช้รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารเป็นตัวแทนในการวัดการจัดการกำไรของบริษัท ซึ่งตัวแทนดังกล่าวอาจจะไม่สามารถสะท้อนการจัดการกำไรของบริษัทได้อย่างถูกต้องทั้งหมด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ลักษณะของธุรกิจและการดำเนินงานของแต่ละบริษัทแตกต่างกัน อีกทั้งในการคำนวณรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร ได้ใช้แบบจำลองของ Yoon (Yoon, Miller and

Jiraporn, 2006) ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนจากความปั่นป่วนจริงได้ เนื่องจากบริษัทอาจมีการจัดการกำไรผ่านวิธีอื่นที่แบบจำลองนี้ไม่สามารถวัดได้ หากใช้แบบจำลองอื่นในการวัดการจัดการกำไรอาจทำให้ผลการวิจัยแตกต่างออกไปได้

5.2.3 การศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.108 หมายความว่า การจัดการกำไรทำให้ผลการดำเนินงานลดลง สอดคล้องกับ Bowen, Rajagopal and Venkatachalam, (2008); Jiraporn, et.al., (2008) และ Mayang and Noorlailie (2018) พบว่า การจัดการกำไรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีผลกระทบในเชิงลบกับผลการดำเนินงาน จากกรณีของบริษัท Enron และบริษัท World com ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดการกำไรที่นำไปสู่การล้มละลาย ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) คือ ผู้บริหารสร้างอรรถประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเป็นการสนับสนุนแนวคิดของการจัดการกำไรจากผู้บริหารเพิ่มขึ้น ส่งผลให้บริษัทมีต้นทุนจากการมีตัวแทน (Agency Cost) เพิ่มขึ้นและส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานลดลง สอดคล้องกับ Teoh, Welch and Wong, (1998a) ทำการศึกษา บริษัทที่มีการใช้รายการคงค้างเกินปกติในปีที่มีการเสนอขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรกแก่สาธารณชน (Initial Public Offering : IPOs) รวบรวมข้อมูลระหว่างปี ค.ศ. 1980 - 1992 โดยการใช้ตัวแบบ Modified Jones ในการตรวจจับการจัดการกำไร พบว่า ปีที่บริษัทมีการนำเสนอขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก จะทำให้บริษัทมีรายการคงค้างเกินปกติสูง และผลตอบแทนของหลักทรัพย์ลดลงภายใน 3 ปี ทั้งนี้บริษัทที่มีการรายงานผลกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในปีก่อนเสนอขายหลักทรัพย์ หลังจากนั้นในปีถัดมาบริษัทจะมีผลการดำเนินงานลดลง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย ในภาพรวมของการจัดการกำไรจะเห็นว่า มีการจัดการกำไรให้มียกกำไรต่ำลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2561 สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ที่วัดโดย Tobin Q ที่มีแนวโน้มผลการดำเนินงานลดลง ตั้งแต่ปี 2558-2561 เช่นกัน การจัดการกำไรให้มียกกำไรลดลง อาจเป็นสาเหตุให้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดลดลง ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่วัดโดย Tobin Q

5.2.4 การศึกษาอิทธิพลของกลไกการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน แต่กลไกการกำกับดูแลกิจการไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร และการจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ผ่านการจัดการกำไร จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน แต่การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร และการจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน อาจกล่าวได้ว่าตัวแปรการจัดการกำไรไม่สามารถใช้เป็นตัวกลาง ความสัมพันธ์เพื่อวัดผลการดำเนินงาน ได้

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.3.1 การศึกษาการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการศึกษาตามแนวทางการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ซึ่งเป็นเพียงแนวปฏิบัติไม่ได้เป็นกฎระเบียบ หรือข้อบังคับใดๆ ผลของการรายงานในบางด้านอาจจะมีการรายงานไม่ชัดเจน

5.3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน 5 ปี ย้อนหลัง ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2557-2561 เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยเกิดสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอาจทำให้ข้อมูลด้านผลการดำเนินงานได้รับผลกระทบจากความไม่ปกติของสถานการณ์ดังกล่าว ผู้ที่จะนำข้อมูลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อาจต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวด้วย

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

5.4.1.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ในส่วนของขนาดของคณะกรรมการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรพิจารณาขนาดของคณะกรรมการที่เหมาะสม เพื่อให้ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หากจำนวนกรรมการมีมากเกินไปจะทำให้เป็นการยากที่จะประสานความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้การอภิปรายในประเด็นสำคัญของการบริหารจัดการท่ามกลางบรรดากรรมการเป็นไปด้วยความยากลำบาก

5.4.1.2 หน่วยงานที่กำกับดูแล ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรส่งเสริมให้เกิดการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาจากการวิจัย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จะสามารถส่งผลให้ผลการดำเนินงานดีขึ้นได้ในระยะยาว เพราะการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัท ส่งผลต่อมูลค่ากิจการในอนาคต

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.4.2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป สำหรับกลไกการกำกับดูแลกิจการ อาจมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยเจาะลึกในแต่ละด้านของกลไกการกำกับดูแลกิจการสำหรับการศึกษาในอนาคต

5.4.2.2 การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและชุมชน ที่มีต้นทุนในการดำเนินงานสูง แต่จะส่งผลต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงในระยะยาว ฉะนั้นงานวิจัยในอนาคต ควรศึกษาความสัมพันธ์ของความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลการดำเนินงาน โดยวัดจากการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมในอดีตที่มีผลต่อการดำเนินงานปัจจุบัน เพื่อทดสอบว่ามีผลทำให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น

5.4.2.3 การศึกษาในครั้งนี้ใช้ผลการดำเนินงานทางตลาด คือ Tobin Q เป็นอัตราส่วนที่มีการผสมผสานกันระหว่างตัวเลขทางบัญชีและมูลค่าทางการตลาดของบริษัท ในการวัดผลการดำเนินงาน ซึ่งการวัดผลการดำเนินงานยังสามารถวัดผลการดำเนินงานทางด้านบัญชีด้วย

5.4.2.4 งานวิจัยฉบับนี้ใช้รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารเป็นตัวแทนในการวัดการจัดการกำไรของบริษัท โดยใช้แบบจำลองของ Yoon (Yoon, Miller and Jiraporn, 2006) ซึ่งงานวิจัยต่อไปอาจใช้แบบจำลองการวัดค่าการจัดการกำไรอื่น

5.4.2.5 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กรอบแนวความคิดนี้กับกลุ่มประชากรที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อยืนยันผลการวิจัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กริช แรงสูงเนิน. (2554). *การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย*. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน. (2551). *เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม*. โรงพิมพ์ไอคอนพริ้นติ้ง.
- ชลดา เลิฟ, และ พัชรัตน์ เพชรเชิดชู. (2562). ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล กับคุณภาพกำไร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 33(106), 179-194.
- จิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์. (2552). *ผลกระทบจากการใช้มาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ และการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์. (2556). *การทุจริตโดยการตกแต่งการเงิน. บทความทางวิชาการ. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*.
- ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2560). *ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). *แนวทางการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). *การกำกับบริษัทจดทะเบียน*. สืบค้น 16 กรกฎาคม 2561, จาก www.set.or.th/th/regulations/supervision/listed_disclosure_p5.htm
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). เอสอาร์พริ้นติ้งแมสโปรดักส์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชจรี พิเชฐกุล และพนารัตน์ ปานมณี. (2555). The determinants of sticky cost behavior: a structural equation modeling approach. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 8(23), 29-61

- เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, และ ศิริเดช คำสุพรหม. (2562). การกำกับดูแลกิจการ
ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย กลุ่ม MAI. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 1-16.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2543). *คุณรู้จัก Creative Accounting และคุณภาพกำไร แล้วหรือยัง*.
ไอโอนิค อินเทอร์เน็ต เทค รีซอสเซส.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2548). *การกำกับดูแลกิจการที่ดี*. ทีพีเอ็นเพรส.
- ศศิวิมล มีอำพล, และ สรายุทธ เรื่องสุวรรณ. (2553). บรรษัทภิบาลจะช่วยยกระดับผลการดำเนินงาน
ของกิจการได้จริงหรือ:กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนหมวดอาหารและเครื่องดื่มในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 6(17), 57-71.
- สถาบันไทยพัฒนา. (2558). *Thai CSR Network*. สืบค้น 4 มีนาคม 2560, จาก <http://www.thaicrs.com>
- สถาบันไทยพัฒนา. (2560). *ชีเอสอาร์กับข้อตกลงโลก 10 ประการ*. สืบค้น 4 มีนาคม 2560,
จาก <http://thaicrs.blogspot.com>
- สมชาย สุภัทรกุล. (2548). *แรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร*. ใน ศิลปพร ศรีจัน
เพชร (บรรณาธิการ), *การกำกับดูแลกิจการที่ดี : Corporate Governance*
(น. 19-23). คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกมาส อังศุโชติ และคณะ. (2554). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรม
ศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

ภาษาต่างประเทศ

- Almari, M. O. S., Weshah, S. R. S., Saleh, M. M. A., Aldboush, H. H. H., & Ali, B. J. A. (2021).
Earnings management, ownership structure and the firm value: An empirical analysis.
Journal of management Information and Decision Sciences, 24(7), 1-14.
- Abbott, W. F., & Monsen, J. R. (1979). On the Measurement of Corporate Social Responsibility:
Self - Reported Disclosure as a Method of Measuring Corporate Social Involvement.
Academy of Management Journal, 22, 501 – 515.
- Agrawal A. & Knoeber C R., (1996). Firm Performance and Mechanisms to Control Agency Problem
between Managers and Shareholders. *Journal of Financial and Quantitative and Analysis*,
31(3), 377-397.

- Alexander, G. J., & Buchholz, R. A. (1978). Corporate Social Performance and Stock Market Performance. *Academy of Management Journal*, 21, 479 –486.
- Anderson, J. C., & Frankle, A. W. (1980). Voluntary Social Reporting: An Iso-beta Portfolio Analysis. *Accounting Review*, 55, 467 – 479.
- Anderson, R.C., Mansi, S.A., & Reed, D.M. (2004). Board characteristics, accounting report integrity, and the cost of debt. *Journal of Accounting and Economics*, 37, 315-342.
- Anis, B. A. & Salma, C. (2018). Do dimensions of corporate social responsibility affect earnings management?: Evidence from France. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 16(2), 348-370
- Arbuckle, J. L. (2007b). *Amos 16.0 User's Guide*. SPSS.
- Aupperle, K. E., Carroll, A. B., & Hatfield J. D. (1985). An Empirical Examination of The Relationship between Corporate Social Responsibility and Profitability. *Academy of Management Journal*, 28(2), 446 – 463.
- Bai, Chongen., Liu, Qiao, Lu, Joe, Song, Frank M. & Zhang, Junxi. (2004). Corporate Governance and Firm Valuation in China. *Journal of Comparative Economics*, 32(4), 599- 616.
- Bandelipe II, (2009) M.R.S. the impact of selected corporate governance variables in mitigating earnings management in the Philippines. *DLSU Business and Economics Review*, (19) 17-27.
- Barnard, C.I. (1938). *The Functions of the Executive*. Harvard University Press.
- Baysinger, B. D., & Butler, H. N. (1985). Corporate governance and the board of directors: Performance effects of changes in board composition. *Journal of Law, Economics, & Organization*, 1(1), 101-124.
- Beasley, M. S. (1996). An empirical analysis of the relation between the board of director composition and financial statement fraud. *The Accounting Review*, 7, 443-465.
- Bedard, J., Chtourou, S. M., & Courteau, L. (2004). The effect of audit committee expertise, independence, and activity on aggressive earnings management. *Journal of Practice & Theory*, 23, 13-35.

- Beiner, S., Drobetz, W., Schmid, F., & Zimmermann, H. (2004). Is Board Size an Independent Corporate Governance Mechanism?. *Kyklos* 57, 3, 327-356
- Belkaoui, A. (1976). The Impact of the Disclosure of the Environmental Effects of Organizational Behavior on the Market. *Financial Management* 5, 26–31.
- Black, B. S., Jang, H., & Kim, W. (2003) *Does corporate governance affect firm value? Evidence from Korea.*. Working Paper Stanford Law School.
- Bolton, L., Warlop, L., & Alba, J. (2003). Consumer Perceptions of Price (un) Fairness. *Journal of Consumer Research*, 29, 474 - 491.
- Bonn, I., Yoshikawa, T., & Phan, P. H. (2004). Effects of Board Structure on Firm Performance: A Comparison Between Japan and Australia. *Asian Business & Management*, 3, 105- 125.
- Bonna, A. K. (2012). *The impact of corporate governance on corporate financial performance.* [Doctoral dissertation, Walden University].
- Bouten L., & Hooze S. (2015). *The Changing Role of Internal Audit in the CSR Assurance Process.* Social and Environmental Accounting Research, London, United Kingdom
- Bowen, H. (1953). *Social Responsibility of the Businessmen.* Harper & Row.
- Bowen, R. M., Rajgopal, S., & Venkatachalam, M. (2008). Accounting Discretion, Corporate Governance, and Firm Performance. *Contemporary Accounting Research*, 25, 351–405.
- Bowman, E. H. (1978). Strategy, Annual Reports, and Alchemy. *California Management Review*, 20, 64 – 71.
- Brooke, W. Elliott, Kevin, E. Jackson, Mark, E. Peecher, & Brian, J. White (2014). The Unintended Effect of Corporate Social Responsibility Performance on Investors' Estimates of Fundamental Value. *The Accounting Review*, 89(1), 275 – 302.
- Bua-In, N. (2021). Factors influencing the good corporate governance of the listed companies on the stock exchange of Thailand. *Journal of Management Information and Decision Sciences*, 24(S1), 1-10.
- Buniamin, S., Alrazi, B., Johari, N., & Rahman, N. (2008). An Investigation of the Association between Corporate Governance and Environmental Reporting in Malaysia. *Asian Journal of Business and Accounting*, 1(2), 65-88.

- Byrne, B. M. (2001). *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Carcello, J. V., Hermanson, D.R., & Neal, T.L. (2002). Disclosures in audit committee charters and reports. *Accounting Horizons*, 16, 291-304.
- Chang, J. (2008). *Earnings in formativeness, earnings management and corporate governance under the Sarbanes-Oxley Act of 2002*. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/89256570/fulltextPDF>
- Changanti, R.S., Mahajan, V., & Sharma, S. (1985). Corporate board size, composition and corporate failures in the retailing industry. *Journal of Management Studies*, 22, 400-17.
- Chen, K. Y., Elder, R. J., & Hsieh, Y. (2007). Corporate Governance and Earnings Management: The Implications of Corporate Governance Best-Practice Principles for Taiwanese Listed Companies. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 3, 73-105.
- Cheng, W. L., & Ahmad J. (2010). Incorporating Stakeholders Approach in Corporate Social Responsibility (CSR): A Case Study at Multinational Corporations (MNCs) in Penang. *Social Responsibility journal*, 6(4), 593 – 610.
- Chidambaran, N. K., Palia, D., & Zheng, Y. (2006). *Does better corporate governance "cause" better firm performance?* Retrieved from SSRN: <http://ssrn.com/abstract=891556>.
- Cohen, M. & Cohen, P. (1983). *Applied multiple regression correlation analysis for the behavioral sciences*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cooke, T. E. (1989). Voluntary Corporate Disclosure by Swedish Companies. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 1(2), 171 – 195.
- Cowen, S., Ferreri, L., & Parker, L. (1987). The Impact of Corporate Characteristics on Social Responsibility Disclosure: A Typology and Frequency - Based Analysis. *Accounting Organizations and Society*, 12, 111 - 122.
- Dane, M. Christensen. (2016). Corporate Accountability Reporting and High-Profile Misconduct. *The Accounting Review*, 90(2), 377 – 399.
- DeAngelo, L. E. (1986) . Accounting numbers as market valuation substitutes : A study of management buyouts of public stockholders. *The Accounting Review*, 61, 400-420.

- Dechow, P., Sloan, R., & Sweeney, A. (1995). Detecting earnings management. *The Accounting Review*, 70, 193-225.
- Delton, D.R., Daily, C.M., Ellstrand, A.E., & Johnson, J.L. (1999). Number of directors and financial performance: A metanalysis. *Academy of Management Journal*, 42, 29-47
- Diamantopoulos, A., & Siguaaw, J. A., (2000). *Introduction to LISREL: A guide for the uninitiated*. London: SAGE Publications, Inc.
- Duchin, R., Matsusaka, J.G., & Ozbas, O. (2010). When are outside directors effective? *Journal of Financial Economics*, 96(2), 195-214.
- European Commission. (2001). Making a Success of Enlargement. *Strategy Paper and Report of the European Commission on the Progress towards Accession by each of the Candidate Countries*.
- Fama, E. F. (1980). Agency Problems and the Theory of the Firm. *Journal of Political Economy*, 88(2), 288–307. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/1837292>
- Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Separation of Ownership and Control. *The Journal of Law & Economics*, 26(2), 301–325. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/725104>
- Freeman, R. E. (1983). Strategic Management a Stakeholder Approach. *Advances in Strategic Management*, 1, 31-60.
- Freeman, R. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Pitman Publishing Inc., Boston
- Freedman, M., & Jaggi, B. (1982). Pollution Disclosures, Pollution Performance and Economic Performance. *The International Journal of Management Science*, 10, 167– 176.
- Fry, E.L., & Hock, R.J. (1976). Who Claims Corporate Responsibility. The Biggest and the Worst. *Business and Society Review*, 18, 62 - 65.
- Giannarakis Grigoris. (2010). The Weight of Corporate Social Responsibility Indicators in Measurement Procedure. *World academy of Science, Engineering and Technology*, 66, 409 – 417.
- Giovanna, M. & Antonio, P. (2010). The effect of corporate Governance on sustainability disclosure. *J Manag Gov*, 6(2012), 477-509.
- Hackman, J Rich, ed. (1990). *Groups that work*. Jossey-Bass.

- Hair J.F., Black W.C., Babin B.J., Anderson R.E., & Tatham R.L. (2006). *Multivariate data analysis*. (6th ed.). New Jersey.
- Haniffa, R., & Hudaib, M. (2006). Corporate Governance Structure and Performance of Malaysian Listed Companies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33, 1034-1062.
- Harney, Matthew., & Tower, Edward. (2003). Predicting Equity Returns Using Tobin's Q and Price-Earnings Ratios. *Journal of Investing*, 12(3), 58-69.
- Healy, P.M. (1985). The effect of bonus schemes on accounting decisions. *Journal of Accounting and Economics*, 7, 85-107.
- Healy, P.M., & Wahlen, J.M. (1998). A Review of the Earning Management Literature and Its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizons*, 13, 365-383.
- Hermalin, B. E., & Weisbach, M. S. (1988). The Determinants of Board Composition. *The RAND Journal of Economics*, 19(4) , 589-606. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/2555459>
- Hermalin, B. E., & Weisbach, M. S. (1991). The effects of board composition and direct incentives on firm performance. *Financial Management*, 20, 101-112.
- Holland, J. (2005). A Grounded Theory of Corporate Disclosure. *Accounting and business review*, 35(3), 249 - 267.
- Iatridis, G., & Kadorinis, G. (2009). Earnings management and firm financial motives: A financial investigation of UK listed firms. *International Review of Financial Analysis*, 18, 164-173.
- Ingram, R. W., & K. B. Frazier. (1980). Environmental Performance and Corporate Disclosure. *Journal of Accounting Research*, 18, 614 – 622.
- Jacob, J., & Jorgensen, B. N. (2007). Earnings management and accounting income aggregation. *Journal of Accounting and Economics*, 369-390.
- Jaggi, B.,& Freedman, M. (1992). An examination of the impact of pollution performance on economic and market performance. Pulp and paper firms. *Journal of Business Finance and Accounting*. Retrieved from <https://doi.org/10.1111/j.1468-5957.1992.tb00652.x>

- Jeffrey, R. Cohen, Lori, L. Holder-Webb, Leda Nath, & David Wood. (2012). Corporate Reporting of Nonfinancial Leading Indicators of Economic Performance and Sustainability. *Accounting Horizons*, 26(1), 65 – 90.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs, and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305-360.
- Jensen, M.C. (1993). The modern industrial revolution, exit, and the failure of internal control systems. *Journal of Finance*, 48 (3), 831-80.
- Jiraporn P., Miller, G. A., Yoon, S. S. & Kim, Y.S. (2008). Is earnings management opportunistic or beneficial? An agency theory perspective. *International Review of Financial Analysis*, 17(3), 622-634.
- Jo, H., & Harjoto, M. A. (2012). The causal effect of corporate governance on corporate social responsibility. *Journal of Business Ethics*, 106(1), 53-72.
- Johnson, H. L. (1971). *Business in Contemporary Society: Framework and Issues*. Wadsworth.
- Jones, J.J. (1991). Earnings Management During Import Relief Investigations. *Journal of Accounting Research*, 29, 193-228.
- Jorgensen, Bjorn N., & Michael T. Kischenheiter. (2003). Discretionary Risk Disclosure. *The Accounting Review*, 78(2), 449 - 469.
- Kalbers, L. P., & Fogarty, T. J. (1993). Audit committee effectiveness: An empirical investigation of the contribution of power. *Auditing*, 12(1), 24. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/216730893?accountid=32067>
- Kang, S., & Kim, Y. (2011). Does earnings management amplify the association between corporate governance and firm performance? : Evidence from Korea. *International Business & Economics Research Journal*, 10, 53-66.
- Kathyayini, K., Tilt, C. A., & Lester, L. H. (2012) Corporate governance and environmental reporting: and Australian study. *Emerald Group Publishing Limited*, 143-163.
- Kim, Y., Park, M. S., & Wier, B. (2012). Is earnings quality associated with corporate social responsibility? *The Accounting Review*, 87(3), 761-796.

- Klein, A. (2002). Audit committee, board of directors' characteristics, and earnings management. *Journal of Accounting and Economics*, 33, 375-400.
- Kline, R.B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modelling*. Guilford.
- Kline, R.B. (2011). *Methodology in the Social Sciences. Principles and practice of structural equation modeling (3rd ed.)*. Guilford Press.
- Kotler, P. & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility Doing the Most Good for Your Company and Your Cause*. John Wiley and Sons, Inc.
- KPMG. (2010). *Advisory N. Y., United Nations Environment Programmed, Global Reporting Initiative, Unit for Corporate Governance in Africa. Carrots and Sticks – Promoting Transparency and Sustainability*.
- KPMG. (2008). *KPMG International Survey of Corporate Responsibility Reporting 2008*.
- KPMG. (2008). *Sustainability Reporting a Guide*.
- KPMG. (2014). *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2014*, KPMG International.
- Lang, L.H.P. & Stulz, R.M. (1994). Tobin's Q Corporate Diversification and Firm Performance. *Journal of Political Economy*, 102, 1248-1280.
- Lee, Chi Wen Jevons., Li, Laura Yue., & Yue, Heng. (2006). Performance, growth and earnings management. *Review of Accounting Studies*, 11(2-3), 305-334.
- Lev, B., Petrovits, C., & Radhakrishnan, S. (2008). *Is Doing Good Good for You? How Corporate Charitable Contributions Enhance Revenue Growth*. Available at SSRN. Retrieved from <http://ssrn.com/abstract=920520>
- Ligteringen, E. A. (2005). *The Future of Corporate Responsibility Codes Standards and Frameworks*. Retrieved from http://www.globalreporting.org/upload/landscape_final.pdf.
- Limpaphayom, Piman, & Connelly J.T. (2004). *Corporate Governance in Thailand*. (Working Paper). Thai Institute of Directors Association, p.1-54.
- Lin, J.W. & Hwang, M.I. (2010). Audit quality quality, corporate governance, and earnings management: A meta-analysis. *International Journal of Auditing*, 14, 57-77.

- Lin, Li. & Yang. (2006). The effect of audit committee performance on earnings quality. *Managerial Auditing Journal*, 21(9), 921-933.
- Lindenberg, E. B., & Ross, S. A. (1981). Tobin's q ratio and industrial organization. *Journal of business*, 1-32.
- Lipton, M., & Lorsch, J. W. (1992). *A Modest Proposal for Improved Corporate Governance*. *The Business Lawyer*, 48(1), 59–77. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/40687360>
- Lockett, A., Moon, J., & Visser, W. (2006). Corporate Social Responsibility in Management Research: Focus, Nature, Salience and Sources of Influence. *Journal of Management Studies*, 43, 115 –136.
- Mak, Y., & Kusnadi, Y. (2005). Size really matters: Further evidence on the negative relationship between board size and firm value. *Pacific-Basin Finance Journal*, 13, 301-318.
- Mansoor, M. Khan. (2013). Developing a Conceptual Framework to Appraise the Corporate Social Responsibility Performance of Islamic Banking and Finance Institutions. *Accounting and the Public Interest*, 13, 191 – 207.
- Mayang, M and Noorlailie, S (2018). The effect of good corporate governance mechanism and corporate social responsibility on financial performance with earnings management as mediating variable. *Asian Journal of Accounting Research*, 3(1), 41-60.
- McColgan, P. (2001). *Agency theory and corporate governance : a review of the literature from a UK perspective*. Retrieved from <http://www.ppge.ufrgs.br>
- Mckague K. & Cragg, W. (2007). *Compendium of Ethics Codes and Instruments of Corporate Responsibility*. Retrieved from www.cbern.ca.
- Milne, M. J. & Chan, C. C. (1999). Narrative corporate social disclosures: how much of a difference do they make to investment decision-making? *The British Accounting Review*, 31(4), 439-457.
- Mohd Ghazali, N. A. (2007). *Ownership structure and corporate social responsibility disclosure: Some Malaysian evidence*. *Corporate Governance*, 7(3), 251–266.

- Muttakin, M.B., Khan, A. and Azim, M.I. (2015). Corporate social responsibility disclosures and earnings quality: Are they a reflection of managers' opportunistic behavior?, *Managerial Auditing Journal*, 30(3), 277-298.
- Nikolai, L. A., Bazley, J. D., & Brummet, R. L. (1976). *The Measurement of Corporate Environmental Activity*. National Association of Accountants.
- Noor, F.A.M., Arshad, R., Omar, N.B., & Muda, R. (2021). The influence of corporate governance practices on firm sustainability reporting disclosure: empirical evidence from Malaysian companies. *Journal of Management Information and Decision Sciences*, 24(S1), 1-19.
- Park, Y.W., & Shin, H.-H. (2004). Board composition and earnings management in Canada. *Journal of Corporate Finance*, 10, 431-457.
- Peasnell, K.V., Pope, P.F., & Young, S. (2005). Board monitoring and earnings management : Do outside directors influence abnormal accruals?. *Journal of Business Finance and Accounting*, 32, 1311-1346.
- Pham, P., Suchard, J. & Zein, J. (2007). *Corporate Governance and Alternative Performance Measures: Evidence from Australian Firms*. Retrieved from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1015985
- Piot & Janin. (2007). External Auditors, Audit Committees and Earnings Management in France. *European Accounting Review*, 16(2), 200
- Porter, M. & Van der Linde, C. (1995). Toward a new conception of the environment competitiveness relationship. *Journal of Economic Perspectives*, 9(4), 97-118.
- Preston, S.H. (1978). *The Effects of Infant and Child Mortality on Fertility*. Academic Press.
- Prior, D., Surroca, J., & Tribó, J. A. (2008). Are socially responsible managers really ethical? Exploring the relationship between earnings management and corporate social responsibility. *Corporate governance: An international review*, 16(3), 160-177.
- Riahi-Belkaoui, A. (2004). *Accounting Theory*. 5 th ed. London: Thomson.
- Rosenstein, S., & Wyatt, J. G. (1990). Outside Directors, Board Independence and Shareholders Wealth. *Journal of Financial Economics*, 26 (2), 175-191.

- Schumacker, R., E., & Lomax, R., G., (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. (3rd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Sharma, V., Naiker, V., & Lee, B. (2009). Determinants of audit committee meeting frequency : Evidence from a voluntary governance system. *Accounting Horizons*, 23, 245-263.
- Sial, M.S., Chunmei, Z., Khan, T., & Nguyen, V.K. (2018). Corporate social responsibility, firm performance and the moderating effect of earnings management in Chinese firms", *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 10(2/3), 184-199.
- Sloan, R. G. (1996). Do Stock Prices Fully Reflect Information in Accruals and Cash Flows about Future Earnings?. *The Accounting Review*, 71(3), 289-315.
- Solomon, R. C., & Hanson, K. R. (1985). *It's Good Business*. New York: Athenaeums.
- Sommer, A.A. (1991). Auditing audit committees : An educational opportunity for auditors. *Accounting Horizons*, 5, 91-93.
- Steiner, I.D. (1972). *Group process and productivity*. Academic Press, NY.
- Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *Academy of Management Review*, 20(3), 571-610.
- Teoh, S.H., Welch, I., & Wong, T.J. (1998a). Earning management and the Under performance of seasoned equity offerings. *Journal of Financial Economics*, 50, 63-99.
- Thaipat Institute (2012). *Are CG or CSR The Same or Different?*. Retrieved from <http://www.thaicr.com/2012/06/cg-csr.html>
- The World Bank. (2002). *World Development Report 2003*. Sustainable Development in Dynamic Economy, Washington, D.C.
- Trussell, G.C. (1996). *Phenotypic Plasticity in an Intertidal Snail: the I-ole of a Common Crab Predator*. *Evolution* 50, 448 – 454.
- Ullmann, A. (1985). Data in Search of a Theory: A Critical Examination of the Relationships Among Social Performance, Social Disclosure, and Economic Performance. *Academy of Management Review*, 10, 540-577.

- Uwuigbe, U., Peter, D. S., & Oyeniyi, A. (2014). The effects of corporate governance mechanisms on earnings management of listed firms in Nigeria. *Accounting and Management Information Systems, 13(1)*, 159-174.
- Villalonga, Belen. (2004). Intangible Resources, Tobin's Q and Sustainability of Performance Differences. *Journal of Economic Behavior & Organization, 54*, 205-230.
- Visser, W., Matten, D., Pohl, M., & Tolhurst, N. (2007). *The A to Z of Corporate Social Responsibility*. Great Britain: TJ international Ltd.
- Waddock, S. A., & Graves, S. B. (1997). The Corporate Social Performance-financial Performance Link. *Strategic Management Journal, 18*, 303 – 319.
- Wallance, R. S. O. (1988). Corporate Finance Reporting in Nigeria. *Accounting and Business Research, 18(72)*, 352 – 362.
- WBCSD. (2013). *Corporate Social Responsibility (CSR)*. Retrieved from <http://www.wbcd.org/workprogram/>
- Xie, B., Davidson, W.N., & DaDalt, P.J. (2003). Earning management and corporate governance: The roles of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance, 295-316*.
- Yeh, Y.H., Lee, T.S., & Ko, C.E. (2002). Corporate Governance and Rating System. *Journal of Financial Economics*.
- Yermack, D. (1996). Higher market market valuation of a companies with a small board of directors. *Journal of Financial Economics, 40*, 185-212.
- Yip, E., Van S. C., & Cahan, S. (2011). Corporate social responsibility reporting and earnings management: The role of political costs. *Australasian Accounting Business & Finance Journal, 5(3)*, 17.
- Yoon, S., & Miller, G. A. (2002). Cash from operations and earnings management in Korea. *The International Journal of Accounting, 37*, 395-412.
- Yoon, S., Miller, G. A., & Jiraporn P. (2006). Earnings Management Vehicles for Korean Firms. *Journal of International Financial Management and Accounting, 17*, 85-109.

Yousf, A., Zakaria, A., & Thankom, G. A. (2017). Earnings management and corporate social responsibility UK evidence. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 16(2), 311-332.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

เพ็ญนภา หวังที่ชอบ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2547 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2550 ปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

